19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ސްޓޭޓް އޯ ންޑް އެ ންޓަރޕްރައި ސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން
23 މ ރިޗް 2024
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގެ (ކޮމިޓީ ކުރ ކޮޓަރި)10
ފެށުނު ގަޑި: 12:30

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު ؛ ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަ ޙްމަދު ޢީސާ{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` މިއީ މި ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން. މި ބައްދަލުވުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެޖެންޑާކޮށްފައި މި އޮތީ
ކޮމިޓީން ބަލަމުންދާ ތިރީގައިވާ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ބޭފުޅުންނާ
ބައްދަލުކުރެއްވުން. -1 ފުވައްމުލަކުގެ ކަރަންޓު. ޏ. ފުވައްމުލަކުގެ ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތްދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ ދެ
ޖެންސެޓަށް ދިމާވި މައްސަލަ ވަގުތީގޮތުން ޙައްލުވެފައި ވީނަމަވެސް އެ މައްސަލައަށް ދާއިމީ ޙައްލެއް ގެނައުމަށް
ކުންފުނިން ކުރަމުންގެންދާ މަސައްކަތްތައް. ދެވަނަ ކަމަކަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން އެޗް.އާރު ޕޮލިސީއާ ޚިލާފަށް ގިނަ
އަދަދެއްގެ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށް، އާ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއަށް ނަގަމުންދާކަމުގެ ޝަކުވާ ކޮމިޓީއަށް
ލިބިފައިވާތީވެ، އެ މައްސަލަ ބެލުން. ދެން އެހެންވީމާ، މި ކޮމިޓީން...
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން ކޮބާ އެހެނިހެންނެއް ނެތް މިއަކު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެހެނިހެންނެއް ނެތް މިއަދަކުއެއް ނެތް. ދެން އެހެނިހެން އަޅުގަނޑު ޖަހައިލަދީފާނަން އެޖެންޑާގައި ތި ބޭފުޅުން
ވަގުތު އޮވެއްޖެއްޔާ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޖަހަންވާނެދޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝިފާޢު ބޭނުންތަ އެހެނިހެންގައި ފުރުޞަތު އޮންނަން؟ ޝިފާޢު އެހެނިހެންގައި މައްސަލައެއް ހުށަހަޅަން ބޭނުންތަ؟
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ބޭނުމެއް ނެތް.
1

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާނ! އޯކޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އިދާރީ މޭޒުގައި އެދޭނަން މި ފެނަކައިން އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް ހާޒިރުވާން
ދަންނަވައިލި ބޭފުޅުންނަށް ކޮމިޓީ ރޫމަށް ވަޑައިގަންނަވަން ދަންނަވަން. ކީކޭތޯ؟ އާދެ! މީޑިއާ އެއްވެސް ބޭފުޅަކު
އިންކާރުކުރައްވަންތޯ؟ އެހެންވީމާ، މީޑިއާ އާއެއްކޮށް ކުރިއަށްގެންދާނީ. އާދެ! އެހެނިހެން ބާއްވަންވީ؟
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ` އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރިއަށް މިގެންދަނީ އެސް.އޯ.އީ ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ
ބައްދަލުވުން. މި ބައްދަލުވުމުގެ އެޖެންޑާގައި ހިމަނާފައި މި އޮތީ ދެ ކަމެއް، ތިން ކަމެއް. ފުރަތަމަ ކަމަކަށް މި އޮތީ
ކޮމިޓީން ބަލަމުންދާ ތިރީގައިވާ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނުގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރުން. -1
ޏ.ފުވައްމުލަކުގެ ކަރަންޓު ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރަމުންދާ އެއް ޖެންސެޓަށް ދިމާވި މައްސަލަ ވަގުތީ ގޮތުން
ޙައްލުވެފައި ވީނަމަވެސް އެ މަ އްސަލައަށް ދާއިމީ ޙައްލެއް ގެނައުމަށް އެ ކުންފުނިން ކުރަމުންގެންދާ މަސައްކަތާ ގުޅޭ
މަޢުލޫމާތު ހޯދުން. ދެވަނަ ކަމަކަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ އެޗް.އާރު ޕޮލިސީއާ ޚިލާފަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ މުވައްފަ ޒުން
ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށް އާ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއަށް ނަގަމުންދާކަމުގެ ޝަކުވާ ކޮމިޓީއަށް ލިބިފައިވާތީ އެ މައްސަލަ
ބެލުން. ދެން އެންމެފަހު ކަމަކަށް އެޖެންޑާގައި އޮތީ އެހެނިހެންގައި މެންބަރުން އިތުރު ކަމެއް ފާހަގަކުރައްވަން
ބޭނުންފުޅުވާ ކަމަށް ވަންޏާ އެ ފުރުޞަތުދިނުން. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލުމުގެ ކުރީގައި ދަންނަވައިލަން
ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން ދިހަ މިނެޓުގެ ފުރުޞަތުއަރުވާނަން މި ދެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނުން
ކޮމިޓީއަށް މި ވަގުތު ހިއްސާކުރަން ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރަން. އެ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުމަށްފަހު އަޅުގަނޑު
ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ތި ބޭފުޅުން ކޮމީޓީއަށް ދެއްވާ މަޢުލޫމާތާ ގުޅޭ ގޮތުން އިތުރު ކަމެއް
ސާފުކުރައްވަން ނުވަތަ އިތުރު ސުވާލެއް އޮވެއްޖެއްޔާ އެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެން ހުޅުވައިލާނަން. އެހެންވީމާ،
އެންމެ ފުރަތަމަ ފެނަކައިގެ ޓީމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން ދިހަ މިނެޓުގެ ފުރުޞަތެއް މި ހުށަހެޅިފައި މިއޮތް
ދެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ފެނަކައިން މި ވަގުތު ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވާ ކަމެއް އޮވެއްޖެއްޔާ އެ ކަން ފާހަގަކުރަން.
ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. ފުވައްމުލަކު ކަރަންޓުގެ މި އިންޖީނަކަށް ޖެންސެޓަކަށް ދިމާވި މައްސަލަ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން
ޙައްލުކުރެވިފައި އިނގޭތޯ ވަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ޙައްލު މުޅި ރާއްޖޭގައި ވެސް މިގޮތަށް އަބަދު ވެސް މި މައްސަލަތައް
2

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ދިމާވެ، އެކިއެކި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕަވަރ ޕްލާންޓުތަކަށް އެކިއެކި ސްޓޭޝަންސްތަކުގައި އަބަދު ވެސް ޓެކްނިކަލް
މައްސަލަތައް ދިމާވޭ. ދިމާވެގެން ކަރަންޓުދި އުން ކަހަލަ ކަންތައްތައް ދިމާވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ
ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ ފުވައްމުލަކުގައެއް އެކަންޏެއް ނޫނޭ މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ދިމާވަނީ. ދާދިފަހުން
ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީގައި ވެސް މިކަހަލަ ކަންތައްތަކެއް އެބަ ކުރިއަށްދިޔަ. ކަރަންޓު ކެނޑުމުގެ ކަންތައްތަކެއް
ކުރިއަށްދިޔަ. އެހެންވީމާ، އެކަންކަމަކީ އަބަދު ވެސް މި ތަނުގައި ހިނގަމުންދާ ކަންތައްތައް. އެހެންވީމާ، އެކަން
ޙައްލުކުރުމަށް ޓަކައި ފެނަކައިގެ ފަރާތުން އަބަދު ވެސް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުންދަނީ. ދެން ފުވައްމުލަކުގައި މި
ދިމާވި ކަންތައްތައް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ޙައްލުކޮށްފައި މިވަނީ އިނގޭތޯ. ދެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް،
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވަގުތު ޔަގީންކަމާ އެއްކޮށް ދަންނަވަން އެބަ އިނގޭ ފުވައްމުލަކުގައި މި ވަގުތު ކަރަންޓު
ޖެނެރޭޝަންގެ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ނެތްކަން. ދެން މީގެ އިތުރު ޑީޓެއިލްސްތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސީ.ޓީ.އޯ
ދެއްވާނެ މި މައްސަލައިގެ އިނގޭތޯ. ދެން އޮތް މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެޗް.އާރު ޕޮލިސީއާ ޚިލާފަށް
މުވައްޒަފުންތަކެއް ނަގާ ކަމުގެ ޝަކުވާ ކޮމިޓީއަށް ލިބިފައިވާ މައްސަލަ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރަތަމަ ފަށަމުން ވެސް
ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެޗް.އާރު ޕޮލިސީއާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު އަޅުގަނޑުމެން
ނުނަގަން. އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު އަޅުގަނޑުމެންނެއް ނުނަގަން. ދެން މި ހަމަ އެއާއެކީގައި މި ކަމުގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި ހުރި ބައެއް އެހެން ކަންތައްތައް ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުން.
އޭގެތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ވަރަށް ގިނަ އަދަދަކަށް 2023 ވަނަ އަހަރުގެ އިލެކްޝަނާ
ދިމާކޮށްފައި ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓުކޮށްފައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައި އެބަ އޮތް. އެއީ
ޖަނަވަރީ 2023 ،1 އިން ފެށިގެން ސެޕްޓެންބަރު 9، 2023އަށް ހިސާބަށް 2105 މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓުކޮށްފައިވާ
ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިސާބުތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޗް.އާރުގައި ހުރި ހިސާބުތަކުން ފެންނަން އެބަ ހުރި. އެއީ
އެ މުއްދަތުގެ ކުރިއަށް ކުންފުނީގެ 4825 މުވައްޒަފުން މި ތިބީ. އެކަމަކު ހަމައެކަނި އެއް އަހަރުގެ ތެރޭގައި އިނގޭތޯ
އެ އިލެކްޝަން އަހަރު މި އަހަރު ތެރޭގައި އެކަނި 2105 މުވައްޒުން އިތުރުވެފައި އޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ފާހަގަކުރެވިފައި އެބައޮތް. ދެން ހަމަ އެއާއެކީގައި ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި ދެ ބުރުގައި ފުރަތަމަ ބުރާއި ދެވަނަ ބުރާ
ދޭތެރޭގައި 122 މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓްކޮށްފައި އޮތް ކަމަށް ހިސާބުތަކުން އެބަހުރި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރި ޑޭޓާތަކުން
އެބަހުރި ފެންނަން އިނގޭތޯ. ދެން ހަމަ އެއާއެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުނި އާ މެނޭޖުމަންޓުން ކުންފުންޏާ
ހަވާލުވެގެން، ހަވާލުވިއިރުގައި ކުންފުންޏަށް ނަގާފައި ތިބި ބައެއް މުވައްޒަފުންގެ ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވާން ވަރަށް
ކައިރިވެފައި އޭރު އޮތީ . ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބެލީ ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވާ މުވައްޒަފުން ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ
3

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
މުވައްޒަފުން ތިބީމަ މިއީ ކިހިނެއް ނަގާފައި ތިބި މުވައްޒަފުންތޯއާއި މިއީ ކޮން ކަމަކަށް ނަގާފައި ތިބި މުވައްޒަފުންތޯ.
އެގޮތަށް ބެލިއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވުނީ ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ޕްރޮޖެކްޓްތައް، ހުއްޓިފައި ހުރި
ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ކޮންސްޓްރެކްޝަން މަސައްކަތްތަކަށް މި ނަގާފައި ތިބި ސްޓާފުން އެ މީހުންގެ
ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވާކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެވަގުތު ނިންމީ އެ ކޮންޓްރެކްޓް އާ ނުކުރަން. އެހެންވީމާ، ތި
ބޭފުޅުންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި ހުންނާނެ އަޅުގަނޑުމެން އެ ކޮންޓްރެކްޓްތައް އާ ނުކޮށް ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ
މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެން ދޫކޮށްލިން. އެއީ 1780 މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެން އެ ވަގުތަށް ދޫކޮށްލީ ދެން އަލުން
އަނބުރާ މަސައްކަތްތައް ތަރުތީބުކޮށްފައި މުވަ އްޒަފުން ނެގުމަށް ޓަކައި. ދެން އޭގެތެރެއިން ވެސް ވަރަށް ގިނަ
މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަނަވަރީ 2024 އިން އެޕްރީލް 20 އާ ދޭތެރޭ ގައި 1529 މުވައްޒަފުން
އަޅުގަނޑުމެން ރެކްރޫޓްކޮށްފައި މި އޮތީ. އެއީ 1780 ސްޓާފުން އަޅުގަނޑުމެން ދޫކޮށްލީ. ދޫކޮށްލިއޭ މި ދަންނަވަނީ
ހަމަ މި ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވެގެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރެކްޓް އާ ނުކޮށް އެ ނިންމުން ނިންމާފައި ވަނީ. އެހެންވީމާ ،
ޖުމުލަ 1529 މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެން ރެކްރޫޓްކޮށްފައި މި ވަނީ އެޕްރީލް 20 ހިސާބަށް ޖަނަވަރީ 2024 އިން
ފެށިގެން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މީގެ ވެސް އިތުރު މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެން އެޗް.އާރްގެ ހެޑް ސީ.އެޗް.އާރް
ޙުސައިން ދެއްވާނެ. އެހެންވީމާ ، އަޅުގަނޑު މި ބޭފުޅުންނަށް ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އަރުވާނަން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ޓެކްނިކަލް އޮފިސަރ ޢަބްދުاله ނާޝިތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފުވައްމުލަކުގެ ކަރަންޓުގެ ޚަރަދުތައް އޭރު ދިމާވި މައްސަލައަށް ބަލާއިރުގައި އެ މައްސަލަ މުޅިން ޙައްލުކޮށް
13 ފެބްރުވަރީން ފެށިގެން ގޮސް މިހާރަށް މިއަދާ ހަމައަށް ފުވައްމުލަކުން ކަރަންޓު ކަނޑާފައެއް ނުވާނެ. އެހެންވީމާ،
އެ މައްސަލަ މިހާރު އެއްކޮށް ޙައްލުވެ، އެކަމުން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ހަމަ ކަރަންޓު އަޅުގަނޑުމެން
މެދުކެނޑުމެއްނެތި ދެވެމުންދާތާ އެހެންވީމާ، މިހާރު 13 ފެބުރުވަރީން ފެށިގެން މިއަދާ ހިސާބަށް ވީ ދުވަހެއް ވީ.
ދެން އެ މައްސަލަ ދިމާވި ސަބަބަކީ 11 ޑިސެންބަރުގައި 800 ކިލޯވޯޓު ގެ ޖަނަރޭޓަރެއް އެއްކޮށް ހަލާކުވީ. އެ
ކްރޭންކްޝަފްޓަށް ދިމާވި މައްސަލައެއްގައި . ދެން އެ ހެދުމަކީ ވަރަށް ދިގުލައިގެން ދާނެ ކަމެއް ކަމުގައި ވާތީވެ
އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ނިންމީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެހެން ބްރާންޗެއްގައި އިން ޖަނަރޭޓަރެއް ގެންދަން. އެކަމަކު އެކަން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭ ގޮތް ނުވުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަރަންޓު ކެނޑެން މި ދިމާވީ 12
ޖަނަވަރީގައި . އެހެންވީމާ، 11 ޑިސެންބަރުގައި ހަލާކު ވިޔަސް 12 ޖަނަވަރީއާ ހިސާބަށް 1 މަސްދުވަސް ވަންދެން
އަޅުގަނޑުމެން ކުރި މަސައްކަތުން ކަރަންޓު ނުކަނޑާ ހިފެހެއްޓުން. ނަމަވެސް 12 ޖަނަވަރީގައި ކަނޑަން ޖެހުނު
4

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ސަބަބަކީ އެ ތަނުގެ ވެދަ ރ މައްސަލަ، ހޫނު މޫސުން އައިސް ޑިމާންޑް މައްޗަށް ދިއުމުގެ ސަބަބުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން ހުރި ޖަނެރޭޝަން ފެސިލިޓީސްތަކުން ކުރިއަށް ނުގެންދެވިގެން 12 ޖަނަވަރީން ފެށިގެން
ކަރަންޓު ކަނޑަން ޖެހުނު. ދެން އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި 11 ޑިސެންބަރުގައި ހަލާކުވީމަ 12 ޑިސެންބަރުން ފެށިގެން
އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރިން މިދެންނެވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބްރާންޗެއްގައި ހުރި ޖަނަރޭޓަރެއް ގެނެވޭތޯ.
ނަމަވެސް އެ ކަންތައް ކުރިއަށް ނުދިޔައިމަ ދެން 12 ޖަނަވަރީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެހުނީ ކަރަންޓު ކަނޑަން.
ދެން އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބްރާންޗުން އެ ޖަނަރޭޓަރު ކުރިއަށް ނުގެންދެވުނީމަ
އަޅުގަނޑުމެން އިމަރޖެންސީ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ދަށުން 3 ޖަނަވަރީގައި ޖަނަރޭޓަރ ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ވެސް ފެށުނު.
ނަމަވެސް މި ޖަނަރޭޓަރަކީ 800 ކިލޯ ވޯޓު ކަހަލަ ހައި ކެޕޭސިޓީ ޖަނެރޭޓާސްއަކީ އިމީޑިއަޓްލީ ލޯކަލީ ރާއްޖެއިން
އެވައިލަބަލް ނުވާ އެއްޗަކަށް ވާތީވެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޕްރޮކިއޯ ކުރުމުގެ ޑިލޭތަކެއް އައީ. އެހެންވެގެން 12
ޖަނަވަރީއަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ކަރަންޓު ކަނޑަންޖެހުނު ހިނދުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަނަރޭޓަރު ފޯރުކޮށް
ނުދެވި ދިޔައީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބެލީ އެއަށްވުރެ ތަންކޮޅެއް ދަށް ކެޕޭސިޓީއެއް 700ގެ ދޭތި ގެންދެވޭތޯ.
ނަމަވެސް އޭގެވެސް ޕްރޮކިއުމަންޓް މިދެންނެވިހެން ލޯކަލީ އެވައިލަބަލް ނުވުމުގެ ސަބަބުން ލަސްވެގެންދިޔައީ. ދެން
އަޅުގަނޑުމެން ނަމަވެސް 31 ޖަނަވަރީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަނަރޭޓަރެއް ލިބުނު. 31 ޖަނަވަރީ ޖަނަރޭޓަރެއް
ލިބިގެން އެ ޕްރޮކިއޯ ކޮށް އެ ރަށަށް ގެންގޮސް މިދެންނެވިހެން 13 ފެބުރުވަރީއާ ހިސާބުގައި އެ އިންސްޓޯލްކޮށް
މިހާރު ނޯމަލް ހާލަތަކަށް އެ ރަށުގެ ކަރަންޓުގެ ކެޕޭސިޓީގެ ހާލަތު ގެނެވި މިހާރު ކަރަންޓު ނުކަނޑާ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޯރުކޮށްދެވޭ .
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެމް.ޑީ ވަރަށް ތަފުސީލުކޮށް ދެއްވައިފި އޭގެ އަޕްޑޭޓްސް . ދެން އަޅުގަނޑު ވެސް
ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ހައިލައިޓްކުރާނަން. ދެން ފުރަތަމަ ފައްޓަމުން ވެސް އެއްކަލަ ހައިލައިޓްކޮށްލި ކުންފުނީގެ
އެޗް.އާރް ޕޮލިސީއާ ޚިލާފަށް މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓްކުރާ ވާހަކަ. ދެން އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން
އެޗް.އާރް ޕޮލިސީއާ ޚިލާފަކަށް އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށް ވެސް އަދި ވަޒީފާ ދީފައެއް ވެސް ނުވާނެ
މިވީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައެއް. ހަމަ މިކޮޅުން ޢަމަލުކުރަމުންދާ ޕޮލިސީ އަދި އެ ޕޮލިސީ އަކަށް އާ މެނޭޖުމަންޓުން
އެއް ވެސް ބަދަލެއް ގެނެސްފައެއް ވެސް ނޯންނާނެ. އެހެންވީމާ، ޕޮލިސީއާ އެއްގޮތަށް މުވައްޒަފުން ނަގަމުން ދަނީ.
ދެން އަދި އަޅުގަނޑުމެން ހައިލައިޓްކޮށްލަން ބޭނުންވޭ ހަމަ އެއްވެސް ސްޓާފަކު މި މެނޭޖު މަންޓުން ޓާމިނޭޓުކޮށްފައެއް
5

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ނުވާނެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަކަށެއް. މިސާލަކަށް ކުންފުނީގައި ހެދިފައި ހުރި އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރާ ކަމަށް
ވަންޏާ ކޮންމެ ކުންފުންޏަކުން ވެސް އެ ސްޓާފަކާ ދޭތެރޭ ފިޔަވަޅު އަޅާނެ، އެ ކުންފުނީގެ މަސްލަޙަތު ހިމާޔަތްކުރާނެ.
އެހެންވީމާ، އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު އަޅުގަނޑު މިވީހާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޓާމިނޭޓްކޮށްފައެއް ވެސް ނުވާނެ އުސޫލުން
ބޭރުންނެއް. ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑު ހައިލައިޓްކޮށްލަން ބޭނުންވޭ އަދި ހަމަ އެގޮތަށް އެއްވެސް ސްޓާފެއް އެ ސްޓާފަކު
މަސައްކަތްކުރާ ތަން ނޫން އެހެން ތާނކަށް މިސާލަކަށް ބުނާ ކަމަށް ވަންޏާ ތުރާކުނުގައި އިންނަ މީހާ ގެންގޮސް
އައްޑޫއަށް ލާ އެކަހަލަ އެއްވެސް ކަމެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކޮށްފައެއް ނޯންނާނެ. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެކަން ވެސް
އެ ސްޓާފަކު ހުރި ތަނެއްގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް؛ ދެން ކުންފުނީގެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް މުވައްޒަފުން ޢަމަލުކުރާ
ކަމަށް ވަންޏާ ހަމަ ގަވާއިދުން ރެގިއުލަރކޮށް ފިޔަވަޅުއަޅާނެ. އެ ހުއްޓުވާކަށް މެނޭޖުމަންޓުން ވެސް އަދި އެމް.ޑީ
ވެސް އަދި އެހެން ފަރާތަކުން ވެސް އެއްވެސް ނުފޫޒެއް އަޅުގަނޑާ ހަމައަކަށް ވެސް ނާދޭ. އަދި ފޯރުވިޔަކަސް
އެއަކަށް އަޅުގަނޑު އޮބޭ ވެސް ނުކުރާނަން. ދެން ޖުމުލަކޮށް މިފަހަރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ރެކްރޫޓްކުރިއިރުގައި
އިސްކަން މި ދިނީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތަކަށް. ފުރަތަމަ އާ މެނޭޖުމަންޓުން ހަވާލުވިއިރު
ކުރިއަށްގެންދާ ބައެއް ޕްރޮޖެކްޓު، ގިނަ ޕްރޮޖެކްޓުތަކަކީ އަސްލު ބީ.އޯ.ކި އު، ބީ.އޯ. އެމް.އެސް ހެދިގެން ގެންދާ
ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ ޕްރޮޖެކްޓުތައް އެބަޖެހޭ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް މި އިންޑަސްޓްރީގެ އުސޫލުތަކަށް
ފައްތަން. އެހެންވީމާ، އެއަށް ނެގި ޓައިމެ އް މި ނެގީ. އެ ނެގިއިރު މި ވީ ގޮތަކީ އާ މެނޭޖުމަންޓުން ހަވާލުވިއިރު
މިހާރު ކޮންޓްރެކްޓްކޮށްފައި ތިބި މީހުންގެ ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވީ. ހަމަވީމަ އެ ވަގުތު އެ މީހުންގެ ބޭނުން ނެތީމަ
ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވީމަ ދޫކޮށްލީ. އެހެންވީމާ، ދެން އަލުން ބީ.އޯ.ކި އު، ބީ.އޯ.އެމް ހަދާފައި އެ ކޮންމެ ޕްރޮޖެކްޓަކަށް
ވެސް އައިޑިއަލީ ބޭނުންވާ އަދަދަށް މުވައްޒަފުން އައިޑެންޓިފައި ކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުން މި ރެކްރޫޓްކުރީ
އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި. އެހެންވީމާ، ދޫކޮށްލި 1780 މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން 1529 މުވައްޒަފުން އިއްޔެއާ ހަމައަށް
އަޅުގަނޑުމެން މި ވަނީ ރެކްރޫޓްކޮށްފަ. އެއީ އެއްވެސް ގޮތަކަށް މުވައްޒަފުންތަކެއް ކަނޑައިލާފައި އާ
މުވައްޒަފުންތަކެއް ރެކްރޫޓުކުރީއަކީ ނޫން. އެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ބޭނުންވާ، ދެން ހަމަ މީގެ ތެރޭގައި ދާނެ ނޯމަލް
ރިޕްލޭސްމަންޓް. މިސާލަކަށް މުވައްޒަފަކު ކެނޑުނީ ކެނޑިއް ޖިއްޔާ އޭނަގެ ރިޕްލޭސްމަންޓެއް ހަމަ ނަގަމުންދާނެ. އެ
ނޯމަލް އޮޕަރޭޝަން ތެރޭގައި އެކަން ހަމަ ކޮންމެ ކުންފުންޏަކުން ވެސް ކުރިއަށްދާ ގޮތް. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެކަން
އަޅުގަނޑު ހަމަ ހައިލައިޓްކޮށްލަން ބޭނުންވީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
6

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އާދެ! އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި ހުޅުވައިލަނީ ޔަޢުޤޫބަށް. ޔަޢުޤޫބު ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔަޢުޤޫބު ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. ދެންމެ މި ވިދާޅުވެއްޖެ ޕްރޮޖެކްޓްސްތަކަށް ބޭނުންވާ ވަރަށް މުވައްޒަފުން
އައިޑެންޓިފައި ކޮށްފައި މިހާރު ނަގާ 20 އާ ހަމައަށް ނިމިއްޖެއޭ. ދެން އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު
އެހެން ވިދާޅުވީމަ އެއާ ގުޅޭ ސުވާލެއް ދާންދޫގައި ފެނަކައިގެ އޮފީސް އިމާރާތެއްގެ މަސައްކަތްކުރަން ފަށާފައި
ހުއްޓިފައި އޮތީ. އެ ޕްރޮޖެކްޓު އެއްވެސް މީހަކު ނެގި ކަމެއް އެނގޭކަށެއް ނެތް ނޫނީ އަޅުގަނޑަށް އަދި ނޭނގުނަސް
ނަގާފައި ވެސް ހުރެދާނެ. އެ މަސައްކަތް ވެސް އަދިވެސް ނުފެށޭ. އެހެންވީމާ، ކިހާ ހިސާބެއްގަ އިތޯ؟ އެއާ ގުޅޭ
އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ނެގިތޯ އެއީ އެއް ސުވާލު.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާ މެނޭޖުމަންޓުން ހަވާލުވިއިރު ހުއްޓިފައި އޮތް 61 ޕްރޮޖެކްޓެއް އިނގޭތޯ. ހަމަ އޮފީސް އިމާރާތް އިންޖީނުގެ
އިމާރާތްކުރުމުގެ 61 ޕްރޮޖެކްޓު ހުއްޓިފައި އޮތް. ދެން އަޅުގަނޑު މި ބުނިހެން ހަމަ މީގެ ތެރެއިން ވެސް
ހަމަ 95% އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވަން ކެރިދާނެ އެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރިއަށް ގެންގޮއްސަ ހުރީ
ބީ.އޯކި އު، ބީ. އޯ.އެމް ހަދައިގެނެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ ދެން ހަމަ އެއްބަޔަކު އެ މަސައްކަތްކުރަން ވެސް ކުންފުނި
ތެރޭގައި މި ތިބެނީ. އެހެންވީމާ، ތަރުތީބުން ވަރަށް ފުރަތަމަ މަސައްކަތް ގޮއްސަ ހުރި ހިސާބުން ހުރިހާ
ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް ގައި އައިޑެންޓިފައި ކުރީ. އެހެންވީމާ، ގާތްގަނޑަކަށް ބުނަންޏާމު 95% ނޫނީ 80% ،90%
އެގޮތަށް މަސައްކަތް ނިމިފައި ހުރި ތަންތަން އެބަހުރި. ޕްރަޔޮރަޓައިޒް ކޮށްފައި ފުރަތަމަ އެ ތަންތަނަށް މި
އިސްކަންދިނީ. ބައެއް ތަންތަން އެބަހުރި ގާތްގަނޑަކަށް % 10 މަސައްކަތްކުރެވިފައި ހުރި ތަންތަން. އެހެންވީމާ، އެ
ތަންތަނަށް ތަންކޮޅެއް ލީސްޓް ޕްރަޔޮރިޓީގައި އަންނާނެ. އަދިވެސް މި ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް މީހުން ނަގައެއް ނުއެއް
ނިމޭ. މިވަގުތު ބީ. އޯ.އެމް، ބީ. އޯ.ކި އު ހެދިފައި ހުރި ތަންތަނަށް މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓުކުރެވުނު ވާހަކަ މި ދެންނެވީ.
ދެން އޭގެ އިތުރަށް ވެސް ހަމަ ދާންދޫ ޕްރޮޖެކްޓަށް އަދި އަޅުގަނޑުމެން ރެކުރޫޓްކޮށްފައެއް ނުވާނެ އެއްވެސް
މުވައްޒަފެއް އެ ޕްރޮޖެކްޓަކަށް އަޅުގަނޑަށް ލަފާކުރެވޭ ގޮތުން ނެކްސްޓް މަންތްގައި އޭގެ ބީ.އޯ. ކިއު ، ބީ. އޯ.އެމް
ނިމެނޭ. ނިމުނީމަ އެއަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ނަގާނެ. ދެން ދެ ގޮތަކަށް
މިހާރު މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދަން ކުންފުނިން ވިސްނާފައި އޮތީ. އެއީ އައުޓްސޯސްކުރާނީތޯ ނޫނިއްޔާމު
7

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އިންހައުސްކޮށް އެކަން ކުރާނީތޯ. ކޮބައިތޯ ކުންފުންޏަށް އޭގެ އެންމެ ފައިދާ ބޮޑު ގޮތަކީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް
ބަލާފައި ކުރިއަށްގެންދާނީ. އަދި ވަކި ގޮތެއް ނުއެއް ނިންމަން. އިންހައުސްކޮށްތޯ ކުރާނީކީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޔަޢުޤޫބު ކުރިއަށްގެންގޮސް ދެއްވާ.
ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔަޢުޤޫބު ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަނެއް ސުވާލަކީ މިހާރު މި ކެމްޕޭނު ތެރޭގައި އާ މެނޭޖުމަންޓާ އެމް.ޑީ މި ކުންފުންޏާ ހަވާލުވެ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޑުއިވުނު ކުންފުނި އޮތީ ރޭޕްކޮށްފައި ކަމަށް އެ ޒާތަކަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކޭ އަޑު. ދެން
އަޅުގަނޑަށް ސިފަވީ އެ ވާހަކަފުޅުން އެއީ ބޭނުންވާ ވަރަށްވުރެ ވެސް އެތައް ފަހަރަކު އެ މަޢުލޫމާތުތައް އަދި މި
އެކި ޕްލެޓުފޯމްތަކުގައި ދީފައި އޮތީ ބޭނުންވާ ވަރަށްވުރެ މާ ގިނައިން މުވައްޒަފުން ނަގާފައޭ އޮތީ. ދެން ތި ވިދާޅުވި
ގޮތަށް 1780 މުވައްޒަފުން ކަނޑާފައި 1529 މުވައްޒަފުން އިތުރުކުރި. އެހެންވީމާ، 251 މުވައް ޒަފުން މަދުވީ. 251
މުވައްޒަފުންނާ ހެދިތޯ އެ ރޭޕްކުރެވިފައި އޮތީ ކުންފުނި؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެން ޙަޤީޤަތުގައި ކުންފުނި ރޭޕްކޮށްފައި އޮތް ވާހަކަ މި ދައްކަނީ ހަމައެކަނި މުވައްޒަފުންގެ
ވާހަކައެއް ނޫން. ކުންފުނީގެ ރިސޯސް ބޭނުންކުރުމުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ކުންފުނީގެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަންތައްތައް
ކުރެވިފައި އޮތް ވާހަކަ. ދެންމެ އެޗް.އާރްއިން އެ ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އިންހައުސްކޮށް ހިންގާފައި
އޮތް ފަސްދޮޅަސް ޕްރޮޖެކްޓް އިނގޭތޯ، ފަސްދޮޅަސް ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގާފައި އޮތީ ބީ.އޯ.ކި އުއެއް، ބީ.އޯ.އެމްއެއް
ނުހަދާ، އެއްވެސް ވަރަކަށް އެސްޓިމޭޓްނުކޮށް، ހަމަ ބޭނުން ވަރަކަށް މުދާ ގެންގޮއްސަ އެ ގޮތަށް، މާކެޓްގައި ހުރި
ރޭޓްތަކަށް ވުރެ އެތައް ސަތޭކަ ގުނައެއް އިތުރަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެކަން އެއީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ރޭޕްކުރި އެ
މާނަ ބޭނުންކުރި ސަބަބަކީ އެއީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް 1780 މުވައްޒަފުން
ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވެގެން ވަކިވިއިރުގައި 1529 މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓް އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރީ. އޭގެތެރޭގައި ހުންނާނެ
ޕްރޮޖެކްޓްސް ސްޓާފުންނާއި އަދި އޮޕަރޭޝަންސްއަށް ބޭނުންވާ ސްޓާފުން. ހަމަ މި ހުރިހާ ސްޓާފުންނަކީ ހަމައެކަނި
ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ބޭނުންވާ ސްޓާފުންނެއް ނޫން. އޮޕަރޭޝަންސްއަށް ބޭނުންވާ އެއްކަލަ ކެނޑިގެންދާ ބައެއް ސްޓާފުން
8

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ވެސް އުޅޭނެ. އަމިއްލައަށް ކެނޑިގެންދާ ސްޓާފުން ވެސް އުޅޭނެ. އޭގެ ބަދަލުގައި ހަމަ ރެކްރޫޓްކުރާ ސްޓާފުންނާ
އެކީގައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކުންފުންޏަށް އާ މުވައްޒަފުން މި ނަގާ ގޮތަކީ ބީ.އޯ.އެމްއެއް ހަދާ،
ބީ.އޯ.ކި އުއެއް ހަދާ އެއަށް ކިހާ ވަރެއް، އެ ޕްރޮޖެކްޓަށް ދާނީ ކިހާވަރެއްތޯ ބަލާފައި އެސްޓިމޭޓްކޮށްފައި އެ އަދަދަށް
ކިހާވަރަށްތޯ މީހުން ތިބެންވީ އެއަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެން މީހުން މި ނަގަނީ. ދެން ހަމަ އެއާއެކީގައި ކުންފުނީގެ ،
ބޭނުންކޮށްފައި ހުރި ކުންފުނީގެ އެސެޓްސް ތެރޭގައި މި ހިމެނޭ އެންމެ އަޅުގަނޑުމެން ކަރަންޓް ފޯރުކޮށްދޭ ބައެއް.
ދެން ފޯރުކޮށްދޭ ބައެއް. އާރް.އޯ ޕްލާންޓްތަކާއި ޖަނަރޭޓަރުތަކާއި މި މެއިންޓެއިންނުކޮށް މި އެއްޗެހިތައް ހުރީ
ހަލާކުވެފަ. މީގެ ތެރޭގައި % 60 ޖަނަރޭޓަރުތައް ހުރީ ހަލާކުވެފަ. އެހެންވީމާ، އެއީ ޙަޤީޤަތުގައި ކުންފުންޏަށް ވަރަށް
ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބިފައި މި އޮތީ. ކުރީގެ މެނޭޖުމަންޓުން ކަންތައްތައް ކުރި ގޮތުން ކުންފުންޏަށް ވަރަށް ބޮޑު
ގެއްލުމެއް ލިބިފައި މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުނީގެ ޙަޤީޤަތުގައި ވެސް އޮތީ ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް
ރޭޕްކޮށްފަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވެނީ.
ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔަޢުޤޫބު ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަނެއް ސުވާލަކީ، މިހާރު އަޅުގަނޑު ދެން ބާކީ ހުރި ސުވާލު އެއްފަހަރާ ކޮށްލާނަން އިނގޭތޯ. އެއް ސުވާލަކީ،
މިހާރު ދެންމެ ތި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް، ކުންފުނީގެ އެސްޓް މެނޭޖުކުރި ގޮތާއި، ސަޕްލައިކުރި ބައެއް މުދާތައް
މާކެޓްގެ ވެލިޔުއަށް ވުރެ އެތައް ގުނައެއް ބޮޑުކޮށް މިކަން ކުރި ކުރުމާއި، ދެން މިސްމެނޭޖުކުރުމުގެ މި ކަންކަމުގެ
ވާހަކަ، އެ ކަންކަން ބެލުމަށް އެއްވެސް ވަރަކަށް ބަލަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ހުށަހަޅައިފިންތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ،
ރިކަރަންޓް، މަހެއްގެ މައްޗަށް އިންނަ ރިކަރަންޓް ޚަރަދަކީ، ރިކަރަންޓް ޚަރަދާއި އަދި ޖުމުލަ އާމްދަނީ، މަހެއްގެ
މައްޗަށް އިންނަ ޖުމުލަ އާމްދަނީއަކީ ކިހާވަރެއްތޯ؟ ދެން މި ފަހު ސުވާލަކީ، ސްޓޭޝަން މެނޭޖަރަކީ، ރަށްރަށުގެ މި
ބްރާންޗުތަކުގައި ހުންނަ ސްޓޭޝަން މެނޭޖަރު ނޫނީ މެނޭޖަރަކީ މިއީ ސިޔާސީ މަގާމެއްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުންފުނީގެ ހަމަ ކުންފުނީގެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ޙަޤީޤަތުގައި ކޮންސްޓްރަކްޝަން އިންޑަސްޓްރީގެ ބޭނުންކުރާ
މިންގަނޑުތަކާ ވެސް ޚިލާފަށް ކުރަމުންދިޔަ، އިންހައުސްކޮށް ކުރަމުންދިޔަ 60 ޕްރޮޖެކްޓެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތީމަ އެ 60 ޕްރޮޖެކްޓްގެ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ބެލިއިރުގައި ވަރަށް ގިނަ ކަންކަން ހަމަ
ގޯސްކޮށް ކޮށްފައި އޮތުމާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އޭ.ސީ.ސީއަށް އެ މައްސަލަ، އޭގެތެރެއިން 25
9

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
މައްސަލައެއް މިހާރު ހުށަހަޅާފައި ވާނީ. ދެން ބާކީ ހުރި މައްސަލަތައް ވެސް އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން
ބަލާފައި އޭގެ މައްސަލަތައް ހަމަ ހިމެނޭ ވަރަކުން އޭ.ސީ.ސީއަށް އެ މައްސަލަތައް ހުށަހަޅަމުންގެންދާނަން. ދެން އަދި
ކަމާބެހޭ އެހެން ތަންތަނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންތައްތައް ހުށަހަޅަމުންގެންދާނަން. ދެން ޖުމުލަކޮށް
ކުންފުންޏަށް މި ވަގުތު ހަމަ ލިބެމުން މި ދަނީ ގާތްގަނޑަކަށް 130 މިލިއަން ރުފިޔާ މަހަކަށް އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި.
ދެން އޭގެ ތެރޭގައި ޚަރަދު ހަމަ ކަނޑާފައި ދެން ޙަޤީޤަތުގައި ވަރަށް ބޮޑު އެއްޗެއް ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ހަމަ މިހާރު
ވެސް މި ދަނީ. ދެން ކޮން ސުވާލެއްތޯ؟
ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔަޢުޤޫބު ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކިހާވަރެއްތޯ އޮންނަނީ މަހަކު ލިބޭ އެއްޗަކާއި ޚަރަދާ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ އެކި މަސްތަކުގައި ތަފާތު އިނގޭތޯ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ގާތްގަނޑަކަށް މި ދެތިން މަހެއްގައި މިހެން
ބަލައިލާއިރުގައި ހަމަ ދަރަނި އިތުރުވަމުން މި ދަނީ. ސަބަބަކީ އެންމެ ފަހުން އިސްލާމިކް ބޭންކުން ނަގާފައި އިން
200 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ދެ ލޯނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ސަރވިސްކުރަން މި ފެށީ މި މަހުގައި. އެހެންވީމާ، އެއީ
ވެސް ހަމަ ދަރަނީގެ ގޮތުގައި އިތުރުވަމުންދާ އަދަދެއް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން ޖުމުލަ އަޅުގަނޑުމެން
ޑީޓެއިލްކޮށް ތި ބޭފުޅުންނަށް ލިޔުމުން ފޮނުވާލަދީފާނަން. ދެން އެންމެ ފަހު ސުވާލަކަށް ކޮން؟ ސްޓޭޝަން
މެނޭޖަރުންނަކީ ސިޔާސީ މަގާމެއްތޯ؟ ނޫން. ސްޓޭޝަން މެނޭޖަރުންނަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުނީގެ ހަމަ މިހާރު
އެޗް.އާރް ޕޮލިސީގެ ދަށުން ނަގާ މުވައްޒަފުންތަކެއް. ސިޔާސީ މަގާމުތަކެއް ނޫން.
ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔަޢުޤޫބު ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ސިޔާސީ މަގާމެއް ނޫން ވާހަކަ ތި ވިދާޅުވީ. ދެން ސަރުކާރު ބަދަލުވަމުންދާއިރު ކީއްވެތޯ ކޮންމެފަހަރަކު ކޮންމެ
ރަށެއްގައި ހަމަ ސަރުކާރު ބަދަލުވުމާ އެއްކޮށް ނޫނީ މަޖިލިސް އިންތިޚާބަށްފަހު އެ މަގާމުތަކަށް ބަދަލު މި އަންނަނީ.
އެއީ ކީއްވެތޯ؟ ދެން އަނެއް ސުވާލަކީ، މިހާރު ދެންމެ ތި ވިދާޅުވީ ނެޓް އިންކަމް، މަންތްލީ ނެޓް އިންކަމް،
ޚަރަދާއި އާމްދަނީއާ އަޅާބަލާއިރު ހަމަ ފުދޭވަރެއްގެ އެވްރެޖު ކޮށް ދަރަންޏަށް ދާ ވާހަކަ. ދަރަނީގައި އޮންނައިރު ވެސް
ހަމަ ފަހުން މިދިޔަ ތިން ހަތަރު، ފަސް މަސް ތެރޭގައި ވެސް 1500 ވަރަކަށް މުވައްޒަފުން އިތުރަށް ނެގި ވާހަކަ ތި
10

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ވިދާޅުވީ. އަދިވެސް ނަގަން ވިސްނާފައި ހުރި ވާހަކަ އެ ގޮތަށް، އެ މޭރުމަކުން ދޭހަވާ ގޮތަކަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވީ.
ކުންފުންޏަށް ލިބޭ އެއްޗަކާ ނުބައްދަލު އަދަދަކަށް މުވައްޒަފުން ނެގުމުގެ ވިސްނުން ތި ގެންގުޅުއްވަނީ ކީއްވެތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުންޏަށް ނުބައްދަލުވާ ވަރަކަށެ އް ނޫން މުވައްޒަފުން މި ނަގަނީ. އެއީ
ފަށާފައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ނިންމަން ކޮންމެހެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާތީ އެ މުވައްޒަފުން ނުލައެއް އެ
ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް އިންހައުސްކޮށް ކުރިއަށްގެންދާ ކަމަށް ވެއްޖެޔަކާމުންނެއް ނުއެއްނިންމޭނެ. އެހެންވީމާ، ދެން
އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެފަހަރަކު އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގެ ކުރީގައި ސަރުކާރުތަކުން، ކުރީގެ މެނޭޖުމަންޓްތަކުން ސިޔާސީ
ގޮތުން ކޮށްފައި ހުރި ކަންތައްތަކެއް ނޭނގެ. އެހެންނަމަވެސް، އެނގޭ ކަމަކީ ކުރީގައި ގޯސްކޮށް މުވައްޒަފުން
ވަކިކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް ދައްކަންޖެހޭ، ޓްރައިބިއުނަލް ތްރޫކޮށް ދައްކަންޖެހޭ 7 މިލިއަން ރުފިޔާ
މިހާރު ވެސް އެބައޮތް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ މެނޭޖުމަންޓުންނެއް މިހާރު ސްޓޭޝަން މެނޭޖަރުންނެއް ސިޔާސީ
ގޮތަކުންނެއް ނުކަނޑާނެ. އަދި ސިޔާސީ ގޮތަކުން އެހެން ރަށްރަށަކަށް ވެސް، އެހެން ސްޓޭޝަންތަކަކަށް ވެސް
ނުފޮނުވާނެ. މިހާތަނަށް ވެސް ނޯންނާނެ ފޮނުވާފައެއް ވެސް. އެހެންވީމާ، އެއީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަމައެކަނި ދެން އަޅުގަނޑަށް މެންބަރ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މުވައްޒަފުންނަށް ސްޓްރެސްކޮށްލީމާ ފާހަގަކޮށްލަން
ބޭނުން. މުވައްޒަފުންގެ އޭރިޔާ އެކަންޏެއް ނޫން އަޅު ގަނޑުމެން ޚަރަދު ކުޑަކުރަން މަސައްކަތް މި ކުރަނީކީ. މި
ކުންފުންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވިއިރުގައި ހަމަ ކޮންމެ އެއްޗެއް ވެސް މި ގަންނަނީ މިސާލަކަށް ފަންސޫރެކޭ ބުނީމާ
ފަންސޫރެއް، ދެން ގޮސް އިންޖީނެކޭ ބުނީމާ އިންޖީނެއް، ފިލްޓަރޭ ބުނީމާ ފިލްޓަރެއް އެ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރި ކަމަކީ މުޅި ރާއްޖޭގެ ރިކުއަމަންޓް އައިޑެންޓިފައިކުރީ ބަލްކްކޮށް އެ އެއްޗެހި ގަންނަން
ޚަރަދުކުޑަކުރަންވެގެން. އެހެންވީމާ، ނޮޓް އޮންލީ އެމްޕްލޯއީ އޭރިޔާ އެކަންޏެއް ނޫނޭ. މުޅި ކުންފުނީގެ ޚަރަދު
ކުޑަކުރުމަށް ޓަކައި އޮޕަރޭޝަނަލް ވަރަށް ބައިވަރު ކަންތައްތަކެއް މިހާރު ވެސް މިނިމައިޒްކޮށްގެން މި އުޅެނީ.
އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް ޖޮއިންކުރިއިރުގައި ސީ.އެސް.އާރްގެ ގޮތުގައި ރަށްރަށުގައި އެބަހުރި އަޅާފައި ސްކޫލާއި
ކްލާސްރޫމާ އެތައް މިތަން، ކައުންސިލް އިދާރާތަކާއި ޕާކުތަކާ އެއްޗެހި. އެ ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން
މިހާރު ހުއްޓާލައިފިން. ސޯ، އެ ވެސް ކުންފުނި ޚަރަދު ކުޑަކުރަން، ރަނގަޅު މަގަށް މިސްރާބަކަށް އެޅުމަކަށް ޓަކައި
11

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ކުރެވެމުންދާ މަސައްކަތްތަކެއް. އެހެންވީމާ، އެމްޕްލޯއީ އޭރިޔާއަކުން އެކަންޏެއް ނޫނޭ މި މަސައްކަތްތައް މި ކުރަނީކީ.
އެހެން އޭރިޔާ ވެސް ، އޮޕަރޭޝަނަލް ހުރިހާ އޭރިޔާތަކުން ވެސް މަސައްކަތްކުރަން ހަމަ. އެހެންވީމާ، ދެން ހަމަ
ޑިޖިޓަލައިޒް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ. މިސާލަކަށް ޕޭޕަރަށް މި ކުރާ ޚަރަދު ހަމަ އެތައް ގުނައަކަށް
ކުޑަކުރަން. އެހެންވީމާ، އެއީ ވެސް ކަމެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ވަގުތު. ޔަޢުޤޫބުގެ ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ރަޝީދަށް. އިބްރާހީމް ރަޝީދު ކުރިއަށްގެންދަވާ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ދެން އަޅުގަނޑު ކުރާ ސުވާލަށް ވަރަށް ކުރުކޮށް ޖަވާބުދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު.
އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ ފެނަކަ ކުންފުނީގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މީގައި ކިތައް ކުންފުނި، އިންޖީނުގެ ހުރޭތޯ؟
އޮޕަރޭޓްކުރަމުންދޭތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
153 އިނގޭތޯ މި ވަގުތު އިންޖީނުގެ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
153 އިންޖީނުގެ؛ 150 އިންޖީނުގެ އޮޕަރޭޓްކުރަން ކިހާ މުވައްޒަފުންނެއް ބޭނުންވޭތޯއޭ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ އެސެސްމަންޓެއް ހަދަމުން ކިހާވަރެއްތޯ އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި
އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުންޏަށް ބޭނުންވަނީ އިނގޭތޯ. ހަމަ އިންޖީނުގެ އެކަންޏެއް ނޫން، ފެނުގެ ޚިދުމަތް ވެސް ދެން.
ދެން ހަމަ އެއާއެކީގައި ކޮންސްޓްރަކްޝަން ބައެއް ޕްރޮޖެކްޓްތައް ވެސް ކުރިއަށްދިއުމާ އެކީގައި މިކަންކަމަށް ބޭނުންވާ
މިންވަރަކީ ކިހާވަރެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ދަނީ ރީސްޓްރަކްޗަރކުރަމުން މި ދަނީ އިނގޭތޯ.
12

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ހަމައެކަނި އިންޖީނުގެތައް އޮޕަރޭޓްކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ އިންހައުސްކޮށް ބައިވަރު
މަޝްރޫޢުތައް ވެސް އެބަ ހިންގާކަން. އެކަމަކު އިންހައުސްކޮށް މަޝްރޫޢުތައް ހިންގީމާ އިޤުތިޞާދަށް ނުވަތަ އާންމު
ވިޔަފާރިތަކަށް ލިބޭ މަންފާ ވަރަށް ކުޑަ. އެ ފަރާތްތަކަށް ޕްރޮޖެކްޓް ނަގައިގެން ހިންގީމާ ލިބޭ ފައިދާ މާ ބޮޑު.
އެހެންވީމާ، މުސްތަގުބަލުގައި އިންހައުސްކޮށް ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ހުއްޓާފައި އާންމު ވިޔަފާރިވެރިންނަށް،
ރަށްރަށުގައި އުޅޭ މަގުކޮންނަ ފަރާތްތައް ވެސް. ރަށްރަށުގައި އުޅޭ ރައްޔިތުން ލައްވާ މަޝްރޫޢު ތެރެއިން ބައެއް
ނަމަވެސް ހިންގާ ގޮތަށް އެކަހަލަ ވިސްނުމެއް އެބައޮތްތޯ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެންކަރޭޖުކުރާ ކަމެއް ނޫން ކުންފުނިން މި ކުންފުނީގެ އަސްލު ކުރަންޖެހޭ
މަސައްކަތްތަކާ ފެޔަށް އިތުރު ކަންތައްތަކެއް ކުރުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެންކަރޭޖުކުރާ ކަމެއް ނޫން އާ
މެނޭޖުމަންޓުން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން މެނޭޖުމަންޓާ
ހަވާލުވިއިރުގައި ފަށާފައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓްތައް ނިންމަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ. އެ ނިންމަން ބަލާއިރުގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އައުޓްސޯސްކޮށްގެން އެހެން ކުންފުނިތަކާ ހަވާލުކޮށްގެން ކުރާ ކަމަށް ވެއްޖެ އްޔާ އިތުރު ފައިސާ
އެބަ ބޭނުންވޭ. އެހެންވީމާ، މިއަށް އަނެއްކާ ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓްކޮށްފައި މި ތިބީ.
އެހެންވީމާ، މިކަމަކީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮތް ޗެލެންޖެއް. އެހެންވީމާ، އަޅު ގަނޑުމެން މި ނިންމީ ޙަޤީޤަތުގައި
އާ ޕްރޮޖެކްޓެއް ނުފަށާ އިނގޭތޯ، އާ ޕްރޮޖެކްޓެއް ނުފަށާ އިންހައުސްކޮށް ކުރިއަށްގެންދާނީ މިހާރު ހުރި
ޕްރޮޖެކްޓްތަކޭ މި ވަގުތަށް އިނގޭތޯ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ގަބޫލުކުރައްވަންތޯ މިދިޔަ ސަރުކާރުން، ގަބޫލުފުޅުކުރައްވަންތޯ މިދިޔަ ސަރުކާރުން ކުންފުނިތަކަށް ބޭނުންވާ ވަރަށްވުރެ
ގިނައިން މީހުން ނަގާފައި ހުރި ކަމަށް؟ މުވައްޒަފުން ނަގާފައި ހުރި ކަމަށް ގަބޫލުކުރައްވަންތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
13

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ޓެކްނިކަލީ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލެއްނުކުރަން އިނގޭތޯ. ވާގޮތަކީ ކޮންމެ މެނޭޖުމަންޓަކުން ވެސް މުވައްޒަފުން މި
ރެކްރޫޓްކުރަނީ ވަކި ކަންތައްތަކަކަށް ބަލައިގެން. އެހެންވީމާ، އެއީ އެ ވަގުތު އޮޕަރޭޝަން ހުރި ވަރަށް ބަލާފައި
މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓްކޮށްފައި އެ ތިބީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް ހަމަ އެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެ ގޮތަށް
ކުރަމުން މި ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، ޓެކްނިކަލީ އިވެލުއޭޓްކޮށްފައި މިސާލަކަށް މުވައްޒަފުން ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ނަގާ.
ދެން އެކަމަކު ހަމަ ހައިލައިޓްކޮށްލަން ބޭނުންވޭ ބައެއް ރަށްތަކުގައި އެބަހުރި މިސާލަކަށް ފެނާއި ނަރުދަމާ ނުފައްޓާ،
ޕްރޮޖެކްޓް އެތާނގައި ހަމަ ނުވެސް ނިމެނީސް، މި ބުނީ އަދި ހަމަ އޭގެ % 50 ވެސް ކޮމްޕްލީޓް ނުވޭ. އެ
ތަންތަނަށް ވެސް އެބަހުރި މީހުން ނަގާފަ. އެއީ އަ ޅުގަނޑު ދެކެނީ ހަމަ ބޭކާރު ގޮތުގައި ނަގާފައި ތިބި
މުވައްޒަފުންނޭ. އޮޕަރޭޝަން ނުފައްޓަނީސް މުވައްޒަފުން ނަގާފަ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އެމް.ޑީ ފާހަގަކޮށްފި ކުންފުނީގެ އިއްފަތްތެރިކަން އޮތީ ފޭރިގެންފައޭ ފެނަކައިގެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ
ތެރޭގައި ވެސް ރައްޔިތުން ވަރަށް ބޮޑަށް ޝަކުވާކުރި އެމް.ޑީ.ޕީ ފާހަގަކުރި ތިން ހަތަރުފަހަރަށް ވިދާޅުވެއްޖެ ފެނަކަ
ކުންފުނި އޮތީ ރޭޕްކޮށްފައޭ. އިއްފަތްތެރިކަން ފޭރިފައޭ. އެހެންވީމާ، 25 މީހުންގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރަން ފޮނުވާފައިވާ
ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ، ރަށުތެރޭގައި ވެސް ވަރަށްބޮޑަށް ދެކެވުނު ފެނަކަ ކުންފުނީގެ އެމް.ޑީކަން ކުރި
ފަރާތުން ބޮޑެތި ޚިޔާނާތްތައް ހިންގާފައި ހުރިކަން. މިހާތަނަށް ހާމަކޮށްދެއްވަފާނަންތޯއޭ އެމް.ޑީގެ މައްޗަށް ކުންފުނި
ހިންގަވަން ހުރި ސަޢީދުގެ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ފޮނުވާފައިވޭތޯ؟ ދަޢުވާކުރަން ފޮނުވާފައިވޭތޯ؟ އޭގައި ސާބިތުވާ
ވަރަށް ކަންކަން ފެންނަން އެބަހުރިތޯ. ވަރަށްގިނައިން ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި ދެކެވޭ ވާހަކައެއް މިއީ. އަދި އޭގެ
އިތުރަށް އަމިއްލަ ބޭނުންތަކަށް އަގުބޮޑެތި ކާރުތަކާ އެއްޗެހި ގަނެގެން އުޅުނު ވާހަކަ ވެސް އެބަހުރި. މިއީ
ރައްޔިތުންގެ ކުންފުންޏަށް ރައްޔިތުންގެ މާލިއްޔަތުން މިހާބޮޑު ހޭދައެއް އަދި އިސްރާފެއް ކޮށްފައި މިފަދަ ބޮޑެތި
ވައްކަން ކޮށްފައިވާނަމަ މިކަން ހުއްޓުވަން ފިޔަވަޅު އަޅަން މިހާތަނަށް ކުންފުންޏަށް ސީރިއަސްކޮށް ކޮންކޮން ބައެއްތޯ؟
އެމް.ޑީގެ މައްޗަށްތޯ ނުވަތަ އާދައިގެ ތިބި މުވައްޒަފުންގެ މައްޗަށްތޯ ދަޢުވާކުރަން ފޮނުވާފައި އޮތީ. ކޮންކޮން
ހިސާބަކުންތޯ މި ފިޔަވަޅެއް މި އަޅަނީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
14

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އާދެ! އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލުގައި އޮޅުންއަރާކަހަލަ ކަމެއް އެބައޮތް. އެއީ 25 މީހަކަށް
ދަޢުވާކުރާކަށެއް ނޫން އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވީ. 25 ޕްރޮޖެކްޓު އެއީ އިނގޭތޯ. 25 ޕްރޮޖެކްޓެއް އެއީ އިންހައުސްކޮށް
ކުރިއަށް ގެންދާ 60 ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރޮޖެކްޓުގެ ތެރެއިން 25 ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން
އޭ.ސީ.ސީއަށް ހުށަހަޅާފައި މި އޮތީ. ދެން އޭގެ ތެރޭގައި ގޯސްކޮށް ކަންތައްތައް ކުރި ފަރާތްތައް އައިޑެންޓިފައި
ކޮށްފައި އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް އެކިއެކި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ އެކި ފަރާތްތައް މި ފާހަގަކުރެވިފައި މި އޮތީ. ދެން ކުންފުނީގެ
އެމް.ޑީން ފެށިގެން ބައެއް ލެވެލްތަކުގެ ހަމަ ސްޓާފުން ހަމަ ވަރަށްގިނަ ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ވެސް މިކަމުގެ
އިންވޯލްވެފައި ހުރި ކަމަށް ފެންނަން މި އޮތީ. ދެން އޭ.ސީ.ސީން މި ތަޙުޤީޤުކުރީމަ އިނގޭނީ ދެން ކުރިއަށްދާންވާ
ގޮތެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އޭ.ސީ.ސީއަށް ހުށަހަޅާފައި އޮންނާނެ ހެއްކާއެކު ސާބިތުވާ މިންވަރަށް
އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ކަމެއް އޮންނާނީ އޭ.ސީ.ސީއަށް ހުށަހަޅާފަ. ދެން އޭ.ސީ.ސީން މި މައްސަލަތައް އަވަސް
މުސްތަޤުބަލެއްގައި ބަލާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އުއްމީދުކުރަނީ. އޭރަށް އިތުރު ކަންތައްތަކެއް ފެނިގެންދާނީ. ދެން
އިތުރު ސުވާލެ...
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބާޒާރުގެ އަގުން ގަންނަން ލިބޭ އަގަށްވުރެ އެތައް ގުނައެއް ބޮޑުކޮށް ތަކެތި ގަންނަ ވާހަކަ އާންމުކޮށް ދެކެވޭ
ފެނަކައަށް. އެމް.ޑީ ލަފާކުރާ ގޮތުން ކިހާވަރެއްގެ ފަރަގެ އް އެބަ ހުރިތޯ؟ މާލޭގެ ބާޒާރުގެ ހުންނަ އަގަށްވުރެ
ކިހާވަރެއްގެ ފަރަ ގެއްތޯ ހުންނަނީ ފެނަކައަށް ގަނެފައި ހުންނަ އެއްޗެހި. އަދި އިޢުލާން ނުކޮށް ގަންނަ މުދަލުގެ
ތެރޭގައި އިޢުލާންކުރަންޖެހޭވަރުގެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ބޭނުންވާ މުދާ ހުރޭތޯ، ސާމާނު ގަންނަން ހުރޭތޯ އިޢުލާން ނުކޮށް.
ދެން އެއީ ދެވަނަ ސުވާލު. ދެން އެޗް.އާރު ޕޮލިސީއަކީ އެއީ ކުރީގައި އޮތް ޕޮލިސީތޯ؟ ކީއްވެގެންތޯ އެ ޕޮލިސީ
ބަދަލުނުކޮށް މި ސަރުކާރު މި އޮތީ؟ އެއީ ސަރުކާރު އާ ސަރުކާރަކާ ހަވާލުވެގެން އުޅޭއިރުގަ އި ކުރީގެ ޕޮލިސީ
އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް ކޯޑުތަކާ ޚިލާފަށް އޭގެ ކުރީގައި ވެސް ހަމަ ޕޮލިސީއާ އެއްގޮތަށޭ
ބުނަނީ. އެ ޕޮލިސީ ހެދެއޭ ހަމަ ދޭތެރެއަކުން ބޯޑުން ނިންމާފައި ދަންވަރު ގޭގައި އޮއްވާ ވެސް ގޮއްސަ އެ މީހުން
ލައްވާ ސޮއިކޮށްފައި ބޯޑު ނުބާއްވާ ވެސް އެބަހުރި ޕޮލިސީ ހަދާފަ. އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ. މަގުމަތިން ޕޮލިސީ.
ކެފޭތަކުން ވެސް ބޯޑު ބާއްވަ އި ލާފައި އެބަ ތިބި ސޮއިކޮށްލާފަ. އެހެންވެ އެޗް.އާރު ޕޮލިސީއަކީ އެގޮތަށް ހަދާފައި އޮތް
ޕޮލިސީއެއްތޯ؟ ކީއްވެގެންތޯ، ކޮން ދުވަހަކުންތޯ ރަނގަޅަށް ޕޮލިސީ، އެޗް.އާރު ޕޮލިސީ އިޞްލާޙުކުރައްވާނީ؟ އެ
15

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ވިސްނުން އެބައޮތްތޯ. މި 3 ސުވާލު އެބަ ހިމެނޭ. އަޅުގަނޑު ކުރީ އަޅުގަނޑު ކުރި ދެ ސުވާލު ސާފުވެލައްވާނެ
މިހާރު ދެއްތޯ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. މިހާރު އިންހައުސްކޮށް ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އިންހައުސްކޮށް ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ޕްރޮޖެކްޓުތައް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތީ ބޯޑު އެޕްރޫވަލްއަކާ ނުލައި އިނގޭތޯ އެ 60 ޕްރޮޖެކްޓު ކުރިއަށް ގެންގޮއްސަ
އެ އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަން ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތް ދެވަނަ
ކަމަކީ އެސްޓިމޭޓެއް ނަހަދާ، މާނައަކީ މާކެޓުގައި ހުރި ވަރެއް ވެސް ބަލަނީކީ ނޫން. ކިހާވަރެއްކަން ނިމޭނީ، މި
ޕްރޮޖެކްޓު ނިމޭނީ ވެސް ބަލާފައި ނެތް. ހަމަ ޕްރޮޖެކްޓަށް އެއްޗެއް މަދުވީމަ ހަމަ އެއްޗެއް ފޮނުވާ އުސޫލުން އަބަދު
ވެސް ފޮނުވާލަފޮނުވާލަ އެގޮތަށް މި. އެހެންވީމާ، ކެއުމަށް ވެސް ވަރަށްގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ޚަރަދުކޮށްފައި އޮތީ.
މުސާރައަށް ވެސް ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ، ދެން ހަމަ އެއާއެކީގައި މެޓީރިއަލް ސްއަށް ވެސް ވަރަށްގިނަ
އަދަދެއްގެ ފައިސާ ޚަރަދުކޮށްފައި އޮތީ. ދެން މެޓީރިއަލްސްއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ ހަމަ މާކެޓުގައި
ހުންނަ ރޭޓަށްވުރެ ގާތްގަނޑަކަށް 50% އަގުބޮޑުކޮށް ތަކެތި ނަގާފައި ހުންނަކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ.
އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ. ދެން އެޗް.އާރު ޕޮލިސީ އަށް.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ތެންކިއު . އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުންޏާ ހަވާލުވެ ނޮޓް އެޗް.އާރު ޕޮލިސީ އެކަންޏެއް ނޫން، މިހާރު ހުރި ހުރިހާ
ޕޮލިސީއެއް ރިވިއު ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ. ދެން އަނެއްހެން ޕޮލިސީއަކީ އޭގެ ޒާތުގައި
އޯވަރނައިޓަކުން ކުރެވޭ ވަރުގެ މަސައްކަތެއް ނޫން. އެއީ ހަމަ ރިސާޗްކޮށްގެން އެ ޚާއްޞަކޮށް ޔުޓިލިޓީ، މިތާ ދެން
އަޅުގަނޑަށް އައިޑެންޓިފައިވި ކަމަކީ ގިނަ ޕޮލިސީތައް ހަދާފައި ހުރީ ޔުޓިލިޓީ ކޮމްޕެނީއަކަށް ފިޓުވާ ގޮތަކަށް ނޫނޭ.
ހަމަ ޖެނެރަލް ޕޮލިސީސްތަކެއް ހަދާފައި ހުރީ. އެހެންވީމާ، ޔުޓިލިޓީއެއް އޮޕަރޭޓްކުރާއިރު ވަރަށް ބައިވަރު
ކަންތައްތަކަށް އެޑްރެސްކުރަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މިހާރު އެ އެއްޗެހި ރިވިއު ކުރުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން
ކުރިއަށް މިގެންދަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް މި އޮތް މަހެއް ނޫނީ ދެމަސް ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޕޮލިސީތައް،
މި އެޗް.އާރު ޕޮލިސީ ޚާއްޞަކޮށް އިޞްލާޙުކުރެވޭނެ ކަމަށް މި ބަލަނީ މިހާރު މަސައްކަތުގެ ވޯރކްއަށް ބަލާއިރުގައި.
ސޯ، ޕޮލިސީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް އިޞްލާޙު ނުކުރީކީ ނޫން. ޕޮލިސީ ރިވިއުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ޑޭ 1 އިން ވެސް
16

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފަށައިގެން ކުރިއަށް ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އާ ޕޮލިސީ އަންނަންދެން މިހާރު ތަންފީޒުކުރަމުންދާ ޕޮލިސީ ހަމަ އެ
ހާލަތުގައި އޮންނާނެ. އެހެންވީމާ، އާ ޕޮލިސީ ތަންފީޒުކުރެވުނީމަ އެ ޕޮލިސީ އެ ހިސާބުން ދެން އެބޮލިޝްވެގެން
ދާނީ. އެހެންވީމާ، އެކަން އެބަދޭ ކުރިއަށް.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިންޖީނުގެއެއް އޮޕަރޭޓްކުރަން ނަގަންޖެހޭ މިންގަނޑަކީ ކޮބައިތޯ؟ މިހާރު އިންޖީނުގެތަކަކީ ކުރީގަ އިހެން ފީފާ
ފުރޮޅައިގެން ތެޔޮއަޅާ އަދި ގެދަބުޅި އިންޖީނުގެތަކެއް ނޫން. މޮޑަން ޓެކްނޮލޮޖީއެއްގެ ޒަރީޢާއިން އޮޕަރޭޓްކުރާ
އިންޖީނުތައް ހުންނަނީ. ދެން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ފެނުމުގައި ބައެއް ރިސޯޓުތަކުގައި ވެސް ހައެއްކަ މީހުން
އޮޕަރޭޓްކުރަން ތިބެނީ. ފެނަކައިން މިހާރު ޓެކްނޮލޮޖީގެ ޒަރީޢާއިން މި އޮޕަރޭޓްކުރާ އިންޖީނުގެތައް، އެތަނުގައި
މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ކިހާ ވަރެއްގެ މީހުން އެބަތިބިތޯ؟ އަދި އޭގެ އަދަދު ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ
އިންޖީނުގެތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވޭތޯ؟ ދެން ތިކޮޅުން ފާހަގަކޮށްދެއްވައިފި މިހާރު އޭގެ ފަހުން ވެސް 1500
މުވައްޒަފުން ނަގައިފި ކަމަށް. ޓެކްނިކަލީ ކުރީގައި ނަގާފައި ތިބި ގިނަ އަދަދެއްގެ ބަޔަކީ ގިނަ ބައެއް ނޫން ކަމަށް.
ދެން އެހެންނަމަވެސް، ގިނަ ކަމަށް. އެއީ އެހެން ކަންތައްތައް ކުރަންވީމަ އިންހައުސްގައި ގިނަ ކަމަށް. އެހެންވީމާ،
ކިހާވަރެއްތޯ އިންޖީނުގެތަކަށް؛ އެ އާންމު ރައްޔިތުން ވަރަށްބޮޑަށް އެބަ ސުވާލު އުފައްދާ ފިންގަރ ޖަހާފައި ނުވަތަ
ސޮއިކޮށްފައި ގޭގައި ތިބޭ އަދި މަހަށްދާން ތިބި ވަރަށްގިނަ މީހުންނަށް ވެސް ވަޒީފާ ދީފައި ތިބި ކަމަށް ވާހަކަ
ދެކެވޭ. ކޮބައިތޯ މީގެ ޙަޤީޤަތަކީ. އިންޖީނުގެ އަކަށް ބޭނުންވާނީ ކިހާ މިންވަރެއްގެ އަދި ތި ބޭފުޅުންގެ އިންޖީނުގެތަކަކީ
ކުރީގެ ގެދަބުޅި އިންޖީނުގެތަކެއްތޯ؟ ކިހިނެއްތޯ މި އިންޖީނުގޭގެ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދަކީ ކޮބައިތޯ؟ މި ސާފުކޮށްލަން
އަޅުގަނޑު ބޭނުން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ޓެކްނިކަލް އޮފިސަރ ޢަބްދުاله ނާޝިތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހުރިހާ އިންޖީނުގެތަކެއް ވެސް ޒަމާނީ ފެންވަރަށް ހަމަ
ތަރައްޤީކުރަމުން މިގެންދަނީ އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ސްކާޑާ ސިސްޓަމްސްއާ ދެން ހަމަ
ސްމާޓްކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންދަމުން މި ދަނީ. ދެން ހަމަ ނިއުސްއިން ވެސް އެނގިލައްވާނެ
ކަންނޭނގެ ސްމާޓް މީޓަރ ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ އެގޮތަށް ހަމަ ކުރިއަށް އެބަ ގެންދަން. ދެން އިންޖީނުގެތަކަށް ބޭނުންވަނީ
ކިހާ މުވައްޒަފުންނެއްތޯ އެ ޑިޕެންޑު ވާނީ އެ އިންޖީނުގެއަކަށް އެ ރަށެއްގެ ސައިޒާއި އެ ޑިސްޓްރިބިއުޝަން
17

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ވިއު ގައެއްގެ ސައިޒާ އެ ހުރިހާ އެއްޗަކަށް ބަލާފައި އެ ހުރިހާ ކަމަކަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިންމޭނީ
މިސާލަކަށް ކިތައް ފޮށި އެބަ ހުރިތޯ، ކިތައް ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ވިއުގަ ކިހާބޮޑުތޯ އެ ހުރިހާ ކަމަކަށް ބަލާފައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިންމޭނީ އިންޖީނުގެއަކަށް ބޭނުން ވާނީ ކިހާބައެއްތޯ؟ ކިތައް މުވައްޒަފުންތޯ؟ ދެން ތި
ދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެން ޒަމާނީކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް މި ދަނީ ކުރަމުން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޢު ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ފާސްޓުކޮށް ދެވޭތޯ ބަލާނަން. ތި ބޭފުޅުން ތި ފާހަގަކުރެއްވި 61
ޕްރޮޖެކްޓު އިންހައުސް ހުއްޓިފައި ހުރި. އޭގެ ތެރެއިން މިހާރު އިންހައުސް ކިތައް ޕްރޮޖެކްޓުގެ މަސައްކަތް އަލުން
ފަށައިގެން ކުރިއަށް އެބަދޭތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިހާރު މިވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިން އެ ފާހަގަކުރިގޮތަށް ބީ.އޯ.ކި އު، ބީ.އޯ.އެ މް ހެދިގެން މީހުން ވެސް
ރެކްރޫޓްކުރެވިގެން ހުރިހާ ކަމެއް އޭގެ ބަޖެޓާ އެއްޗެހި ސެޓު ކުރެވިގެން 14 ޕްރޮޖެކްޓެއް މިހާރު މަސައްކަތް އެބަދޭ.
އަދި އިތުރު ގާތްގަނޑަކަށް 15 ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ފެއްޓުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ހަމަ އެންމެ ފައިނަލް ސްޓޭޖުގައި
އެބައުޅޭ.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ބޭފުޅުން ތި ފާހަގަކުރިގޮތަށް 14 ޕްރޮޖެކްޓަށް ފަހުން ތި ބޭފުޅުން ރީ-ސްޓްރަކްޗަރ ކޮށްފައި މުވައްޒަފުން
އެބަބުނޭ 1529 ޕްރޮޖެކްޓަކަށް 109 މުވައްޒަފުންގެ ރޭޓުން ނެގިފައި ހުރި ކަމަށް ފާހަގަކޮށްލެވޭ. މިއީ އަދި އޭގެ
އިތުރުން އިއްޒަތްތެރި ރަޝީދު ކުރި ސުވާލަކަށް އެމް.ޑީ ދެއްވި ޖަވާބުގައި ވިދާޅުވެފައި މި އޮންނަނީ އަދިވެސް
ބަލަމުންނޭ މި ދަނީ ޕްރޮޖެކްޓުތައް ރީ-ސްޓްރަކްޗަރކޮށް، ރަނގަޅުކޮށް އެއަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުންނާއި
ރިކުއަރމެންޓެއް ހަދަން. އެކަމަކު އެޗް.އާރު އިން އެބަ ވިދާޅުވޭ 1780 މުވައްޒަފުން ކަނޑައިލާފައި އޭގެތެރެއިން
18

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
1529 މުވައްޒަފުން ނެގީ ތިމަންނަމެން އަލުން ބީ.އޯ.ކިއުއާއި މި ހަދަންޖެހޭ އެއްޗެއް ހަދާފައޭ. މީގެ އަސްލު
ރަނގަޅު ގޮތަކީ ކޮބައިތޯ؟ މިހާރު އެ އެއްޗެހި ހަދައިފިންތޯ؟ ނަހަދަންތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން 1529 އަކީ ހަމައެކަނި ޕްރޮޖެކްޓަށް ނެގި ސްޓާފުންނެއް ނޫނޭ. މިއީ އޮޕަރޭޝަންސްއަށް
ބޭނުންވާ ސްޓާފުން ވެސް މީގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނެ. ދެން ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ސްޓާފުން މި ނަގަނީ
ރެކްރޫޓް މި ކުރަނީ ޕްރޮޖެކްޓުތައް އަލުން ފަށާއިރުގައި ބީ.އޯ.ކި އު ހަދާފައި މި ނިންމޭނެ މުއްދަތަކާއި، މިއަށް
ގާތްގަނޑަކަށް ކިތައް މުވައްޒަ ފުން ލައިގެންތޯ ޕްރޮޖެކްޓުތައް ހިންގޭނީ އެ ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެން ރެކްރޫޓް މި
ކުރަނީ. ދެން މިހާރު މި ފަށައިގެން އުޅޭ ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ އަދި ފަށަން ޕްލޭންކުރެވިފައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ހަމަ
ރެކްރޫޓްމެންޓުތައް ހަމަ ކުރިއަށްދާނެ. އެގޮތަށް އިނގޭތޯ.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަނެއްކަމަކީ ތި ބޭފުޅުން ކޮންޓްރެކްޓު މުވައްޒަފުން ނަގަންތޯ އޮޕަރޭޝަންސްއަށް ނޫނީ ހަމައެކަނި
ޕްރޮޖެކްޓައްތޯ ކޮންޓްރެކްޓު ގަ އި ތޯ މުވައްޒަފުން ތި ނަގަނީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮންޓްރެކްޓް މުވައްޒަފުން ނަގާނެ އޮޕަރޭޝަނަށް ވެސް. އެއީ މިސާލަކަށް އޮޕަރޭޝަނަށް ޑިފިކަލްޓުވަނީ އެ ވަގުތު
މުވައްޒަފުންތަކެއް ރިލީސްއެއްގައި ހުރީމަ ނޫނިއްޔާ މިސާލަކަށް އަންހެނެއް ވިއްޔާ އޭނަގެ މެޓަރނީގައި ހުރެއްޖިއްޔާ.
ހަމަ އެ ހާލަތުގައި ކޮންޓްރެކްޓަށް ނަގާނީ. އޮޕަރޭޝަން އެފިޝަންޓުކުރަން ނަގާނެ ކޮންޓްރެކްޓަށް ވެސް.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޕަރޭޝަނަށް މުވައްޒަފެއް ނަގާފައި އޮންނާނީ މުވައްޒަފުން ޗުއްޓީގައި ހުރެގެން، މިސާލަކަށް ދާއިމީ މުވައްޒަފަކު
ޗުއްޓީގައި ހުރެގެން ނޫނީ އެހެން ކަހަލަ ކޮންމެވެސް ކަމެއްގައޭ. މުވައްޒަފުން ހަމައަށް ތިއްބާ އޮޕަރޭޝަނަކަށް
ކޮންޓްރެކްޓު މުވައްޒަފުން ނުނަގާނޭ. އެއީތޯ ޖަވާބަކީ؟
19

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މުވައްޒަފުން މަދު ތަނަތަނަށް ހަމަ ކޮންޓްރެކްޓުކޮށް ވެސް މުވައްޒަފުން ނަގާނެ. މިސާލަކަށް އޮޕަރޭޝަނަށް ބައެއް
ހާލަތްތަކުގައި އެބަ އާދޭ ވަރަށް ބޮޑެތި ބަދަލުތަކެއް. ހަމަ އެ ޗޭންޖަސް އަންނަ ގަޑީގައި ކޮންޓްރެކްޓަށް ވެސް މީހުން
ނަގާނެ. އެހެންވީމާ، އެ ދެ ހާލަތު އެބަ އާދޭ ހަމަ.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެން ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މުޢާޒު ވަރަށް ފަހުން ފާހަގަކުރައްވައިފި އެމް.ޑީ މިސާލަކަށް
ކުޅުދުއްފުށީގައި ވެސް ވަރަށް ފަހަކާ ޖެހެންދެން ކަރަންޓު ކަނޑަމުންދިޔަ ވާހަކަ. މިހާރު އެކޮޅުން ކަރަންޓު މައްސަލަ
ޙައްލުވީތޯ؟ އޭތި ކޮންއިރަކުތޯ އެންމެފަހުން ކަރަންޓު ކެނޑިފައި އޮތީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ޓެކްނިކަލް އޮފިސަރ ޢަބްދުاله ނާޝިތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަވާލުވީއިރުގައި ޖަނަރޭޓަރުތައް ހުރީ ވަރަށް ދަށް ހާލަތެއްގައި އިނގޭތޯ. ދެން
ފުވައްމުލަކުގައި ވެސް ކަރަންޓު ކަނޑަންޖެހުނު މައިގަނޑު ސަބަބަކީ 30 ހާސް ގަޑިއިރު ހަމަވެފައި ހުރި
ޖަނަރޭޓަރުތައް ސަރވިސް ނުކޮށް، 8 ހާސް ގަޑިއިރުން ޓޮޕް އޯވަރހޯލެއްކޮށް 16 ހާސް ގަޑިއިރުން މޭޖަރ
އޯވަރހޯލެއް ކުރަންޖެހޭ ޖަނަރޭޓަރުތައް މި ހުންނަނީ 30 ހާ ސް ގަޑިއިރު ވާއިރު ވެސް ހަމަ އެއްވެސް ކަމެއް ނުކޮށް.
އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވި އެންމެ ބޮޑު މައްސަލައަކީ. ކުޅުދުއްފުށީގައި ވެސް ހަމަ އެ ހާލަތު. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން މި ކަރަންޓު ކަނޑަންޖެހެނީ. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަށޭނެ ޙައްލުތަކެއް އެބަ ގެނެވޭ
ކުޅުދުއްފުއްޓަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް 600ގެ ދެ އިންޖީނު މިހާރު ފޮނުވައިފިން. މިއަދު އެ އިންސްޓޮލޭޝަންގެ
މަސައްކަތް ފެށީ. ދެން އެއާއެކު ކަރަންޓު ކެނޑުމުގެ މައްސަލައަށް ޙައްލެއް ގެނެވޭނެ ކަމަށް މި ބަލަނީ.
އެހެންނަމަވެސް، އަދިވެސް އިތުރަށް ހަރުދަނާކުރުމުގެ ގޮތުން 1200 ކިލޯވޯޓު ގެ ޖަނަރޭޓަރުތަކެއް ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ
މަރުޙަލާގައި އެބަ އުޅޭ. އެ އެއްޗެހިތައް އިންސްޓޯލް ވީމަ ރަނގަޅު ޙައްލެއް މި ވަގު ތަށް ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް
ގަބޫލުކުރެވެނީ.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
20

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އަޅުގަނޑު ހަމަ ފަހު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ތި ބޭފުޅުން ހަމަ ކުރީ ސަރުކާރަށް، ކުރީ
މެނޭޖުމަންޓަށް، ކުރީ އެމް.ޑީއަށް ވަރަށް ބައިވަރު އެލިގޭޝަންސްތަކަކަށްފަހުގައި މަންޒަރު ފެނުނީ ހަމަ އެއްކަމެއް
ކުރާ ތަން އެއްގޮތަކަށް އިނގޭތޯ. ހަމަ އިއްތިފާގަކުން 1529 މުވައްޒަފުން ނެގިއިރުގައި އިންތިޚާބެއް އޮތީ. އަނެއްހެން
އިންތިޚާބަކާ ދިމާކޮށްފައި ނެގީކީ އެއް ނޫން. އަ ޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ އިންތިޚާބެއް އޮތީ. ހަމަ ކަން ކުރަނީ
އެއްގޮތަކަށް ، އެއްދިމާލަކު. ހަމަ ގައިމު ވެސް ކުރީ ސަރުކާރުން އަޅާފައި ހުރި ޒަމާނީ އޮފީސްތަކަށް އެބަ އުޅޭ ތި
ބޭފުޅުން ބައެއް ބްރާންޗްތަކަށް ލާފައި ހަމައެކަނި އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުން ނުކަތައިގެން. އެއް ބްރާޗެއްގައި 8 ،6
އެބަ ތިބި އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުން. އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ފެންނަނީ އެއްކަމެއް އެއްގޮތަ ކަށް. އެއަށްވުރެ މާ ފުޅާ
ދާއިރާއެއްގައި، ތި ބޭފުޅުން ކުރީގައި އެ ގޯސްކޮށް ކުރި ވާހަކަދައްކާފައި މާ ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި މި ކަން ކުރާ ތަން.
ދެން އަޅުގަނޑަކަށް އަދިވެސް ތި ބޭފުޅުން ތި ދެއްކި ވާހަކަ ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ މާ ބޮޑަކަށް މި ކަންކަން
އޯގަނައިޒް ކުރެވިގެންނެއް އޮޕަރޭޝަންސްއަށް މުވައްޒަފުން ނަގާ ކަމަކަށް. ތި ބޭފުޅުން ތި ވިދާޅުވަނީ އެޗް.އާރު
ޕޮލިސީ ވެސް ރިވިއުކުރުމުގެ މަސައްކަތޭ މި ކުރަނީ. އެކަން އެބަ ކުރަމޭ. އެހެންވެއްޖިއްޔާ، އެ މުވައްޒަފުން މި
ފަހުން އޮޕަރޭޝަންސްއަށް ތި ކޮންޓްރެކްޓަށް ނެގިއިރު ވެސް ނޫނީ އެހެން ގޮތަކަށް ނެގިޔަސް ކޮންމެހެން މާ ބޮޑު
ޕޮލިސީއެއްގެ މައްޗަށް ނޫނީ ރިކުއަރމަންޓެއްގެ މައްޗަކަށް ބަލާފައި އެކަން އެގޮތަށް ކުރެވުނީކީ ނޫން. ދައުލަތަށް އޮތް
ވަރަށް ބޮޑު ބުރައެއްގެ ގޮތުގައި ޙަޤީޤަތުގައި ފެނަކަ ފެންނަނީ. ތި ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުމުގައި އެބަ ހުރި ބާ އެއްވެސް
ހިސާބަކުން ފެނަކަ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ ވިސްނުމެއް؟ ޕްރޮކިއުމަންޓް ކުރުމުގައި ވެސް، މުވައްޒަފުން ނެގުމުގައި ވެސް
އޭގައި ތަހުޒީބީ މިންގަނޑުތަކަށް ހިނގާ ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގައި ފެނަކަ ހިންގަން މިހާތަނަށް ތި ބޭފުޅުންނަށް
ކުރެވުނީ ކޮމްކަމެއްތޯއޭ؟ އެކަން ކުރުމުގެ ވިސްނުމަކީ ކޮބައިތޯ؟ ތި ބޭފުޅުން ތި ފާހަގަކުރެއްވީ އަދި ފެށުނީ 14
ޕްރޮޖެކްޓެކޭ. ކުރީގައި ތިބި 61 ޕްރޮޖެކްޓް، ކުރީގައި ހިންގަމުން ދިޔައީ 61 ޕްރޮޖެކްޓް ހުއްޓިފައި އެކި ގޮތްގޮތުން
އެބަ އޮތޭ 61 ޕްރޮޖެކްޓް. އެ ޕްރޮޖެކްޓް، 61 ޕްރޮޖެކްޓެއްގައި އެބަ ތިއްބޭ 1780 މުވައްޒަފުން ނަގާފަ. ކޮންޓްރެކްޓް
ހަމަވީމަ ތިމަންނަމެން ދޫކޮށްލައިފީމޭ. ތިމަންނަމެން އައިއްސަ ފަށައިފީމޭ 14 ޕްރޮޖެކްޓް. 14 ޕްރޮޖެކްޓަށް 1529
މުވައްޒަފުން ނެގިއްޖެ. ދެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ދެން ކުރިއަށްވުރެ ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ؛ ހަމަ އަޅުގަނޑު ހަމަ
އިޚުލާޞްތެރި ޖަވާބެއް ބޭނުންވަނީ. އަސްލު ތި ބޭފުޅުން ރަނގަޅު މި ޑިމޮކްރެޓިކް މުޖުތަމަޢުތައް އެކްސެޕްޓްކުރާ
މިންގަނޑުތަކަށް ފެނަކަ އިޞްލާޙުކޮށްގެން ހިންގުމުގެ ވިސްނުން ހުރީ ކިހާ ހިސާބެއްގައި، ކިހާ ތަނެއްގައިތޯ؟
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު މިހިސާބުން ނިންމައިލާނަން އިނގޭތޯ.
21

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފެނަކަ ޒަމާނީ ކުންފުންޏަކަށް ނުވަތަ ފެނަކަ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް އަޅު ގަނޑުމެން ހަމަ ޑޭ ވަން
އިން ފައްޓައިގެން މި އަންނަނީ އިނގޭތޯ. އެގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އައިއްސަ ފެނަކައިގައި
އެ އޮތް ހާލަތު ދެނެގަތީ. ދެނެގެންއިރު 4.3 ބިލިއަން ރުފިޔާއިން ފެނަކަ މި އޮތީ ދަރާފަ. ދަރަނިތައް އައިސް
ހިޓްވެފައި މި ހުރީ ކިހިނެއްވެގެންތޯ ދެން ބެލިއިރުގައި އެންމެ ގިނަ ޚަރަދުތައް މި ހޭދަވާ އޭރިއާތައް
އައިޑެންޓިފައިކޮށް، އެ ތަންތަނަށް އެ ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރެވޭނެ ގޮތްތައް ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން
ފައްޓައިފިން. އެގޮތުން ކުންފުނިން ގާތްގަނޑަކަށް 100 މިލިއަން ރުފިޔާ އަހަރަކު ޚަރަދުކުރާ ކަމެއް މިއީ
ލޮޖިސްޓިކްސް. 157 ރަށުގައި އޮޕަރޭޝަންސްތައް ހިން ގާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ ފްލީޓެއް ނެތް. އެހެންވީމާ،
އެކަމަށް އިންވެސްޓްކުރުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ބޯޑުން ފާސްކޮށްގެން އެބަ ކުރިއަށްދޭ. ދެވަނަ ކަމަކަށް ކުންފުނިން
އެންމެ ބޮޑު ހޭދައެއް ކުރަނީ ސަރވިސް އިންނަ ކުންފުނިން ބޭރަށް ޕަމްޕްތަކާއި އިންޖީނުތައް ސަރވިސްކުރުން.
ސަރވިސް ސެންޓަރެ އް ނެތް އަޅުގަނޑުމެންގެ. ސެންޓަރ، ސަރވިސް ސެންޓަރެއް ނެތީމަ އެކަމަށް
އިންވެސްޓްކުރުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ކުރިއަށް އެބަދޭ. ދެން ހަމަ އެގޮތަށް ކުންފުނީގައި ކުރިން ފާހަގަކުރި ގޮތަށް
ވަރަށް ބޮޑެތި ޚަރަދުތަކެއް ސީ.އެސް.އާރުގެ ދަށުން ސީ.އެސް.އާރުގެ ނަމުގައި އިސްރާފުކުރެވެމުން ގޮއްސަ ހުރި ތަން
ފާހަގަކުރެވޭ ، އެތައް މިލިއަން ރުފިޔާއެއް. އެ ކަންކަން މިހާރު އެ އޮތީ ހުއްޓުވާފަ. އިދާރީ ގޮތުން ހިނގާ ޚަރަދުތަކަށް
ބަލާއިރުގައި ކަރުދާހަށް ކުރާ ޚަރަދާ އަދި އެހެނިހެން ކަންކަމުގައި މި ހިނގާ ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށް ކުންފުނިން
ވާހަކައަކީ ޕޭޕަރ ލެސް ކުރެވޭނެ ގޮތްތައް ހޯދައި އެކަމުގެ މަސައްކަތްތައް މިހާރު އައި.ޓީ އާ އެކީގައި ވަރަށް ބާރަށް
ކުރިއަށް އެބަދޭ. އަދި އޭގެ އިތުރަށް ވެސް ކުންފުނީގައި ހިންގުން ހަރުދަނާކުރުމަށް ޓަކައި އަޅަންޖެހޭ ވަރަށް
ހަރުދަނާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅި ގެން މިހާރު ކުރިއަށް އެބަދޭ. ދެން ކުންފުންޏަކީ މިވަރުގެ ކުންފުންޏެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން
ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ވަރަށް ރަނގަޅު އިންޖިނިއަރސް އިން ތިބެންޖެހޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، ކުންފުނީގެ ޔޫ.އާރު.އޭ އިން
ކަނޑައަޅާފައި އިންނަ މިންވަރަށް ވެސް ތިބެންޖެހޭ ވަރަކަށް ކުންފުނީގެ ޓެކްނިކަލް ސްޓާފުންނެއް ނެތް. އެހެންވެ،
ސްޓާފުން ތަމްރީނުކުރުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ވެސް ކުންފުނިން ވަރަށް ބާރަށް އެބަ ކުރިއަށް ގެންދޭ. އެހެންވީމާ،
ކުންފުނި އިޞްލާޙުކުރުމުގެ ވަރަށް ގިނަ ހަރަކާތްތަކެއް ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް ކުރިއަށް އެބަ
ގެންދަން.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
22

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ތި ބޭފުޅުން ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކުރައްވައިފި ކުންފުނި ހިންގުމުގެ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި
ތި ބޭފުޅުން ވަރަށް ބޮޑެތި އިޞްލާޙުތަކެއް ގެންނަވާ ވާހަކަ. ދެން ތި ބޭފުޅުން މުވައްޒަފުން ވަކިކުރެއްވީ ހުއްޓިފައި
އޮތް 60 ޕްރޮޖެކްޓުގެ ތެރެއިން އެ ނުހިނގާ އޮތީމަ މުވައްޒަފުން މަދުކުރި ވާހަކަ ވިދާޅުވީ އެހެންނޫންތޯ. ދެން
އެކަމަކު އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ވިދާޅުވެއްޖެ 14 ޕްރޮޖެކްޓެއް ފެއްޓި ވާހަކަ ބީ.އޯ.ކިއު ވެސް ހައްދަވައިގެން. ދެން
މި ކަނޑާލި މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިންތޯ މި 14 ޕްރޮޖެކްޓަށް ތި ބޭފުޅުން މުވައްޒަފުން ނެންގެވީ މިހާރު؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެއްނުލަން އިނގޭތޯ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް. އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެއްނުލަން. ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވީމަ
ނުނަގާ ދޫކޮށްލި މުވައްޒަފުންތަކެއް އުޅޭނީ. ހަމަ އެއާއެކީގައި އެކިއެކި ސްޓޭޖުތަކުގައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ބޭނުންވާ
މިންވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ރެކްރޫޓްކުރަމުންނޭ މި ދިޔައީ. ދެން އޭގެ ތެރޭގައި ހަމައެކަނި މި 1529 މުވައްޒަފުންގެ
ތެރޭގައި މި ހިމެނެނީ ހަމައެކަނި ކޮންސްޓްރަކްޝަނަށް ނަގާފައި ތިބި ކޮންޓްރެކްޓް މުވައްޒަފުންނެއް ނޫނޭ.
އޮޕަރޭޝަންސްއަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ވެސް މީގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނެއޭ. މާނައަކީ އޮޕަރޭޝަންސް، މި ފެނުގެ
ޚިދުމަތް އަޅުގަނޑުމެން މި ފަށަނީ. ފަށާއިރުގައި އެތަނަށް މުވައްޒަފުން ނަގާފައި ތިއްބަސް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އިތުރަށް މުވައްޒަފުން ނަގަން އޮޕަރޭޝަންސްއަށް ބޭނުންވާ ކަމަށް ވެއްޖިއްޔާމުން އަޅުގަނޑުމެން ރެކްރޫޓްކޮށްދެމޭ އެ
ބްރާންޗަކަށް އެ ބޭނުންވާ މިންވަރަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ބަލާއިރުގައި އެ 1529 އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި
ރެކްރޫޓްކުރެވިގެން މި ދިޔައީ. ދެން އޭގެ ތެރޭގައި ހުންނާނެ އެކިއެކި ސްޓޭޖްތަކުގައި ހުއްޓިފައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓްތައް
ވެސް އެކަމަކު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުރިހާ މުވައްޒަފުން ދޫކޮށްނުލެވޭނެ ޕްރޮޖެކްޓްތައް އެބަ ހުރި. އެއްކަމަކީ
ކޮންޓްރެކްޓްތައް ހަމަނުވުން އިނގޭތޯ، މުއްދަތު ހަމަނުވުން. އެއީ ވަކި ކޮންޓްރެކްޓަކަށް ނަގާފައި ތިބި ސްޓާފުން އެ
ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަނުވަނީސް އަޅުގަނޑުމެން ދުލެއްނުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ތިބޭ މުވައްޒަފުން ވެސް އޭގެ
ތެރޭގައި ހިމެނޭނެ. ދެން މުވައްޒަފުން ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވިޔަސް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކޮންސްޓްރަކްޝަން ހިނގާ
ސައިޓެއް ކަމަށް ވެއްޖިއްޔާމުން އެ ސައިޓަކުން އެއްކޮށްނެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޯވެ މުވައްޒަފުން އެއްކޮށް
ދޫކޮށްލެވޭކަށެއް. އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން އަދި ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން
އިނގޭތޯ މި 2023 ވަނަ އަހަރުގެ އަޅުގަނޑު ދެން ދަންނަވާކަށް ނޭނގެ އިންތިޚާބީ، ރި ޔާ ސީ އިންތިޚާބުގެ އަހަރުގައި
2105 މުވައްޒަފުން އޭރުގައި ރެކްރޫޓްކުރިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް އިނގޭތޯ، މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން
އެއީ 1780 މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވީމަ ދޫކޮށްލާފައި، އޭގެ ތެރެއިން އަނެއްކާ ވެސް
23

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ބީ.އޯ.ކިއު ހަދައިގެން ކަންތައްތަކެއް މި ޕްރޮޖެކްޓްތައް ފަށަންވާއިރަށް ނޫނިއްޔާމުން ފެށުމުގެ އެކިއެކި ޕްރޮސެސް
ތެރޭގައި މި ހިމެނޭ މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެން މި ނެގީ 1529 ތެރޭގައި ހަމައެކަނި ކޮންސްޓްރަކްޝަން
ޕްރޮޖެކްޓެއް ނޫނޭ، އޮޕަރޭޝަންސްއަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ވެސް. އަދި ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން އިންހައުސްކޮށް މި ޕްރޮޖެކްޓްތައް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމަށް ވެއްޖިއްޔާމުން އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ ބައެއް
ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ހަމަ ރެކްރޫޓްކުރަންޖެހޭނީ. އެހެންނޫނިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ އައުޓްސޯސްކޮށްގެން މިކަން
ކުރަން. މިކަން ކުރަން ބަލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވަގުތު ވަރަށް ބޮޑު ދައްޗެއް ކުރިމަތިވޭ ދަރަނީގެ
ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވަގުތު އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދަން ދަތިކަމެއް އެބަ ހުރި.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ކުރިން ވާހަކަދައްކަމުން ވިދާޅުވީ އެ 61 ޕްރޮޖެކްޓްގެ ތެރެއިން ދެން ޕްރޮޖެކްޓްތައް ފައްޓަވާއިރު
ބީ.އޯ.ކިއު ހަދައި އޭގެ ހިނގާނީ ކޮން ޚަރަދެއްތޯ ބަލާފައި އައުޓްސޯސްކުރަން ނޫނިއްޔާމުން އިންހައުސްކޮށް
ހިންގަންށޭ ގަސްތުކުރަނީ. ދެން 14 ޕްރޮޖެކްޓް ތި ވިދާޅުވީ ފެއްޓެވި ވާހަކަ. އައުޓްސޯސްކުރަން ނޫނިއްޔާމުން
އިންހައުސްކޮށް މިހާރު ތި ފެއްޓެވީ އައުޓްސޯސް ކުރީމަ ޚަރަދު ބޮޑުވަނީތޯ؟ ކިހިނެއްތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ފެށި ޕްރޮޖެކްޓްތަކަކީ ގާތްގަނޑަކަށް % 90 ނޫނީ 70%، % 80 ނިމިފައި ހުރި
ޕްރޮޖެކްޓުތައް. މި ވަގުތު ބައެއް މެޓީރިއަލްސްތައް ވެސް މިސާލަކަށް ހިލަ ހުރެފައި ދެން އެހެން މެޓީރިއަލެއް،
ރޫފިންގ ޝީޓު ނެތިދާނެ. އެހެންވީމާ، ރޫފިންގ ޝީޓު ހޯދައިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެ ޕްރޮޖެކްޓު ކުރިއަށް މި
ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިވަގުތު އިންހައުސްކޮށް ކުރިއަށްގެންދަން މޮޅު ޕްރޮޖެކްޓުތައް
އިންހައުސްކޮށް ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ. އެގޮތަށް ބަލާފައި ބީ.އޯ.ކިއު ހަދާފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ ރަނގަޅު،
ކުންފުންޏަށް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކަށް މިވަގުތު ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އެމް.ޑީ. އަޅުގަނޑަށް މި ފާހަގަކުރެވުނީ މިހާރު ތި ފައްޓަވައިގެން އުޅުއްވާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކަކީ އެއީ
މުޅި ޕްރޮޖެކްޓު ފަށައިގެނެއް ނޫނޭ މި އުޅެނީ އަލަށް. އެހެންނޫންތޯ. ވަކި ހިސާބަކަށް ގޮއްސަ ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުން
24

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އެ ޕްރޮޖެކްޓުތައް އަވަހަށް ނިންމުމުގެ ނިޔަތުގައޭ މިހާރު ތި ކުރިއަށްގެންދަވަނީ. އެހެންނޫންތޯ. އެހެންވެއްޖެއްޔާމުން
އެއީ މުޅި އެކު 14 ޕްރޮޖެކްޓުތޯ އެހެން އިނީ މި ވަކި ހިސާބަކަށް ގޮއްސަ ހުއްޓިފައި ތި ބޭފުޅުންނާ ހަވާލުވިއިރު؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
60 ޕްރޮޖެކްޓު އިނގޭތޯ. 60 ޕްރޮޖެކްޓު ހަމައެކަނި ޕަވަރ ޕްލާންޓް، ޕަވަރ ހައުސް، ދެން އޮފީސް އިމާރާތް. ދެން
އޭގެ އިތުރަށް ވެސް އައިސް ޕްލާންޓުތައް މި އެޅުމުގައި 40 ޕްރޮޖެކްޓެއް. އޭ.ޓީ.އެމްގެ ވެސް 38 ޕްރޮޖެކްޓެއް.
އޭ.ޓީ.އެމް އެޅުމުގެ 38 ޕްރޮޖެކްޓެއް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އައި އިރުގައި، ހަވާލުވިއިރުގައި ހުއްޓިފައި އޮތީ. ދެން
އޭ.ޓީ.އެމް ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަގުތު އޮތިއްޔާމުން ބޭނުން ހަމަ ކޮމިޓީއަށް
މެންބަރުންނަށް ހިއްސާކޮށްލަން އޭ.ޓީ.އެމް.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އެހެންވީމަ މި ފާހަގަކުރެވުނީ ތި ބޭފުޅުން މިހާރު ތި އިންހައުސްކޮށް ތި ފެއްޓެވި ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓަކީ ވެސް
ހަމަ ވަކިހިސާބަކަށް މަސައްކަތް ގޮއްސަ ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތަކެކޭ. އެހެނެއްނޫންތޯ؟ އެހެންވެއްޖެއްޔާމުން ދެން ކޮން
ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއްތޯ އައުޓްސޯސްކުރަން ތި ބޭފުޅުން އެސްޓިމޭޓް ހައްދަވަން ތި ގަސްތުކުރައްވަނީ؟ ދެން ތި ބޭފުޅުން
ވަޑައިގެންނެވިއިރު މުޅިން ނިންމާފައި އޮޕަރޭޝަންގައި ހުރީ ކިތައް އާ ޕްރޮޖެކްޓުތޯ މިދިޔަ ސަރުކާރުގެ ނިންމާފައި
؟
އޮތީ
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިދިޔަ ސަރުކާރުގައި ނިންމާފައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތައް އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ ބަލާލަން އިނގޭތޯ. އެ ޑޭޓާތައް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޯރުކޮށްލަދެވިދާނެ ކޮމިޓީއަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވިއިރުގައި 60 ޕްރޮޖެކްޓު ނުނިމި ހުރި
ވާހަކަ. ހަމައެކަނި އޮފީސް އިމާރާތާއި އިންޖީނުގެ އެޅުމުގެ 60 ޕްރޮޖެކްޓެއް ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެކިއެކި
ސްޓޭޖުތަކުގައި އެބަހުރި. ދެން މީގެ ގާތްގަނޑަކަށް މި ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއްގެ މި އުޅެނީ 45% އެވްރެޖުކޮށް
ނިމިފައި މިހުރީ. 45%. ދެން 1 ބިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުކުރެވިފައި މިހުރީ މި ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް. ދެން މި
ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް 1 ބިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުކުރެވުނުއިރުގައި އެއީ މާކެޓް ރޭޓުގައި އެތައް ސަތޭކަ ޕަސަންޓެއް އިތުރަށް
ޚަރަދުކުރެވިފައި މިހުރީ. މިސާލެއްގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން، ކުޅުދުއްފުށީގެ ޕަވަރ ހައުސް އެޅުމަށް
25

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ޓަކައި މާކެޓު ރޭޓަކީ 35 މިލިއަން ރުފިޔާ. އެކަމަކު މިހާރު 45 މިލިއަނަށްވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ މިހާރު ވެސް
ޚަރަދުކުރެވިއްޖެ. 45% އަދި ނިމިފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އެބަހުރި. މިސާލަކަށް ދިއްދޫގެ 23 މިލިއަން
ރުފިޔާއަށް އެޅޭ ތަނެއް 45 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުކުރެވިފައި މިހާރު އެހުރީ. އެކަމަކު ފަސްދޮޅަހަކަށް ޕަސަންޓު
ނިމިފައި މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އެކިއެކި ރަށްރަށުގައި ހަމަ ޖުމުލަކޮށް އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި 60 ޕްރޮޖެކްޓު
ނިމިފައިވަނީ 40% އޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް ޕްރޮޖެކްޓެއް އަލަށް ނުފަށަން އިނގޭތޯ. އަލަށް އަޅުގަނޑުމެން
ނުފަށަން. މިހާރު ފަށާފައި ނުނިމި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތައް އިނގޭތޯ، ނުނިމި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތައް ފެށުމުގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވާ ދައްޗަކީ މާ ބޮޑަށް އިސްރާފު ބޮޑުކޮށްފައި އޮތުން. އެހެންވީމާ، މާކެޓު ރޭޓަށްވުރެ އެތައް
ސަތޭކަ ގުނައެއް އިތުރަށް ޚަރަދުކޮށްފައި އޮތުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މި ދިމާވެގެން އުޅޭ މައްސަލައަކީ.
އަދި ހަމަ އެއާއެކީގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން މި ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ނަގާފައި ހުރި މުދާތައް
ސަޕްލަޔަރުން އަތުން ނަގާފައި ފައިސާ ނުދައްކާ. އެ ފަރާތްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ކޮންމެ ދުވަހަކު ފެނަކައަށް
އެބަ އާދޭ. އައިސް ޕޭމަންޓު ލިބޭނީ ކޮންއިރަކުންތޯ އެބަ ސުވާލުކުރޭ. އެހެންވީމާ، މި ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ނަގާފައި މި
ހުރި، ޚަރަދުކޮށްފައި މި އޮތް 1 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ތެރޭގައި ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ދަރަނި އެބައޮތް އިނގޭތޯ.
ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ދަރަނި. އެ ފައިސާ ނުދައްކާ އޮތީ. އެހެންވީމާ، ކޮންޓްރެކްޓަރުންނަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ވެސް
އަދި މީގެ ބޭރުން އެބަހުރި ބައެއް ކޮންޓްރެކްޓަރުން ލައްވާ ކޮށްފައި ހުރި ބައެއް މަސައްކަތްތައް ވެސް. އެ
ފަރާތްތަކަށް ވެސް ފައިސާ ނުދައްކާ. ދެން ސަޕްލަޔަރުންނަށް ސަޕްލައިކޮށްފައި ހުރި ބައެއް ކޮންސްޓްރަކްޝަން
މެޓިރިއަލްތަކަށް ފައިސާ ނުދައްކާ ހުރީ. އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް ހުރި، ހުއްޓިފައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއްގެ ވާހަކަ
އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަ އިލީ. އެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ބީ.އޯ.ކިއު ހަދާފައި ދެން އެ ޕްރޮޖެކްޓުތައް
ނިންމަން ބާކީ ކިހާ މިންވަރެއްގެ ފައިސާތޯ، ކިހާ މިންވަރެއްގެ މެޓީރިއަލްތަކެއްތޯ ބަލާފައި ރެކްރޫޓްމަންޓް
ކިތައްކިތައް މީހުން ރެކްރޫޓްކޮށްގެންތޯ އެ ޕްރޮޖެކްޓު ނިންމެނީ ބަލާފައޭ އަޅުގަނޑުމެން މި ޕްރޮޖެކްޓުތައް ފަށައިގެން
މިހާރު ކުރިއަށް މި ދަނީ، ގެންދަނީ.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން ވިދާޅުވެއްޖެ ތި ބޭފުޅުންގެ އާމްދަނީ މަންތުލީ ދެއްތޯ. އެހެންނަމަވެސް، ވިދާޅެއްނުވެވުނު ރިކަރަންޓު ޚަރަދު.
މިހާރު ތި ބޭފުޅުން ހަވާލުވެގެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ 5 ވަނަ މަސް ކަންނޭނގެ ހިނގަނީ ދެއްތޯ. ރިކަރަންޓު ޚަރަދު
މަހަކަށް ކިހާވަރެއްތޯ ދަނީ ބަލައިލެވިފައިވޭތޯ؟
26

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވިއިރުގައި 86 މިލިއަން ރުފިޔާ ހަމައެކަނި މުވައްޒަފުންގެ
މުސާރައަށް ހޭދަކުރަންޖެހޭ މި ކުންފުނީގައި. ދެން އޭގެ އިތުރަށް އޮޕަރޭޝަންސްއަށް ބޭނުންވާ ފައިސާއާއި ދެން ހަމަ
އެއާއެކީގައި ލޯންތައް ސަރވިސްކުރަން ބޭނުންވާ ފައިސާ މީގެ ތެރޭގައި ހިމެނިގެން ޖުމުލަކޮށް 150 މިލިއަން ރުފިޔާ
ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ މަހަކު އިނގޭތޯ.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މު ގައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން އިނގޭތޯ، މިހާރު މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން މި
އަންނަނީ ފުވައްމުލަކުގެ އިންޖީނުގެ ޖަނަރޭޓަރ މައްސަލަޖެހިގެން. ދެން އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން މިހާރު
ރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ރަށެއްގައި މިކަހަލަ މައްސަލައެއް އެބައުޅޭތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިވަގުތު ކުޅުދުއްފުށީގައި އެބައުޅޭ.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަނެއް ސުވާލަކީ މިހާރު ތި ބޭފުޅުން މުވައްޒަފުން ނަންގަވާއިރު އަދި އެހެން ކަންތައްތައް ވެސް
ކުންފުނީގެ ޕޮލިސީތައް ރާވާއިރުގައި މިހާރު އޮންނާނެ ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް ކޯޑެއް. އެހެންވީމާ، އެ ކޯޑާ އެއްގޮތަށް
ތި ބޭފުޅުންގެ ޕޮލިސީތައް އެއްގޮތްކުރުމަށް ކިހާވަރެއްގެ މަސައްކަތެއް މިހާރު ކުރެވިއްޖެތޯ؟ އެގޮތަށްތޯ
ކުރިއަށްގެންދަވަނީ ނޫނިއްޔާ ހަމަ ތި ބޭފުޅުން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް ޕޮލިސީތައް ކަނޑައަޅައިގެން ގެންދަވަނީތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ . މިހާރު އަޅުގަނޑު މެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތި ފާހަގަކުރެއްވިހެން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ ސީ.ޖީ
ކޯޑާ އެއްގޮތަށް ޕޮލިސީތައް ބަދަލުކުރަމުން. ހަމަ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ވެސް ޕޮލިސީތައް ރިވިއުކުރާއިރުގައި
އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮންސަލްޓްކުރަންޖެހޭ ބޮޑީސްތަކުން ކޮންސަލްޓްކޮށްގެން އެ ޕޮލިސީތައް އިމްޕްލިމެންޓްކުރާނީ.
27

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
މިސާލަކަށް ބުނާ ކަމަށް ވަންޏާމުން އެޗް.އާރު ޕޮލިސީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އޭތި ޑްރާފްޓްކޮށް ނިންމާފައި ޕީ.ސީ.ބީއާ
ޝެއަރކޮށްފައި ޕީ.ސީ.ބީގެ އެޕްރޫވަލްއަކާ އެއްކޮށް ހަމަ އެ ކަން ކުރާނީ. އެހެންވީމާ، މިހާރުގެ ވިސްނުމަކީ ވެސް އެ
ކަން އެގޮތަށް ކުރުން. އެހެންވީމާ، ހަމަ ހުރެފައި އެއްކަލަ އޮޕަރޭޝަނަށް ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް ނޫނޭ ޕޮލިސީ
ޑިޒައިންކުރާނީ. އެ އެޕްރޫވަލް ބޮޑީސްތަކުގެ ވެސް ހުއްދައާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދާނީ. އެ ދެން
ޕޮލިސީ އަޅުގަނޑު ކުރިން މި ބުނިހެން އެއީ އޯވަރނައިޓަކުން ކުރެވޭ ޒާތުގެ މަސައްކަތެއް ނޫން. އެއީ
ރިފްލެކްޓްކުރަންޖެހޭ ވަރަށް ބައިވަރު ކަންކަން ހުރޭ. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތްތަކޭ މިހާރު ކުރަމުން އެ ދަނީ.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، ހަމަ ތި ޖަވާބާ ގުޅިގެން އިނގޭތޯ، މިހާރު ތި ވިދާޅުވަނީ ކުރަންމުންނޭ މި ގެންދަވަނީ. ދެން އެއްވެސް
މުއްދަތެއް އެބައޮތްތޯ ތި ބޭފުޅުން ވިސްނަވާފަ؟ ކިހާދުވަހަކުން މި ކަންތައް ނިމޭނެތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ލަފާ މި ކުރާ ގޮތުން ވެއްޖިއްޔާމުން ކުރިއަށް މި އޮތް ދޮޅުމަހެއްހާ ދުވަސް ތެރޭގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޗް.އާރު ޕޮލިސީ ރިވިއުކޮށް ނިންމައިލެވޭނެ.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެޗް.އާރު ޕޮލިސީގެ ހެޑަކަށް ހުންނެވި ބޭފުޅާ ތިހެން ތި ވިދާޅުވީ. ދެން އެހެން ޕޮލިސީތައް ކިހިނެއްތޯ؟ މިހާރު
ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ދެން އަދި ކުންފުނި ހިންގުމުގެ ޕޮލިސީ މި ހުރިހާ ކަމެއް އަންނާނެ ދެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، އެ
ހުރިހާ ކަންތައްތައް ކިހިނެއްތޯ ގެންދަވަނީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީގެ ޑްރާފްޓެއް މިހާރު ވެސް ބޯޑަށް ހުށަހަޅާފައި އިންނާނީ. ރިވިއުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެބަދޭ
ކުރިއަށް.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
28

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ދެން މިހާރު އިންޖީނުގެތަކަށް މުވައްޒަފުން ނަގާނެ ދެއްތޯ. އެކިއެކި މަޤާމުތަކަށް މުވައްޒަފުން ނަގާނެ، އެކި
ރަށްރަށުގައި މި އޮންނަނީ އެކި މިންވަރަށް. އާބާދީ ކުދިކުދި ރަށްރަށް އެބަހުރި. ބޮޑެތި ރަށްރަށް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ،
މިއިން ކޮންމެ ރަށަކަށް، މިސާލަކަށް އާބާދީ ކުޑަ ރަށަކަށް ކޮންމެހެން ދެ އެސިސްޓަންޓް މެނޭޖަރުން ނޫނިއްޔާ
އެސިސްޓަންޓް މެނޭޖަރު ބޭނުންވާވަރު ވެސް ހިނގައިދާނެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އެ އިޞްލާޙު ގެންނަވަން
ތި ބޭފުޅުން އެބަ ވިސްނަވަންތޯ؟ މިސާލަކަށް މެނޭޖަރެއް ހުރެފައި ދެ އެސިސްޓަންޓް މެނޭޖަރުން ނުލައި ވެސް އަދި
އެތާ އެގްޒެކެޓިވަ ކަށް ވެސް އަދި އޭނަ ނެތް ހާލަތެއްގައި އެ ތަން ހިންގަން ހަވާލުކުރެވިދާނެ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެހެން
ބޭނުމެއްނުވާނެ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރެއް ކޮންމެ ތަނަކަށް ހުންނާކަށް ވެސް. އަދި މިސާލަކަށް އެސިސްޓެންޓް
މެނޭޖަރު އެއް މެނޭޖަރު ހުރެފައި ދެ މެނޭޖަރުން ތިބޭ ތަނެއް ހުރެއްޖިއްޔާ އެކަހަލަ ތަނަކަށް ވެދާނެ.
އެހެންނަމަވެސް، އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުން ވެސް މާ ގިނަ އަދަދަކަށް ހުރުން އެއީކީ އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ
ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ކަމެއް ކަމަށް. އެއީ ކުންފުނީގެ ޚަރަދުތައް މިހާރު މި އޮތީ ލިބޭ އާމްދަނީއަށްވުރެ ވަރަށް ބޮޑަށް
ބޮޑުވެފަ. އެހެންވީމާ، އެންމެ ބޮޑު އަމާޒަކަށް އޮންނަން ވާނީ ކުންފުނީގެ ދަރަނި އަދާކޮށްފައި ކުންފުނި އަދި
ފައިދާނުވާ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި، ފައިދާނުވި ނަމަވެސް އެ ޚަރަދުތައް ދެކޮޅުޖެއްސޭވަރު ކުރެވޭތޯ މަސައްކަތްކުރަން.
އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް ތި ބޭފުޅުންގެ ޕޮލިސީތައް މިހާރު ރާވަމުންތޯ ގެންދަވަނީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ވަރަށް މުހިންމު ސުވާލެއް ކަންނޭނގޭ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. ދެން މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ދިނުމުގެ
ކުރިން އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރެއްވި 7 މެނޭޖަރުން، 8 މެނޭޖަރުން، އެސިސްޓަންޓް
މެނޭޖަރުން ތިބި ވާހަކަ. ދެން އަޅުގަނޑަށް ރަނގަޅު ހަމަ އެހެން ހުރި ތަނެއް އެނގިއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް
އައިޑެންޓިފައިކޮށްލަން. ހަމަގައިމު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިގެންނެއް އެކަން އެގޮތަކަށް ނެތް ހިނގާފައެއް
އިނގޭތޯ. ހަމަ ފަހުން މި ރެކްރޫޓްކުރިއިރު ވެސް އެއްވެސްތާކަށް ނުހުންނާނެ އެގޮތަށް މެނޭޖަރުން ލާފައެއް. ދެން
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތި ފާހަގަކުރިހެން އެކި ރަށްރަށުގައި ސްޓްރަކްޗަރ އޮތީ ހަދާފައި އެކި ގޮތްގޮތަށް. އަނެއްހެން
މޮޑެފައި އޮތް ފުށްގަނޑެއް. އޭގެން އަނެއްހެން ވާއެއް ނުވާއެއް، ދެން އަޅުގަނޑު ވެސް ތަންތާ މަސައްކަތްކޮށްފައި
އައިމަ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ހަމަ ބަލާލިން. އަޅުގަނޑަށް ވެސް ވީ ހަމަ ބޮޑު ހެޑޭކަކަށް އޭތި ރިވިއުކުރަން ވެސް. ޑޭ
ވަންގައި ހަމަ އެމް.ޑީގެ އިންސްޓްރަކްޝަން ލިބުނު އޭތި ރިވިއުކުރަން. ތި ވިދާޅުވިހެން މިސާލަކަށް ހަމަ ކޮންމެ
ތާކަށް ވެސް އައިޑިއަލް އަދަދަކަށް މީސްމީހުން އައިޑެންޓިފައިކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތްކުރަމުން މި
29

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ގެންދަނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އަތޮޅު ބްރާންޗުތަކުގެ ލެވެލްގައި ސްޓްރަ ކްޗަރއެއް ހަދާފައި ބޯޑަށް ހުށަހެޅުމުގެ
މަގުމަތީގައި މިހާރު. ގާތްގަނޑަކަށް އޭގެން 90% ވަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމްޕްލީޓްކުރެވިއްޖެ. އެހެންވީމާ، ދެން
އަޅުގަނޑުމެން މީހުން އައްޔަންކުރާއިރު އައްޔަންކުރާނީ އެ އޮޕަރޭޝަނަކަށް ބޭނުންވާވަރަށޭ މީހުން. ކޮންމެ ރަށަކަށް
ވެސް އިންނާނެ އައިޑެންޓިފައިކޮށްފައި އެ ރަށެއްގެ އާބާދީއަކާ އެއްވަރަށް މީހުން. އެހެންވީމާ، މާނައަކީ މިސާލަކަށް،
އެއްވެސް ރަށަކަށް ކުޑައިމީސް ކުރަނީއެއް ނޫން. މިސާލަކަށް ބުނާ ކަމަށް ވަންޏާ 100 ކަނެކްޝަން އިންނަ ރަށަކާއި
1000 ކަނެކްޝަން އިންނަ ރަށަކާ މިހާރު ހަމަ އެއްވަރު. އެހެންވީމާ، އެ ތަނަށް ބިލު ދައްކާލެއް ވެސް ގިނަވާނެ.
އެކަމަކު އެތާނގައި ވެސް ތިބޭނީ ބިލު ކަލެކްޓްކުރަން ދެ ކުދިން. އެއްކަލަ 100 ކަނެކްޝަން އިންނަ ތަނުގައި ވެސް
ބިލު ބަލައިގަންނަން ތިބޭނީ ދެ ކުދިން. އެހެންވީމާ، މީގައި އެއްވެސް ކަހަލަ ހަމަޖެހުމެއް ނެތޭ. އެހެންވީމާ، އޭތި
ހާމަނައިޒްކުރުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، ކަނެކްޝަނާ އެއްވަރަށް
މުވައްޒަފުން ވެސް އިތުރުކޮށް ނޫނިއްޔާ އެ ބޭނުންވާ އައިޑިއަލް ސައިޒަށް މުވައްޒަފުން ގެނައުމުގެ
މަސައްކަތްކުރަމުން މި ގެންދަނީ.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދި ފާހަގަކުރައްވައިފި، ދެން އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ އެމް.ޑީ ކަންނޭނގޭ ފާހަގަކުރައްވައިފި މިހާރު ތި ބޭފުޅުން
ސަރވިސް ސެންޓަރެއް ގާއިމްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާ ވާހަކަ. ދެން މި ސަރވިސް ސެންޓަރު އެއީ
ސެންޓްރަލް ހަމަ އެއް ސަރވިސް ސެންޓަރުތޯ ނޫނީ އެކި ރީޖަންތަކަށް ބަހައިގެން ކިތައް ސަރވިސް ސެންޓަރުތޯ ތި
ގަސްތުކުރައްވަނީ އެ ކަންތައް ކުރަން؟ އެއީ އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން މިހާރު ޖަނަރޭޓަރުތަކާ އަދި ފެން
ޕްލާންޓްތަކާ މި އެއްޗެހި ސަރވިސްކޮށް ބަލަހައްޓައިގެން ޚަރަދު ކުޑަކުރެވޭނީ. ވަކި ހިސާބަކަށް މިސާލަކަށް
އޯވަރހޯލްކުރަން ހުންނަ އެއްޗެހި އޯވަރހޯލް ނުކޮށް އެތައް ދުވަހެއް ވެއްޖިއްޔާ އިންޖީނު ހަލާކުވާނެ ޖަނަރޭޓަރު .
އެހެންވީމާ، މި ކަންތައް ކުރިއަށްގެންދަ ވަން ނިންމާފައި ތި އޮތީ ރީޖަންތަކަކަށް ބަހައިގެންތޯ ނޫނީ ހަމައެކަނި
ސެންޓްރަލް ތަނެއް ބަހައްޓަވަ އިގެންތޯ؟ އެއީ ކޮންމެ ތަނަކަށް ބޭނުމެއްނުވާނެ ސަރވިސް ސެންޓަރެއް.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
30

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ސެންޓްރަލްކޮށް ސަރވިސް ސެންޓަރެއް ހަދަން މިހާރު ނިންމާފައި އޮންނާނީ. ސެންޓްރަލް
ސަރވިސް ސެންޓަރެއް ހެދުމަށްފަހުގައި ދެން ރާއްޖޭގެ ދެ ސަރަޙައްދެއްގައި ފަހުން އަދި އެއަށްވުރެ ކުޑަކޮށް
އަޅުގަނޑުމެން ޕްލޭންގައި އެބައޮތް އިތުރު ސެންޓަރުތަކެއް ހަދަން. އެކަމަކު އެ ލެވެލަކަށް ނޫން.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަނެއް ސުވާލަކީ މިހާރު މި ޖަނަރޭޓަރުތައް ސަރވިސްކުރުމާއި އޯވަރހޯލްކުރުމާއި އަދި ފެން ޕްލާންޓްތައް ވެސް
ސަރވިސްކުރުމާ މި ކަންތައްތައް ވަކި ގަޑިތަކެއް ހަމަވީމާ ކުރަންޖެހޭ. ދެން އެތާ ތިބޭ މުވައްޒަފުންނަށް މި
ކަންތައްތައް އެނގިފައި އޮންނަން ވާނީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތައްތައް ކުރޭތޯ ތި ބޭފުޅުން ބައްލަވަންތޯ؟ ނުކުރާ
ކަމަށް ވަންޏާ އަޅާ ފިޔަވަޅަކީ ކޮބައިތޯ؟ ނުކުރެވެންޏާ ކީއްވެގެންތޯ ނުކުރެވެނީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ޓެކްނިކަލް އޮފިސަރ ޢަބްދުاله ނާޝިތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓެކްނިކަލް ކެޕޭސިޓީ އެބަހުރި އޯވަރހޯލްކުރުމާ ދެން އާރޯ
ޕްލާންޓްތައް މެއިންޓެއިންކުރުމާ . ދެން ދިމާވާ މައްސަލައަކީ މެޓީރިއަލްތައް ނޫނީ ސްޕެއަރސްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ނުލިބުމުގެ މައްސަލަތައް. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮންމެ ރީޖަނެއްގައި ވެސް ހަމަ އޯވަރހޯލް ގަޑިހަމަވާ ހުރިހާ
މެއިންޓަނަންސް މަސައްކަތްތައް ، ރޫޓިން މެއިންޓަނަންސް ޓައިމްތައް އެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ބަލާ. އެކަމަކު މި ދެންނެވި
ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އޭރުގެ މެނޭޖުމަންޓުން އެކަމަށް އިސްކަމެއް ނުދެވި އޮތީމަ މެއިންޓަނަންސް މެޓީރިއަލްސް
ނޫނިއްޔާމުން ސްޕެއަރ ޕާޓްސްއާ އެއްޗެހިތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޯރުކޮށްނުދެވި އޮތީމާ ޙަޤީޤަތުގައި މި
ސިޓުއޭޝަނަށް އައިސްފައި މި އޮތީ.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން މިހާރު ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ތި ބޭފުޅުން ތި ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް ކޯޑާ އެއްކޮށް
ތައްޔާރުކުރަމުންގެންދަވާއިރުގައި އެއްޗެހި ޕްރޮކިއުމްކުރުމުގައި އެންމެ އަގުހެޔޮކޮށް ކުންފުންޏަށް ވާ ގޮތަކަށް ޕްރޮކިއޯ
ކުރައްވަންޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ، ކިތައް ތަނުން އޭގެ އަގު ހޯއްދަވާފައިތޯ އެއްޗެއް ބައްލަވައިގަންނަނީ؟ މިކަހަލަ
އެއްވެސް ޕޮލިސީއެއް އެބައޮތްތޯ ނޫނީ ހަމަ އެންމެ ފަރާތަކަށް ވާހަކަދައްކައިގެން އެ ތަނުން ނަގަނީތޯ؟
31

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީގައި އެބަ އޮ ވޭ ބަޔާންކޮށްފައި ޕްރޮކިއޯކުރެވޭނެ ގޮތް ތަކާއި ކުރެވޭނެ ، އެކިއެކި
ހާލަތްތަކުގައި ކުރެވޭނީ ކިހިނެއްތޯއާ. މިހާރު މިސާލަކަށް ވަރަށް އެމަރޖެންސީ ކޭސްއެއް، ރަށަކުން މިސާލަކަށް ޖެން
ސެޓެއް ހަލާކުވީ ނޫނީ އެއަށް ބޭނުންވާ އެމަރޖެންސީ ސްޕެއަރއެއް ގަންނަންޖެހެނީ، ރަށުން ކަރަންޓް އެއްކޮށް
ދިޔައީ އެކަހަލަ ހާލަތްތަކުގައި ވެސް ގަނެވޭނެ ގޮތްތައް އެބައޮތް ޕޮލިސީގައި، މިހާރު އޮތް ޕޮލިސީގައި ބަޔާންކޮށްފަ.
ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި ހަމަ އެންމެ ފަރާތަކުން ކޯޓޭޝަނެއް ނަގައިގެން ވެސް ގަނެވޭނެ ގޮތް އެބައޮތް ޕޮލިސީގައި
ކިޔައިދީފައި ކިހިނެއްކަން ގަނެވޭނީ. އޭގެ އެޕްރޫވަލް ލެވެލްތައް ދާނީ ކިހިނެއްކަން. އެމް.ޑީގެ އެޕްރޫވަލް މިސާލަކަށް
ބޯޑުގެ އެޕްރޫވަލް ހޯދަންޖެހޭނީ ކިހާ ހިސާބަކުންކަން ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ޕޮލިސީގައި ބަޔާންކޮށްދީފައި އެބައޮވޭ.
އެކަމަކު އެހެންނަމަވެސް، ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި އެންމެ މަދުވެގެން ތިން ފަރާތަކުން އަގު ހޯދަންޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް،
އެކި ހާލަތްތަކުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް ވެސް ޕޮލިސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވޭ.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން މިހާރު 150 ރަށުގެ ޖަނަރޭޓަރު ނޫނީ އިންޖީނުގެ ހަވާލުވެގެން ތި އުޅުއްވަނީ އިނގޭތޯ. އުޅުއްވާއިރުގައި މި
ޖެން ސެޓުތަކަށް މި ދިމާވާ މައްސަލައަކީ ހަމަ ގާތްގަނޑަކަށް އެއް މައްސަލައެއް. އެހެންވީމާ، ކުއްލިއަކަށް އެއްޗެހި
ޕްރޮކިއޯކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ތި ބޭފުޅުން ސްޕެއަރ އެއްޗެހި ގެންގުޅުއްވަން ވިސްނާފައި އޮންނާނެ
ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ އެއްވެސް ޕޮލިސީއެއް އެބައޮތްތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން އެއްކަހަލަ ކުރިން މި ފާހަގަކުރެއްވި ސެންޓްރަލް ސަރވިސް ސެންޓަރާ އެކީގައި
އަޅުގަނޑުމެންގެ ޑިޒައިންގައި އިންނާނެ ސެންޓްރަލް ވެއަރހައުސްއަކާ އެއްކޮށް އިންނާނީ. ދެން މިވަގުތު ޙަޤީޤަތުގައި
ފެނަކައިގައި ނެތް ރަނގަޅު ސެންޓްރަލް ވެއަރހައުސް ސިސްޓަމެއް ވެސް ނެތް. މިހާރު ހަމަ މި ގަނެވެނީ ރަށްރަށަށް
ބޭނުންވާ ވަރަށް ކިރިޔާ އެއްޗެހި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ޕްލޭންގައި ސެންޓްރަލް ސަރވިސް ސެންޓަރާ
އެކީގައި ސެންޓްރަލް ވެއަރހައުސްއަކާ އި ސެންޓްރަލް ޓްރެއިނިންގ ސެންޓަރަކާ އެއްކޮށް އިންނާނީ ޑިޒައިންކޮށްފަ.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
32

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
މިހާރު ފެނަކައިގެ މަސައްކަތެއް އެއީ އިނގޭތޯ ރަށްރަށަށް ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި ފެނުގެ ޚިދުމަތް
ފޯރުކޮށްދިނުން. މިއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ފެނަކައިގެ މަސައްކަތަކަށް ވާނީ. އޭ.ޓީ.އެމް ބެހެއްޓުމާއި އައިސް
ޕްލާންޓް ބެހެއްޓުން އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ އެއީ ފެނަކައިގެ މަސައްކަތަކާ ގުޅޭ މަސައްކަތެއްހެން. އެހެންވީމާ،
މިފަދަ މަސައްކަތްތައް ތި ބޭފުޅުން ދޫކޮށްލައްވަން ވިސްނަވަންތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ އޭ.ޓީ.އެމްތަކާ އައިސް ޕްލާންޓްތައް އަޅަން ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ކުރިމަތިވެފައި މި
އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބޯޑަށް ހުށަހެޅީ މި ކަންތައްތައް މި ގެއްލުމާ އެކީގައި ކުރިއަށްދާނީތޯ ނޫނިއްޔާމު މި
ވިޔަފާރިން ދުރުވާނީތޯ. ދެން ބޯޑުގެ ލަފަޔާއެކީގައި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ވިޔަފާރިން ދުރަށްދާން ނިންމާފައި އޮތް
ވާހަކަ ހަމަ ދަންނަވައިލަން. ދެން ކަމާ ގުޅޭ މިނިސްޓްރީތަކާ ވާހަކަދައްކައިގެން ޓަރމިނޭޓްކުރުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު
ކުރިއަށް އެބަ ދޭ.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުގަ އްރިރު. މަރުޙަބާ ފެނަކަ. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކަށް، މި ފުވައްމުލަކުގައި މިހާރު
ކަރަންޓުގެ ހާލަތު ހުރި ގޮތުން އިތުރަށް މައްސަލަ ދިމާނުވެ ކުރިއަށްދާނެކަމުގެ ޔަ ގީ ންކަން އެބަ އޮތްތޯ މިހާރު
އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ޖެންސެޓް މިހާރު ވަނީ، ޚިދުމަތް ދިނުމަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް މިހާރު ވަނީ ޖެންސެޓް
؟
ގެންދެވިފައިތޯ
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ޓެކްނިކަލް އޮފިސަރ ޢަބްދުاله ނާޝިތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ހުރި ޖަނަރޭޓަރުތަކުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުގެ ޑިމާންޑަށް ބަލާއިރުގައި ކަރަންޓް ކެނޑުމުގެ ފުރުޞަތު
ވަރަށް ކުޑަ. ދެން ކަމަކަށް ކަމެއް ދިމަވެދާނެ. ކަމެއް ދިމާވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި ކަރަންޓު ނުދާނެއެކޭ ނޫން. އެކަމަކު
މިހާރު ހުރި ކެޕޭސިޓީން މިހާރުގެ ޑިމާންޑަށް ކޭޓަރކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ކުރިއަށް އޮތްތާނގައި ޑިމާންޑު
އިތުރުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވޭތީ، 1200 ކިލޯވޯޓުގެ އިތުރު ޖަނަރޭޓަރެއް ފޮނުވަން މަސައްކަތްތައް
ވެސް ކުރިއަށް އެބަ ދޭ މިހާރު.
33

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފުވައްމުލަކުގައި އާ އިންޖީނުގެ އެޅުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ކިހާހިސާބަކަށްތޯ ގޮއްސަ ވަނީ. އެތާގެ އެޗް.އާރު
ރިކުއަރމެންޓް މިހާރު ދެނެގަނެފައިވޭތޯ؟ ބީ.އޯ.ކިއުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ހަދައި މިހާރު އެ މަސައްކަތް ނިމިފައިތޯ
އޮތީ؟ މިހާރު ފުވައްމުލަކުގެ އާ އިންޖީނުގެ އެޅުމުގެ އެ ކިހާވަރަކަށް ވަނީ ނިމިފައިތޯ އެ މަސައްކަތް؟ ކިތައް
ޕަސަންޓް ނިމިފައިވޭތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ފުވައްމުލަކުގައި މިހާރު އަޅަން ފަށާފައި ހުރި އިންޖީނުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެހެން
ޕްރޮޖެކްޓްތަކޭ އެއްގޮތަށް މިދެންނެވި 60 ޕްރޮޖެކްޓް ތެރޭގައި ހިމެނޭ ޕްރޮޖެކްޓެއް. ދެން ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ޚަރަދު
ބޮޑު ގޮތަކަށް ކޮށްފައި މި އޮތީ، މާކެޓް ރޭޓަށްވުރެ އެތައް ގުނައެއް އިތުރަށް ކޮށްފައި މި އޮތީ. ދެން އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން އައި އްސަ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބީ.އޯ.ކިއުއެއް ހަދާފައި ކިހާވަރެއްތޯ، ދެން ބާކީ ހުރި މަސައްކަތްތަކަށް
ކުރިއަށް ދާނީ ކިހާވަރެ އްތޯ ބަލާފައި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އައިޑެންޓިފައި ކުރެވިއްޖެ މިހާރު ޕްރޮޖެކްޓް ވަރަށް
އަވަހަށް އިރާދުކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ފަށާނަން. މިހާރު ވެސް އެކިއެކި ސްޓޭޖުތަކުގައި، މިހާރު ވެސް ޕްރޮޖެކްޓް
ފަށާފައި ވީ. އެކަމަކު އެކިއެކި ސްޓޭޖުތަކުގައި މިހާރު މި މަސައްކަތްތައް ކުރަމުން އެ ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް
އޮތް ތަނުގައި އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ވަރަށް އަވަހަށް މި ޕްރޮޖެކްޓް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިންމައިލެވޭނެ. ނިންމައިލެވުމާ
އެކީގައި ފުވައްމުލަކަށް ދިމާވެފައި މިހިރަ ކަރަންޓްގެ މައްސަލަ ޙަ އްލުކުރުމަށް ޓަކައި ބޭނުންވާ
އިންފްރަރސްޓްރަކްޗަރ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިމޭނެ. ދެން އޭގެ ދެން ހުރި ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް
ގެންދަންޖެހޭނީ.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިދިޔަ ދުވަސްތަކުގެ ތެރޭގައި އެބަތިބި މުވައްޒަފުން ނަގާފައި ޕްރޮޖެކްޓަށް ވެސް. ދެން ޕްރޮޖެކްޓަށް މުވައްޒަފުން
ބޭނުންވާ އަދަދަށް ނަގާ ވާހަކަ ވިދާޅުވީމަ ނޫނިއްޔާމު އެ ރިކުއަރމަންޓް އޮވެގެން ކަމަށް ވިދާޅުވީމަ ގިނައިން
ނަގާފައި ތިބީ އެޑްމިން އޮފިސަރުން، އަންހެން ކުދިން ނަގާފައި ތިބީ. އެތާ މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ޔަގީނުން
ވެސް % 100 އިތުރުފުޅެއް ނޫނީ ވިދާޅެއްނުވާނެ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް އެޑްމިން އޮފިސަރުން ނެތޭ. ނޫނިއްޔާމު އެ
ވަޒީފާތަކުގައި މިހާރު ފަހުން ނަގާފައި ތިބި ކުދިން ނޫނިއްޔާމު އެތަނަށް އަދަދަށްވުރެ ބޭކާރު ގޮތުގައި މީހުން
ނުނަގަމޭ އެހެން ދެންނެވޭކަށް ނޯންނާނެ. އެއާމެދު ކީކޭތޯ ވިދާޅުވަނީ؟
34

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޕްރޮޖެކްޓަކަށް ނުހުންނާނެ ޕްރޮޖެކްޓަށް ބޭނުންވާ ވަރަށްވުރެ އިތުރަށް އެޑްމިން އޮފިސަރުންނެއް ނަގާފައެއް.
އެހެނެއްނޫން، ފުވައްމުލަކަކީ ދެ އޮޕަރޭޝަނެއް ކުރިއަށްދާ ތަނެއް. ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި އެތާގެ ކަރަންޓު އޮޕަރޭޝަނާ މި
ބުނީ ކަރަންޓް ދިނުމުގެ ޚިދުމަތް ފެނާއި ނަރުދަމާއާ. އެހެންވީމާ، އެ އޮޕަރޭޝަނަށް ތިބޭނެ އެޑްމިން އޮފިސަރުން
ނަގާފަ. ދެން ޕްރޮޖެކްޓަށް ނަގާފައި ހުންނާނީ ޕްރޮޖެކްޓަށް ބޭނުންވާ ވަރަށް. ދެން މިސާލަކަށް ކަމެއް ޖެހިގެން އެ
އެޑްމިން އޮފިސަރުން ގޮސް ޕްރޮޖެކްޓުގައި މަސައްކަތްކުރަން ތިބުމަކީ އަދި މުޅިން އެހެން ކަމެއް. އޭގައި މާނައެއް
ނުކުރޭ އޭނަ އެތަނަށް މަސައްކަތަށް ނަގާފައި ހުރިއެކޭ. އެހެންވީމާ، ޕްރޮޖެކްޓުގައި މިދޭތެރެއިން ދިޔަ ވަރަށް ބައިވަރު
މަސައްކަތްތަކެއް، އެޑްމިން ރިލޭޓެޑް މަސައްކަތްތަކެއް. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތަށް ފަހަރެއްގައި ބްރާންޗް ލެވެލް
ސްޓާފުން ގޮސް ތިބެދާނެ އެ މަސައްކަތްކުރަން.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ކަނޑައެޅިގެން އެނގޭ ތިއީ ހަމަ އިތުރުފުޅެއްކަން ތި ހައްދަވަނީ. އެއް ވެސް މަސައްކަތެއް މިހާރު
ފުވައްމުލަކުގައި ކުރިއަކަށް ނުދޭ. ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގޭތީ. އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރިއަކަށް ނުދޭ. އެތާނގައި
އެއްވެސް ކަމެއް ނުކޮށް އޮތީ. ހަމަ ރަށުގައި އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ނުދާއިރުގައި ތި ވިދާޅުވަނީ އެތާނގައި
މުވައްޒަފުން ބޭނުންވެގެން ނަގާފައި ތިބި ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިދާނެތޯ އޭގެ ޑީޓެއިލްސްތައް
މިހާރު ތި ބޭފުޅުން ކުރި މަސައްކަތްތަކާއި އޭގައި ކިހާވަރެއްގެ ރިކުއަރމަންޓެއް އޭގައި އިންތޯއާ އޭގެ ޑީޓެއިލްސްތައް
ލިބިދާނެތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ބަލައިލަން ތި ވިދާޅުވި ގޮތަށް އެ ޓާސްކުތަކެއް ހުރޭ. އެސައިންކުރަންޖެހޭ
ޓާސްކުތަކާއި ނަގާފައި ތިބި މުވައްޒަފުންގެ އަދަދާއި، ކުރިން މި މީހުންނާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ވަރާއި މިހާރު
ކިހާވަރަކަށް އެޑްމިން މުވައްޒަފުން ތިބިތޯއާ އެ ސާފުކުރެވިދާނެތޯ؟ އެ މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެންނާ
ހިއްސާކޮށްލަދެއްވުން އެދެން. ދެން އަޅުގަނޑުގެ އަނެއް ސުވާލަކީ، ފެނަކައަށް މިހާރު ފުވައްމުލަކަށް ހަމަ ޔަޤީނުން
ވެސް މި ރިޔާސީ އިންތިޚާބު ނިމުނުފަހުން ތިރީހަކަށް މުވައްޒަފުން އެއީ ޕްރޮޖެކްޓާއި އަދި އިތުރަށް ތި ވިދާޅުވި
ގޮތަށް އަނެއް އިންޖީނުގެ ހިންގުމުގެ އޮޕަރޭޝަނާ އެއްކޮށް ނަގާފައި ވަނީ. ކުރީގައި އެތާނގައި އެސިސްޓެންޓް
މެނޭޖަރުންނަށް ތިބި އަދަދަށްވުރެ 9 ވަރަކަށް މީހުން ނޫނިއްޔާ 8 ވަރަކަށް މީހުން އިތުރަށް ނެގިކަމަށް މަޢުލޫމާތު
ލިބިފައިވޭ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުންގެ ގޮތުގައި ވެސް. މިހާރު ސުވާލަކީ، އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުން ކުރާ
35

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
މަސައްކަތެއް ނޯންނަ ކަމަށް އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ފުވައްމުލަކު މީހެއް. އަޅުގަނޑަށް
އެނގޭ. އަޅުގަނޑުގެ ހަމަ ރައްޓެހިންނާއި މީސްމީހުން ހަމަ ތިބީ ވެސް ވަޒީފާތަކުގައި ވެސް. އެ މީހުން ބުނަނީ
އެއްވެސް ކަމެއް ނޯވެއޭ. އިނގިލި ޖަހާލާފައި ދަނީއޭ. ދެން ގޮސް ހުންނަނީއޭ ދެން ކޮފީބޯން. ދެން އަނެއްހެން
އެއްވެސް މަސައްކަތެއް އޮވެގެނެއް ނޫން. ހަމަ އެޗް.އާރު ރިކުއަރމަންޓް؛ މިހާރު އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އުޅޭ
ވާހަކައަކީ ކުރީގެ ސަރުކާރު ، އެ ސަރުކާރު، މި ސަރުކާރެއް ނޫން. 85 މިލިއަން ރުފިޔާ މުވައްޒަފުންނަށް
ޚަރަދުކުރާއިރުގައި ކުންފުނީގެ ހާލަތު މިހާރު އިން ގޮތުން ބަލާއިރު ކުންފުނި ރަނގަޅުކުރުމަށް ޓަކައި އެޗް.އާރު ނީޑު
ނެތި މީހުން ނެގުން ހުއްޓާލުމުގެ ވިސްނުން ނުގެންގުޅެންތޯ؟ މި ކަންތައްތަކުގައި ކޮބައިތޯ ތި ބޭފުޅުންގެ
ސްޓްރެޓެޖީއަކީ މުސްތަޤުބަލަށް. މިހާރު ސިޔާސީ ގޮތުން ފެނަކައާ އަދި އިތުރަށް މިހާރު އެސް.ޓީ.އޯއާ ހުރިހާ
ކުންފުނިތައް ބޭނުންކުރަމުންދޭ. ކުރީ ސަރުކާރު ވެސް، މި ސަރުކާރު ވެސް، ހުރިހާ ސަރުކާރެއް ވެސް މި ދަނީ
ކުރަމުން. އެކަން ހުއްޓާލުމުގެ ވިސްނުން ތި ބޭފުޅުންގެ އެބަ އޮތްތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. ފުވައްމުލަކުގެ އިންޖީނުގޭގެ މަސައްކަތް ފިޒިކަލީ އަދި ބައެއް މަސައްކަތްތައް
ނުކުރިކަމުގައި ވިޔަސް އެ މަސައްކަތް ފަށައިގެން އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ. އެކިއެކި ސްޓޭޖުތަކުގައި އެ މަސައްކަތް
ކުރިއަށް އެބަ ދޭ އިނގޭތޯ. އެކި ސްޓޭޖުތަކުގައި އެބަ ދޭ ކުރިއަށް. ދެން އެ މަސައްކަތްތަކަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް
އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުން ވެސް ރެކްރޫޓްކުރަމުން މި ދަނީ. ދެން ހަމަ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ވެސް މި
މަސައްކަތް ދާ ސްޕީޑެއްގެ މައްޗަށް ބަލާފައި ނޫނިއްޔާމު ކުރާ މަސައްކަތެއްގެ ބާވަތަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެން
ރެކްރޫޓްކުރަންޖެހޭ މިންވަރަށް ރެކްރޫޓްކުރަމުން ދާނީ. ދެން އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުން އަޅުގަނޑަށް ބަލައިލަން
ޖެހޭނީ. އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި 8 އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުން ރެކްރޫޓްކޮށްފައެއް ނުވާނެ. ދެން އެ
މަޢުލޫމާތު އެގޮތަށް އޮތިއްޔާމު އަޅުގަނޑުމެން ފޯރުކޮށްދީފާނަން. ދެން އިތުރު ކޮން ކަމެއްތޯ ފާހަގަކުރެއްވީ؟
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ކުންފުނީގެ އެޗް.އާރު ޚަރަދު އެހާ ބޮޑުކޮށް ހުރިއިރުގައި ހާމަނައިޒުކޮށް ޚަރަދު ކުޑަކުރުމުގެ ވިސްނުން ނޫނީ
އޭގެން ކޮބައިތޯއޭ އޭގެ މުސްތަޤުބަލުގައި ވިސްނުން؟
36

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރީގެ ސަރުކާރުތަކުން ކަންތައް ކުރި ގޮތް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އެނގޭ. އެކަމަކު މި
ސަރުކާރުން، މި މެނޭޖުމަންޓުން އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީކޮށް އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރަން. މި ކުންފުނީގައި ކަމެއް
ކުރާކަށެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް އިރުޝާދެއް ނުދެއްވާ. އެކަމަކު ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި
ހުރި ސްޓޭޓްތަކުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. ހަމައެކަނި އިންތިޚާބުގެ އަހަރުގައި 2105 މުވައްޒަފުން ނަގާފައި
އޮތް ވާހަކަ. ދެން ހަމަ އެއާއެކީގައި އިންތިޚާބުގެ ދެބުރު ދޭތެރޭގައި 122 މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓްކޮށްފައި އޮތް ވާހަކަ.
ދެން އާ ސަރުކާރު ހުވާކުރުމުގެ ކުރިއަށް 70 މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓްކޮށްފައި އޮތް ވާހަކަ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް
މިތާނގައި ސްޓޭޓްތަކުން ފެންނަން ހުރި މަޢުލޫމާތު ވީމަ އެ މަޢުލޫމާތުތައް ދަންނަވައިލީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން
އިރާދަކުރެއްވިއްޔާމު ވިސްނުމެއް ނެތް މި ކުންފުނި ސިޔާސީ ގޮތުން ބޭނުންކުރާކަށެއް. އޭގެ އެއް ހެއްކަކީ އެއްވެސް
މުވައްޒަފަކު އަޅުގަނޑުމެންނެއް މި ކުންފުނީގެ ޕޮލިސީއާ ޚިލާފަށް ކަނޑައެއް ނުލަން. މާނައަކީ އަޅުގަނޑުމެން މި
ކަނޑައިލާފައި ތިބި މުވައްޒަފުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ގޮ އްސަ މި ކޭސް އަޅުގަނޑުމެންނާ ދެކޮޅަށް ވިންކުރުމުގެ
ފުރުޞަތު ވަރަށް ކުޑަވާނެއޭ. އެއީ ޑިސިޕްލިން މައްސަލަތަކުގައި ނޫނިއްޔާމު އެހެން ކޮންމެވެސް މައްސަލައެއްގަ އި
އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުން ކަނޑައިލާފައި ހުންނާނީ. ކަނޑައިލާފައި ހުންނާނީ. އޭގެ ބޭރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން
ކަނޑައެ އްނުލަން. ދެން ހަމަ އެއާއެކީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކުރީގައި މެނޭޖުމަންޓުން އެކި ރަށްރަށަށް
މުވައްޒަފުން ފޮނުވައިލާފައި އިނގޭތޯ، މުވައްޒަފުން ފޮނުވަ އި ލާފައި މުވައްޒަފުންނަށް ވަރަށް އިހާނާތްތެރި ގޮތަކަށް
ކަންތައްތައް ކޮށްފައި ހުރިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވުނު. ދެން އެ މުވައްޒަފުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ގޮސްގެން
އެ ކޭސް ވިންކޮށްގެން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަންޖެހޭ 7 މިލިއަނަށްވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ މިހާރު ވެސް ފެނަކައިން
ދައްކަންޖެހިފައި އެބަ އޮތް މި ވަގުތާ ހަމައަށް އިނގޭތޯ. އެއީ 2022 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން މިކޮޅަށް
ޓްރައިބިއުނަލްއިން އެ މުވައްޒަފުން ވިންކޮށްގެން އައިސްފައި ހުރި މައްސަލަތައް. އަދި މިއަދާ ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެން
މިގޮތަކަށް މުވައްޒަފުން ވަތްކެއް ނުކުރަން. އެހެންވީމާ، ތި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން
ބޭނުންވަނީ މިހާރުގެ ސަރުކާރަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް، މި މެނޭޖުމަ ންޓަކަށް އިރުޝާދެއް ވެސް ނުދެއްވާ ސިޔާސީ
ގޮތުން ކުންފުނި ބޭނުންކުރަން. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުމެއް ވެސް ނޫން އެއީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
37

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އާދެ! އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލަށް އެއްޗެއް އެޑްކޮށްލާނަން. ދެން އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް މި
ބުނިހެން އެކި ބްރާންޗުތަކުގައި މިހާރު ސްޓްރަކްޗަރ ހެދިފައި މިހުރީ އެކި ލެވެލަށް. ދެން ފުވައްމުލަކަކީ ޙަޤީޤަތުގައި
އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އޮޕަރޭޓްކުރާ ތަންތަނުގެ ތެރެއިން ބޮޑު ތަނެއް. އާބާދީ ވެސް ބޮޑު ތަނެއް އަދި ސްޓާފުންގެ
އަދަދު ވެސް ގިނަ ތަނެއް. އެހެންވީމާ، މިހާރު ހެދިފައި އޮތް ސްޓްރަކްޗަރގެ ބޭރަކުންނެއް އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު
ރެކްރޫޓްކޮށްފައެއް ވެސް ނޯންނާނެ. އެހެންވީމާ، އެތާނ ގައި 10 އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރުން ވެސް ހަމަ ތިބެދާނެ.
އެއީ ބޮޑު އޮޕަރޭޝަނެއް. އެތާ ބޭނުންވާ ލެވެލަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިކޮޅަށް ޖޮއިންކުރިއިރުގައި ހަމަ
ފުވައްމުލަކުގައި ގިނަ މަޤާމުތައް ހުރީ ހުސްކޮށް އިނގޭތޯ، އެއީ މެނޭޖެރިއަލް ބައެއް މަޤާމުތައް ހުސްކޮށް ހުރީ.
އެހެންވީމާ، އެ މަޤާމުތަކަށް މިހާރު ވެސް ވާނެ ރެކްރޫޓްކޮށްފައި މުވައްޒަފުން. ދެން މިހާރު ރިވިއުކުރަމުން މި
ދާއިރުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތި ފާހަގަކުރި މައްސަލައަށް އަސްލު ޙައްލެއް ލިބިގެންދާނެ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން އައިޑެންޓިފައި ކުރާނަމޭ ކޮބައިތޯ އަސްލު އެކްޗުއަލް އަދަދަކީ ތަނެއް އޮޕަރޭޓްކުރަން ބޭނުންވާ.
އެހެންވީމާ، އެ އަދަދަށް. މިހާރު މިވާގޮތަކީ އަސްލު އަދަދު ވެސް ކަނޑައެޅިފައި ނެތީމަ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެހެން
ދިމަދިމާލުން ވެސް އެ އިމްޕެކްޓް އެބަ އާދޭ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަން ކުޑަކުރުމަށް ޓަކައި ޕޮލިސީ ލެވެލްގައި މިހާރު
އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުން މި ދަނީ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ތި އިމްޕްލިމެންޓްކޮށް ނިމޭއިރުގައި ތި މައްސަލައަށް
ޖުމުލަ ޙައްލެއް ލިބިގެންދާނެ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެޑްކޮށްލަން ބޭނުން. އެއީ މިހާރު ކޮންސްޓްރަކްޝަން ސްޓޭޖުގައި މިހިރަ ފުވައްމުލަކުގެ އިންޖީނުގެ
އެޅުމުގެ މަސައްކަތް. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އިނގޭތޯ މިއީ މާކެޓް ރޭޓުގައި މިވަގުތު މާކެޓް
ރޭޓުގައި 38 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް އެޅޭ ވަރުގެ ތަނެއް. މިހާރު އެތަން ނިމިފައި، 45% ނިމިފައި ހުރީ އަޅުގަނޑުމެން
ހަވާލުވި އިރުގައި. އެކަމަކު މިހާރު 36 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުވެއްޖެ. މިހާރު ވެސް އިނގޭތޯ. މިއީ 38 މިލިއަން
ރުފިޔާއަށް ނިމޭ ތަނެއް މާކެޓް ޕްރައިޒްގައި. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރަމުންދާ މަސައްކަތަކީ
މެޓީރިއަލްސްތައް ފޮނުވުމުގެ މަސައްކަތް. އެހެންވީމާ، އެއީ ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ އެކި ސްޓޭޖުތަކުގައި އެބަހުރި ބައެއް
ޝޯޓްވާ މެޓީރިއަލްސް. އެ މެޓީރިއަލްސް ލިބުނުހާ އަވަހަކަށް މި ޕްރޮޖެކްޓް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިންމައިލެވޭނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
38

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޡިމް ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ދަނގެތި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޡިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. ޝުކުރިއްޔާ ފެނަކައިން ވަޑައިގެން ތިއްބެވި އެންމެހަ އި ބޭފުޅުން. އާދެ! އެންމެ
ފުރަތަމަ ދެތިން ހަތަރު ސުވާލެއް އެބައޮތް. ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ތި ބޭފުޅުން ހަވާލުވެވަޑައިގެންފައި މިހާރު 5
މަސްދުވަސްވެގެން މި ދިޔައީ. މިހާރު ހިއުމަން ރިސޯސް އޮޑިޓެއް ހައްދަވާފައި ނިންމަވައިފިންތޯ ދެން ކުރިއަށް އޮތް
ތަނުގައި ތި ވިދާޅުވާ 150 އިންޖީނުގޭގެ މީހުން ތިބޭނެ އަދަދު؟ ދެން އެ އަދަދު ނިންމާފައި މިހާރު ޕީ.ސީ.ބީއަށް
ހުށަހަޅާފައި އޮންނާނެތޯ؟ މިހާރު އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ އެކަން ވެފައި އޮންނަންޖެހޭނީ. އެއީ އިތުރަކަށް ދެން ރަށެއް
އުފެދިގެނެއް ނާދޭ. އިންޖީނުގެ ތައް އިތުރަކަށް ނުއެއް އަންނާނެ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓެއް ކުރެވިފައި މިހާރު ބޭނުންވަނީ
ކިހާ މީހުންނެއްތޯ މި އަދަދަށް ވަޒީފާތައް ހަމަޖައްސައިދިނުމަށް އެދި ޕީ.ސީ.ބީއަށް ތި ބޭފުޅުން ހުށަހަޅާފައި
މިހާތަނަށް އޮންނާނެތޯ؟ މިހާރު ފަސް މަސްވެގެން މި ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އެއީ ފުރަތަމަ ސުވާލު.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެކަން އަދި ޕީ.ސީ.ބީއަ ކަށް ހުށަނާޅާ. އެ ކަންތައް ދަނީ އަދި ކުރިއަށް. އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް މި ބުނިހެން
އަނެއްހެން އެހާ ފަސޭހަ އޮޕަރޭޝަނެއް ނޫން އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދާކަށެއް. މިސާލަކަށް ކަންމަތީ ފިހާރައެއް
ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފަސޭހަ، އޯކޭ. މިތާ ދެ ސޭޓުން ބައިންދައިގެން މިހެންމިހެން ކުރެވޭނެ. އެކަމަކު
މިތާނގައި މީހުން މިހާރު ނަގާފައި ތިބި މީހުންނަށް ވެސް މި އޮޕަރޭޝަން ގެންދާއިރު އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން
ޚާއްޞަ ސަމާލުކަމެއް ދޭން. މި ދައްކަނީ ހިނގަހިނގާ ހުރި އޮޕަރޭޝަނެއްގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ،
ރިޑަންޑަންޑް ވެގެންދާ ސްޓާފުންނަށް ކިހިނެއްތޯ ހަދާނީ؟ އައިޑިއަލް އޮޕަރޭޝަނެ އް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ޓަކައި ކިހާ
ސްޓާފުންނެއް ބޭނުންވާނެތޯ؟ އެ މަސައްކަތް ރީ-ސްޓްރަކްޗަރކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ،
އެ މަސައްކަތުގެ ވަރަށް ބޮޑު ބައެއް މިހާރު އޮތީ ނިމިފަ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތް ވެސް
ހަމަ ކުރިއަށް އޮތް ދެ މަސްދުވަސް ތެރޭގައި ނިންމައިލެވޭނެ ކަމަށް މިހާރު މި ޕްލޭން ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެ
ޕްލޭންކޮށްގެން މިދާ ގޮތަށް ދާކަމަށް ވަންޏާ ޕީ.ސީ.ބީން ފާސްވެގެން ދެ މަސްދުވަސް ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އެކަން، އެކްސަސައިޒް ނިންމައިލެވޭނެ.
39

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ދަނގެތި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޡިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މިތާ ނުދައްކަން ކަންމަތީ ފިހާރައިގެ، އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ މިތަނުގެ ހެދިފަ އި ހުރި އިންޖީނުގެތަކުގެ
ވާހަކަ. އިންޖީނުގެއަކީ އިންޖީ ނުގެއަށް ބޭނުންވާ ސްޓާފުންގެ އަދަދު ހޭ ހުރި މީހަކަށް އެނގެންޖެހޭ އަދަދެއް އެއީ.
އެހެންވީމާ، އެ އަދަދު ތި ބޭފުޅުންނަށް އައިޑެންޓިފައިކުރެވުނުތޯ ނޫންތޯ؟ އެހެންވީމާ، ރަނގަޅަށް ސްޓްރެއިޓްކޮށް
ޖަވާބުދެއްވާ . އަޅުގަނޑުމެން މިތާނގައި ޖަދަލުކުރާކަށް ނޫން މި އަންނަނީކީ. މި ދައްކަނީ ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުގެ
ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ދެން ދައްކަ ވާއިރު ރަނގަޅަށް ދައްކަވަން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. ކަންމަތީ ފިހާރަ ލެވެލަށް
ދައްކަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ހަޑިކޮށް ދައްކާނެ ވާހަކަ ވެސް ތި ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލަން މިއަދު. އެހެންވީމާ،
ދައްކަވަންވީ ސީދާ ސްޓްރެއިޓް ޕޮއިންޓަށް ދައްކަވާނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ތި ބޭފުޅުން މިހާތަނަށް
އޮޑިޓްކުރައްވައިފިތޯ؟ ހިއުމަން ރިސޯސަސް އޮޑިޓުކުރުމަކީ ވަރަށް ފަސޭހައިން ކުރާ ކަމެއް. ކޮންމެ އިންޖީނުގެއަކަށް
މީހުން ބޭނުންވާ އަދަދު ތި ބޭފުޅުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވަންޖެހޭނެ. އިންޖީނުގޭގަ އި ތިބޭނީ ހަތަރު، މިސާލަކަށް
ތިބެނީ އިދާރީ މިވެނި އަދަދެއްގެ މީހުންނޭ. މިތާނގައި ތިބޭނީ ޓެކްނިކަލް މިވެނި އަދަދެކޭ. އެއީ ވަރަށް ސިމްޕަލް
ކަމެއް އެއީ. މިތާނގައި އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ކަންމަތި ފިހާރަ ވާހަކައެއް ނޫން ދެން ދައްކަވާނީކީ. އެހެންވީމާ، ތި
ބޭފުޅުން؛ އަޅުގަނޑަށް މިހާރު ވެސް ސުވާލު ޖަވާބެއް ނުދެއްވުނު އަސްލުގައި އެކަމުގައި. މިހާރު ފަސް މަސްވެގެން
ދިޔައީއޭ. ތި ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު ކުރި ސުވާލަކީ ތި ބޭފުޅުން ހިއުމަން ރައިޓްސް އޮޑިޓެއް ހައްދަވައިފިންތޯ؟
ހައްދަވާފައި މިހާރު އަދަދު އެނގިއްޖެތޯ؟ އަދި އެކަން ޕީ.ސީ.ބީއަށް ހުށަހެޅިތޯ؟ ދެން ތި ބޭފުޅުން ތި ވިދާޅުވަނީ ދެ
މަސްދުވަސް ފަހުންނޭ އެނގޭނީ. ހަ މަސްދުވަސްވާއިރު އެ ކަން ނުކުރެއްވެންޏާ އެކަން ނުކުރެއްވުނީ ކަމަށް ތި
ބޭފުޅުން ގަބޫލުކުރައްވަންތޯ؟ އެއަށް ޖަވާބުދެއްވާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެއްވެސް ހާލެއްގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ ޖަދަލުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައެއް ނޫން.
އެގްޒާމްޕަލްއަކަށް އަޅުގަނޑު މި ނެގީ އޭތި. އެއްވެސް ހާލެއްގައި ކަންމަތީ ފިހާރަ އޮޕަރޭޓްކުރާ ވާހަކައެއް ނޫން. އެ
މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެބަ ގެންދަން. އޭތި އުނދަގޫވެގެން މި އުޅޭ ކަމަކީ އެކި ރަށްރަށުގައި މުވައްޒަފުން ނަގާފައި
ހުރީ އެކި ވަރަށް. ދެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެ ޑިފިކަލްޓީސް ހުރީމަ ހަމަ ކޮންމެ ރަށެއް ވަން ބައި ވަން
އަޅުގަނޑުމެން އައިޑެންޓިފައިކުރަމުން މި ދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް މި ބުނިހެން ކޮންމެ ރަށެއް ވަކިން
ބަލަންޖެހޭ ސަބަބަކީ އެކި ރަށުގައި ކަނެކްޝަން މި ހުންނަނީ އެކި ވަރަށް. އެކި އޮޕަރޭޝަންތައް ވެސް މި ހުންނަނީ
40

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އެކި ވަރަށް. މިސާލަކަށް ބައެއް ރަށްރަށުގައި ހަމައެކަނި ކަރަންޓް އެކަނި އެބަ ޚިދުމަތް ދޭ. އަނެއްބައި ރަށްރަށުގައި
ފެނާއި ނަރުދަމާ ވެސް އެބަ ޚިދުމަތް ދޭ. އެހެންވީމާ، އެއަށް ބޭނުންވާ އައިޑިއަލް އަދަދު މިހާރު ހަމަ
އައިޑެންޓިފައިކުރެވިފައި ހުރީ، އިންޖީނުގެ އޮޕަރޭޓްކުރަން މިސާލަކަށް އައިޑިއަލީ ކިތައް މީހުންތޯ ބޭނުންވަނީ.
އެހެންވީމާ، ކަނެކްޝަންގެ އަދަދަށް އޭތި ވެސް މި ޑިޕެންޑްވަނީ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ރަށެއްގައި ވަކިން މި ޖެހެނީ
އެ އަދަދު އައިޑެންޓިފައިކުރަން. އެ މަސައްކަތް އެބަދޭ. ހަމަ ބޮޑުބައެއް ނިމިފައި އޮތީ. އަދި އެއްކޮށް ނިންމައެއް
ނުލެވޭ.
ދަނގެތި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޡިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. މި ރިޑެންޑަންސީ ޕެކޭޖަކީ އަދި މުޅިން ތަފާތު ކަމެއް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި.
ރިޑަންޑެންސީއާ ދޭތެރޭގައި ސަރުކާރުން ގޮތެއް ނިންމެވުމަށް ޓަކައި ފެނަކައިގެ މެނޭޖުމަންޓާއި ސަރުކާރާ
މަސައްކަތްކުރަން. އެކަމަކު އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ފެނަކައިގެ މިހާތަނަށް ދާއިރުގައި ފަސް
މަސްވާއިރުގައި ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ސްޓްރަކްޗަރއެއް ހެދިފައި އެ ސްޓްރަކްޗަރއަށް ބޭނުންވާ މީހުން އޮންނަނީ
ހަމަޖެހިފައި ހުށަހެޅިފަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ތި ބޭފުޅުންނަށް ހުށަހަޅަން އެކަން އަވަހަށް ޕީ.ސީ.ބީއަށް
ހުށަހަޅައިގެން އެކަން ކުރިއަށް ގެންގޮސްދިނުމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އެ އް ސުވާލު. ދެން އަނެއް ސުވާލަކީ،
އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ ގާތްގަނޑަކަށް ދެތިން ހަތަރު މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ގޮސްފިން ރާއްޖޭގެ 168
ރަށަށް. ދިޔައިރު ފެނަކައިގެ މިހިރީ ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ މަސައްކަތްތައް ފަށާފައި އަދި ނުނިމި ހުރި ކަންކަން
ފެނޭ. އޭގެ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވި އެއް ކަމަކީ ފެނަކައިގެ އޮފީސްތައް ހަދާފައި މިހިރީ ވަރަށް ތަފާތު އެކި
ފެންވަރުތަކުގައި. މިސާލަކަށް ބައެއް ރަށްތަކުގައި ވަރަށް ބޮޑެތި އޮފީސްތައް އެބަހުރި ހަދާފަ. އަޅުގަނޑަކަށް މިއަދު
ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ ޙަޤީޤަތުގައި ފެނަކައިން ހަދާފައި އެހެރަ މިސާލަކަށް ވާދޫގައި ބަލާކަމަށް ވަންޏާ ދެ ބުރި
ބޮޑުސިންގާ ތަނެއް ހެދިފައި މިސާލަކަށް ހަމަ ބަލަންޏާ ގައްދޫ ކަހަލަ ތަންތާ ބޮޑެތިސިންގާ ތަންތަން ހަދާފަ. މިވަރު
ބޮޑެތި އޮފީސްތައް ބޭނުންވޭތޯ ނުވަތަ ކޮބަ އިތޯ ތި ބޭފުޅުންގެ މިހާރުގެ ވިސްނުމަކީ؟ އެ ރަށެއްގެ އޮޕަރޭޝަނާ
އެއްވަރަށް ތި ބޭފުޅުންގެ އޮފީސްތައް ކުޑަކުރާނީތޯ ނޫނީ އެ ތަންތަން ނިންމަ ން މިހާރު މަސައްކަތްކުރާނީތޯ؟
އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި މިހާރު އެ ލެވެލަށް ތި ކަންކުރަން ތި ބޭފުޅުން ދިމާކޮށްފި ކަމަށް ވަންޏާ
ދައުލަތުން ވަރަށް ބޮޑު ހޭދައެއް ކުރެވޭނެ. ބޮޑެތިސިންގާ އިމާރާތްތަކެއް ފެންނާނެ. އެތާ ތިބޭނީ ވަރަށް މަދު
މުވައްޒަފުންކޮޅެއް ތިބޭނީ. އަދި އެ ތަންތަން ހަދަމުންދިޔަ އިރު ފެނިގެންދިޔަ އެ ތަންތަނަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން
41

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
މެސްރޫމްތަކާއި އެއްޗެހި ހަދައިގެން އެތަންތާނގައި މީހުން ލައިގެން ކާންދެމުން ބޯންދެމުން އެތަންތާ
މަސައްކަތްކުރަމުން. އެހެންވީމާ، މިއީ ކިހިނެއްތޯ މިހާރު ވިސްނުންފުޅު ހުރީ؟ ދެ މިސާލެއް އަޅުގަނޑު ތި
ބޭފުޅުންނަށް މި ދަންނަވައިލީ. އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ގިނަ މިސާލު ދެންނެވިދާނެ. ލޮލުން ފެނިފައި ހުރި މީހަކަށްވީމަ.
މީހަކު ބުނާ ވާހަކައެއް ނޫން މިއީކީ. އެހެންވީމާ، ކޮބަ އިތޯ ފިއުޗަރ ޕްލޭނަކީ؟ މި ތަންތަން ކުޑަކުރައްވާނީތޯ؟ އެހެރަ
ބޮޑެތި އިމާރާތްތައް އެ ތަންތަނަށް އޮޕަރޭޝަން ލެވެލަށް ތިރިކުރާނީތޯ ނޫނީ މި ތަންތަން ހަދަން ތި ބޭފުޅުން
މަސައްކަތްކުރައްވާނީތޯ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ކޮންސަރނަ ކީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އަނެއްކާ ވެސް ދަރާފައި އޮތް
މިސާލަކަށް 4.3 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ބޮޑު ދަރަންޏެއް އޮތް ބަޔަކު އަނެއްކާ ވެސް މި ކަން ކުރަން ދިމާކޮށްފިއްޔާ
ސަރުކާރު ދަރަމުން ދަރަމުން ދާނީ. އެހެންވީމާ، މީގަ އި ޕްލޭނަކީ ކޮބައިތޯ ޖަވާބުދެއްވުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކުރި ގޮތަށް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވިއިރުގައި ނުނިމި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓްތައް
ނިންމުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސްކޯޕް
ކުޑަކުރެވޭނެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ނޫން. އެއީ އޯލްރެޑީ ފަށާފައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތި
ވިދާޅުވި ގޮތަށް ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި މިކަހަލަ ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނާނަން އެ
ރަށެއްގެ އޮޕަރޭޝަންސް ސައިޒަށް ފެތޭ ވަރުގެ ބިލްޑިންގތަކެއް ހަދަން. ނުފެތޭ ވަރުގެ ބޮޑެތި ތަންތަން ނޫނިއްޔާމުން
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކުންފުނީގެ ހާލަތު އޮތް ގޮތުން ކޮސްޓް އިތުރުވާ ގޮތަކަށެއް ނޫން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުން
ހުރީކީ ޑިޒައިންކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ސަމާލުކަން ދޭނަން.
ދަނގެތި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޡިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް، މައްސަލައެއް މިއީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން
އިއްޔެގަ އި އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާއަށް ނިސްބަތްވާ ބަޔަކު އަޅުގަނޑު ނިސްބަތްވާ ދާއިރާގެ ބަޔަކު ކޮށްފައި އޮތް
މަސައްކަތެއްގެ ފައިސާގެ ވާހަކަ. އެމް.ޑީ ވެސް ވަރަށް ގިނަފަހަރު އިޝާރާތްކުރައްވާފައި ވާނީ. އެއީ ފެން
ޕްލާންޓްތަކެއް މިދިޔަ ސަރުކާރުން މިވަނީ ގަނެފަ. ފެން ޕްލާންޓްތަކެއް، ފެން އުފައްދާ ތަންތަން ގަނެފައި އެތަންތާ
ފައިސާ ނުދައްކާ ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ވެގެން މި ދިޔައީ. ދެން އަޅުގަނޑަށް މިހާރު ޚަބަރު އެމް.ޑީ ފަރާތުންނާ
އެކީ މި ލިބެނީ މިހާރު މި މަސައްކަތް ފައިސާ ނުދައްކާ ސަރުކާރު އެހެން ތަނަކަށް މިކަން ބަދަލުކުރަމުންދާ ވާހަކަ.
42

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އެއީ ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީއަށް މި ތަންތަން ބަދަލުކުރާނީއޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ކޮންސަރނަކީ މި ފައިސާ
ކޮން އިރަކުތޯ ދެއްވާނީ؟ މިހާރު ރައްޔިތުން އަތުން މިސާލަކަށް ވަކި ސަރުކާރެއްގައެއް ނޫން މިކަންކަން މި ހިނގަނީ.
އެއް ސަރުކާރުން އަނެއް ސަރުކާރަށް ބަދަލުވާއިރުގައި އެ ބަރޑަންއާ އެކީގައި ސަރުކާރު މި ހަވާލުވަނީ. ހަމަ
ކުންފުނި ވެސް ހަވާލުވާންޖެހޭނީ އެގޮތަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މިއަދު ނުދެއްކޭނެ. އެއީ ފައިސާ ނެތީމަ ފިޝަރީޒް
މިނިސްޓްރީއަށް މިސާލަކަށް ލަންދޫގައި ހުރި ފެން ޕްލާންޓް ތިމަންނަމެން ހަވާލުކުރާނީއޭ. އެހެންވީމާ، ކޮބައިތޯ
ވިސްނުމަކީ؟ އަޅުގަނޑު ބޭނުން ހަމަ ވަރަށް ރިކޯޑުގައި ދަންވަން ތި ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުމަކީ ސަރުކާރު އޮތް ގޮތް. އެ
ފައިސާ ދެއްވާނީ މިހާރުތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ؟ ކިހިނެއްތޯ ރާވާފައި އޮތީ؟ އަޑުއަހަން ވެސް މީހުން ތިބޭނެ. އޮން ދަ
ރިކޯޑު ބޭނުން ހަދަން. މިހާރު ވަރަށް ތަކުރާރުކޮށް އެ ފަރާތުން ތި ފަރާތުގައި އެދިއެދި ސިޓީ ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ
ތަންތަނަކަށް ލައިފި. ހަމަ ބަހަނާ ބަހަނާ ނުދައްކާ މިހާރު އަނެއްކާ ވެސް މި ވިދާޅުވަނީ ތިމަންނަމެން ފިޝަރީޒް
މިނިސްޓްރީއާ އެކަން ހަވާލުކުރާނީއޭ. ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީން މި ވިދާޅުވަނީ ތިމަންނަމެން ކޮންތާކުންހޭ ފައިސާ
ދޭނީ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެވެސް އެއް ސަރުކާރެއްގައި އޯގަނައިޒޭޝަންގައި އެބަ ޖެހޭ މި ފައިސާ ދޭން އެ މީހުންނަށް.
އެހެންވީމާ، މިހާރު ލަންދޫގެ އެ ފައިސާ، ލަންދޫގެ އެ ކަން ކޮށްފައި ހުރި ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑުގެ
ކޮންސްޓިޓުއެންސީއަށް މިހާރު ފޯލްވާ ފަރާތެއް. މާފަންނު އުތުރަށް. އަޅުގަނޑު ބޭނުން ހަމަ އޮން ދަ ރިކޯޑުގައި ތި
ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާން ކޮން އިރަކުންތޯ އެ ފައިސާ ދެއްވާނީ ؟ ދެއްވާނެތޯ ނުވަތަ ނޫނީ ކިހިނެއްތޯ އޮތީ؟ އޭރުން
އޭނައަށް އެނގޭނެ. ލިޔުމުން ދެއްވާ. ލިޔުމުން ވެސް ޖަވާބެއް ނުދެއްވާ. ސަރުކާރު ގެ ކަމާބެހޭ ހުރިހާ ފަރާތަކަށް
ހުށަހަޅައިފި. އޭގެ ތެރޭގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް ހުށަހަޅައިފި. ޖަވާބެއް ނުދެއްވި. ތި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާނެ
ފައިސާ ލިބޭނެއޭ. މިހާރު އެ ވިދާޅުވަނީ ފިޝަރީޒްއާ ހަވާލުކުރާނަމޭ. އަނެއްކާ ވެސް ބޮޑު ސިންގާ ގެއްލުމެއް. އާންމު
ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ އިހުމާލު ތި ބޭފުޅުން ވާންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، މީގަ އި އޮތް ގޮތެއް ވިދާޅުވެދެއްވާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތި ފާހަގަކުރެއްވި ފެން ޕްލާންޓްތަކެއް ނޫން ކަންނޭނގެ.
އައިސް ޕްލާންޓްތަކެއް ކަންނޭނގެ. އެހެންވީމާ، އައިސް ޕްލާންޓްތަކުގެ ކަންތައްތަކުގައި އެއީ ކުރީގެ ސަރުކާރުން
ފެނަކައާ ހަވާލުކޮށްފައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް. އައިސް ޕްލާންޓްތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ބެލިއިރުގައި އަހަރަކަށް 12
މިލިއަން ރުފިޔާގެ ގެއްލުން އައިސް ޕްލާންޓްތަކުން މި ވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ނިންމީ ވިޔަފާރީގެ ގޮތުން
ބަލާއިރުގައި މި ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ ވިޔަފާރީގެ މައިގަނޑު ވިޔަފާރިއާ ވަރަށް ބޮޑަށް ދުރު
43

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ވިޔަފާރިއަކަށްވާތީ އެކަން ކުރުމަކީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތެއް ނޫން ކަމަށް. ދެން ކުރީގެ މެނޭޖުމަންޓުން ގަނެފައި ހުރި
އައިސް ޕްލާންޓްތަކެއް އެބަހުރި، އާންމު ފަރާތްތަކުން ގަނެފައި ހުރި އައިސް ޕްލާންޓްތަކެއް އެބަހުރި. އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ތި ވިދާޅުވީ ރަނގަޅު އިނގޭތޯ. އެ ފަރާތްތަކަށް ފައިސާ ނުދީ ހުރީ އިނގޭތޯ. އެ ފަރާތްތަކަށް ފައިސާ
ކޮންމެވެސް މިންވަރެއް ދީފައި ބާކީ ފައިސާ ނުދެއްވާ ހުރީ ފެނަކައިން. އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވިއިރުގައި ދަރަނީގެ
ގޮތުގައި ދަރަނި ފޮތުގައި އެބައޮތް އެކަން ނޯޓުކުރެވިފައި އިނގޭތޯ. ހަމަ އެގޮތަށް ގާތްގަނޑަކަށް 2 ބިލިއަނެއްހާ
ރުފިޔާ އާންމު އެހެން ވިޔަފާރިތަކަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ވެސް ފެނަކައިގަ އި އެބަހުރި އިނގޭތޯ. ހަމަ ނުދެއްވާ ހުރީ.
އެހެންވީމާ، އެ ފަރާތްތަކަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ޝެޑިއުލެއް ހަދާފައި އެ ފައިސާ ވެސް
ދިނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން މި އަންނަނީ. ދެން ހަމަ އެއާއިއެކީގައި ސަރުކާރާ ވެސް ވާހަކަދައްކާފައި މި ދަރަނި
އަދާކުރެވޭނެ ގޮތްތައް ސަރުކާރާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަމުން މި އަންނަނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އައިސް
ޕްލާންޓްތަކުގެ ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ނިންމީ އަޅުގަނޑުމެން ބޯޑުން ނިންމާފައި އެބައޮތް އެ ވިޔަފާރި
އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ބޯޑަށް ގެއްލުންވާ ގެއްލުން ވުން އަޅުގަނޑުމެން ބޯޑަށް ހުށަހެޅީމަ
ބޯޑުން އެބައޮތް އެކަން އަޅުގަނޑުމެން އެ ވިޔަފާރިކޮށްގެން ނުވާނެ ކަމަށް ނިންމާފަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ދެން
މި ވިސްނީ ސަރުކާގެ ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީ ހަވާލުކޮށްފައި އޮތީ ޕްރޮޖެކްޓު. އެހެންވީމާ، ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީއަށް
އަޅުގަނޑުމެން ހޭންޑްއޯވަރ މި ކުރަނީ މި ޕްރޮޖެކްޓް އިނގޭތޯ. ހޭންޑްއޯވަރކުރާއިރުގައި އޭގައި ހުރި ދަރަންޏާއި އެ
ހުރިހާ މި ވަގުތު ބޭނުންކުރާ އެސެޓްތަކާ ހުރިހާ އެއް ޗެއް ޓް ރާންސްފަރވެގެންދާނެ. އެއީ އާންމު އުސޫލެއްގެ ދަށުން
އެކަން އޮންނަ ގޮތް އެއީ. އެހެންވީމާ، ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީން އެ ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓާ ހަވާލުވާއިރުގައި ނޫނިއްޔާމު
އައިސް ޕްލާންޓުތަކާ ހަވާލުވާއިރުގައި އޭގައި ހުރި ދަރަންޏާއި އޭގައި ހުރި ފައިދާތަކާއި އޭގައި ހުރި ހުރިހާ އެއްޗަކާ
އެއްކޮށް އެ ފަރާތްތަކުން ހަވާލު ވާނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ އޭރުން ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީން
ދެން ބާކީ ހުރި ދަރަނިތައް އަދާކުރަމުންގެންދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި ޕްރޮޖެކްޓު ކުރިއަށްގެންދާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާމު މި
ދަރަނިތައް އަދާކުރަން އަޅުގަނޑުމެން މި ކުންފުނީގެ ޒިންމާއެއް އެ ދަރަނިތައް އަދާކުރުމަކީ. ދެން ހަމަ އެއާއެކީގައި
އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އިނގޭތޯ ހަމަ ގާތްގަނޑަކަށް ވަންދޫގެ އައިސް ޕްލާންޓު ވެސް އަދި ހަމަ
އެއާއެކީގައި އެބަހުރި މި ގޮތަށް ގަނެފައި ހުރި އެކިއެކި އައިސް ޕްލާންޓުތައް. 4.5 މިލިއަން ރުފިޔާއާއި 3.5
މިލިއަން ރުފިޔާއާއި ގޮއްސަ 11 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް އެބަހުރި އާންމު މީސްމީހުން އަތުން އައިސް ޕްލާންޓުތައް
ގަނެފައި އިނގޭތޯ. މިއީ މާކެޓުގައި ހުރި އަގުތަކަށް ބަލާއިރުގައި އިންތިހާއަށް ބޮޑު އަގުތަކުގައި ފެނަކައިން މި
ޕްލާންޓުތައް ގަނެފައި މިހިރީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން ގަބޫލު އެބަ ކުރެވޭ މިއީ ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން
44

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ނާޖާއިޒުކޮށް ފެނަކައިން ކޮށްފައި ހުރި ވިޔަފާރިއެއް އިނގޭތޯ. ފެނަކައިން ނާޖާއިޒުކޮށްފައި ވަކި ފަރާތްތަކަށް ،
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި އެބައޮތް ލ.އަތޮޅު މާމެންދޫގައި ހުރި އައިސް ޕްލާންޓެއް 11 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް
ގަނެފައި ހުރީ އިނގޭތޯ. 11 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް ގަނެފައި ހުރީ، އޭރުގައި ވެރިކަންކުރާ ޕާޓީގެ ވަރަށް
އިސްފަރާތްތަކެއް. ވަރަށް އިސްފަރާތްތަކެއް އިއްތިފާގުން މި ޕްލާންޓު މި އޯނަރަކީ. އެހެންވީމާ، އެ ފަރާތުން 11
މިލިއަން ރުފިޔާއަށް ގަނެފައި މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެ ފަރާތުން ގަނެފައި ހުރި 11 މިލިއަން ރުފިޔާ ދައްކާފައެއް
ނޫން މި އޮތީކީ. ވަރަށް ބޮޑު ބައެއް އޮތީ ދަރަނީގެ ގޮތުގައި. އަޅުގަނޑުމެން އައިއްސަ މި 5 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި
އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުނީގެ ހާލަތު އޮތްގޮތް އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ. އެހެންވީމާ، މި ހާލަތުގެ ގޮތުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކީ އެއް ފަހަރާ އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައި ހުރި ދެ ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ދަރަނި އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ދެއްކުމަކީ އެއީ ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. އެ ދަރަނި އަދާކުރުމަށް ޓަކައި ސަރުކާރާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ
މި ޕްލޭންތަކެއް ހަދައި އެ ކަން ކުރަމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އެ ޖަވާބު އިނގޭތޯ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.
ދަނގެތީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޡިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. މިހާރު ދެންމެ ތި ވިދާޅުވީ މިސާލަކަށް އޭގައި އެ ކޮރަޕްޝަނެއް ހިމެނޭކަން ނޫނީ؛
އާދެ! ދެ ސުވާލެއް ކޮށްލާނަން އިނގޭތޯ. މިއީ ހިމެނޭ ކަމަށް ވަންޏާ އެކަން ބައްލަވާފައި އެ ކަމެއް ކަމާ ބެހޭ
ފަރާތްތަކަށް ހުށަހަޅުއްވާ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުގެ ތި ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވަން އޮތީ، އެ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ
ޖަވާބެއް ދެއްވާށޭ، މިކަން ހިނގާފައި ހުރީ މިހިންނޭ. އެ ފަރާތް ހާޒިރުކޮށްފައި ވެސް ތި ވިދާޅުވި ވަރަށް އެ
ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވައިދެއްވާށޭ. މިސާލަކަށް މިހިރަމިހިރަ ގޮތަކަށް. އޭރަށް ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިސާލަކަށް
އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮންސްޓިޓުއަންސީގައި ހިމެނޭ މީހުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭނެ ދިޔައިމަ. އެހެންވީމާ،
ގެންނަވާފައި އެކަން ރަނގަޅު ގޮތުގައި އެ މީހުންނަށް ކިޔައިދޭށޭ، މިހެންމިހެން އޮތް ކަމެކޭ. މި ގޮތަށޭ ތިމަންނަ
ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ގޮތަކަށް އެކަން ގެންދިއުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެމޭ. ދެން ނިންމާލަމުން ފަހު ސުވާލަކަށް
ވަރަށް ފަހުން އައްޑޫގެ މި ކަރަންޓުގެ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ޑޮންގްފެންގ ކުންފުންޏާ އެކީގައި ތި ބޭފުޅުން
އެގްރިމަންޓެއް ހައްދަވައިފި. އެހެންވީމާ، މިއީ ރަނގަޅަށް ތި ބޭފުޅުން ހަމަ ދިރާސާކުރައްވާފައިތޯ؟ އެއީ ކުރީ
ސަރުކާރުން ވެސް މި ކަންކުރަން އުޅެ ނުކޮށް އޮތް ކަމެއް. ކުއްލިއަކަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނުނީ އިހަކަށް ދުވަހަކު
ކުރެއްވި ތަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑު ކޮންސަރނެއް އެބައޮތް އެކަށީގެންވާވަރުގެ ދިރާސާއެއް
ކުރެވިފައިތޯ މިކަން ތި ކުރެއްވީ؟ ދެން ނިންމާލަމުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ޗްފީ ޓެކްނިކަލް އޮފިސަރަށް ދަންނަވަން އޮތީ
45

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ދެންމެ މިތާ ވިދާޅުވެއްޖެ ވަރަށް ގިނަ ޖަނަރޭޓަރުތަކެއް ހުރީ ސަރވިސް ނުކުރެވިއޭ. ތި ބޭފުޅާ ހުންނެވީ ކުރީގައި
ވެސް އެތާނގައި. މިއަދު ތި އުޅެނީ އަނެއްކާ އަލުން ހަމައެކަނި މިތާ، ސީ ހަމައެކަނި ނަން މި ބަދަލުވީ، ބަދަލު މި
ވަނީ. ތި ބޭފުޅުންނަށް ކީއްވެތޯ އެ ކަންނުކުރައްވާ އޮތީ މިހާރު އެ ދުވަހު؟ ނުކުރެއްވުނީ ކީއްވެގެންތޯ؟ މިއަދު ހަމަ
މި ތަނަށް ވިދާޅުވާ ހަމަ އަނެއްކާ ވެސް ނުކުރެވި އޮތް ވާހަކަ ވިދާޅުވެފައި ، އަނެއްކާ ވެސް އެހެން ސަރުކާރެއް
އައިމަ ވެސް އެހެން ވިދާޅުވާނީތޯ؟ އެ ސުވާލު އަޅުގަނޑުގެ އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެހިސާބުން އަޅުގަނޑު
ނިންމައިލާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މި އައިސް ޕްލާންޓު ކަންތަކުގައި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މީޑިއާގައި ވެސް ތަކުރާރުކޮށް މި ވާހަކަދައްކާފައި
އޮންނާނީ އައިސް ޕްލާންޓުތައް އަޅުގަނޑުމެން ޓްރާންސްފަރކުރާ ވާހަކަ. ޕްރެސް ކޮންފަރެންސެއްގައި ވެސް މި
މަޢުލޫމާތު އާންމު ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ފޯރުކޮށްދީފައި އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެން މި
ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން އިތުރަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ވެސް އެ ފަރާތްތަކާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް
ގެންދާނަން. ދެން އައްޑޫ ޕަވަރ ޕްލާންޓުގެ ކަންތައްތަކުގައި ސީ.ޓީ.އޯގެ ޖަވާބެއްދިނުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު
ދަންނަވާލަން ބޭނުން ސީ.ޓީ.އޯގެ މަޤާމުގައި ކުރީގައި އެހެން ބޭފުޅެއް. މިހާރު ސީ.ޓީ، އަޅުގަނޑުމެން މެނޭޖުމަންޓު
ބަދަލުވުމާ އެކީގައި ސީ.ޓީ.އޯގެ މަޤާމަށް އާ ބޭފުޅެއް. ކުރީގެ މެނޭޖުމަންޓު ބަދަލުވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، އެކަން
އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާފައި ފުރުސަތު.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ޓެކްނިކަލް އޮފިސަރ ޢަބްދުاله ނާޝިތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑު އެމް.ޑީ އެ ދެންނެވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާ
އޭރު، އަޅުގަނޑުމެން ދޭ ލަފާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަހެއް އެ މެނޭޖުމަންޓަކު ނުވިކޭ. ދެން އެހެން ބޭފުޅަކު ހުންނެވީ
ޗްފީ ޓެކްނިކަލް އޮފިސަރގެ މަޤާމުގައި ވެސް އަދި އޮޕަރޭޝަންގެ ހެޑުކުރަން ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ
ބަސްވިކިގެނެއް ނޫން ކުރީގެ މެނޭޖުމަންޓުން އެ ދިޔައީ. އެއީ އެއް ޖަވާބަކީ. ދެން ޑީ.އީ.ސީ ކަންތަކުގައި، ޑީ.އީ.ސީ
ކަންތަކުގައި ޙަޤީޤަތުގައި ރަނގަޅު ވާހަކައެއް މިދިޔަ ސަރުކާރުން 2019 އިން ފެށިގެން ވަރަށް ބޮޑަށް
ސަރވޭކުރެވިގެން އެ ބޭފުޅުންނާ އެއްކޮށް ކުރިއަށް ގެންދެވި ޕްރޮޖެކްޓެއްވީމަ ވަރަށް ރިކުއަރމަންޓްސްއާ އެއްގޮތަށް ،
އަދި އޭގެ އިތުރުން އަދި އެ ބޭފުޅުން މި ސަރުކާރު އައިއްސަ ޝައުގުވެރިކަން ފާޅުކުރީމަ އިތުރު ރިކުއަރމަންޓު
އިތުރުކޮށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކޮށް ކުރިއަށްގެންދާ ޕްރޮޖެކްޓެއް މި ޕްރޮޖެކްޓަކީ. އެހެންވީމާ،
46

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ރިކުއަރމަންޓަށް މީޓުވާނެ. އެ ޕްރޮޖެކްޓުތައް ރަނގަޅަށް ދިރާސާކުރެވިގެން، ހަމަ ޓެކްނިކަލް ރިކުއަރމަންޓު ހެދިގެން
ކުރިއަށްގެންދާ ޕްރޮޖެކްޓެއް އެ ޕްރޮޖެކްޓަކީ. ދެން މާކެޓު ވެލިއުއަށް ބަލާއިރުގައި ވެސް ހަމަ ރަނގަޅު މާކެޓު
ވެލިއުއެއްގައި، އަޅުގަނޑުމެން އެ ޑޮންގްފެންގަކީ ހަމަ ރާއްޖޭގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ވެސް އެނގިލައްވާނެ
ފަދައިން ހަމަ ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް ހިންގާފައި ހުރި ފަރާތެއް. ހުޅުމާލޭގައި 50 މެގަވޯޓު ވެސް އަޅާފައި ހުރި އެއްފަރާތް.
ދެން ހަމަ އެ ރޭޓުގައި ގާތްގަނޑަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް މި ލިބިފައި މިހިރީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް
ބަލާއިރުގައި ވެސް ހަމަ އެ ދިރާސާ އެގޮތަށް ބަލާއިރުގައި ވެސް ހަމަ ރަނގަޅު ދިރާސާތަކެއް ކުރެވިގެން ރަނގަޅު
ޕްރޮޕޯސަލްތަކެއް ހުށަހެޅިގެން އަދި އެ ޕްރޮޕޯސަލްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ބަދަލުތައް ވެސް ގެނެވިގެން އެ
ކަންތައް ކުރިއަށް ދިޔައީ.
ދަނގެތީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޡިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޢަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ މު ޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އެއީ ތިތާނގައި ހަމަ މުވައްޒަފަކު
އަޅުގަނޑު ކައިރީގައި ބުނެފައި އޮތީ، އަމިއްލަ ފަރާތެއްގެ ޖަނަރޭޓަރެއް އޭތި ސަރވިސްކުރަން، އޯވަރހޯލްކުރަން މިތާ
މާލޭގެ ތަނަކާ ހަވާލުކޮށްގެން، ތި ކުންފުނިން އޭތި ހަވާލުކުރީ. ހަވާލުކޮށްފައި އަނެއްކާ އެ ބިލު ދައްކަން މީނައާ
ހަވާލުކުރީމަ މީނަ އެ ކަމަށް ރިފިއުޒްކުރީ. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ކަމެއް ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތްތޯ ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު
ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެނގިފައެއް ނެތް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަމަ އެއާއެއްކޮށް ނިންމާލަމުން ސާފުނުވާ ދެތިން ކަމެއް އެބައޮތް. އަޅުގަނޑު އެދެން. އިއްޒަތްތެރި އެހެން މެންބަރަކު
ކުރެއްވި ސުވާލެއް މިއީ. އެއްވެސް ރަށެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުން ތިނަދޫގައި 9
47

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
މީހަކު ޕްރޮމޯޓުކުރިންތޯ އެސިސްޓެންޓު މެނޭޖަރ ލެވެލަށް؟ ވަރަށް ކުރުކޮށް ކުރެއްވިއްޔާ ކުރެއްވިކަން،
ނުކުރައްވަންޏާ ނުކުރައްވާކަން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނުކުރަން. އާދެ! ތިނަދޫ ނޫނަސް އެހެން އެއްވެސް ރަށެއްގައި ވެސް ކުރެއްވިންތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވިދާޅުވެއްޖެ ތި ބޭފުޅުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވި ކަމަށް ޕްރޮޖެކްޓު މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން 1700 ކިހާވަރެކޭތޯ
؟
ވިދާޅުވީ
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮންޓްރެކްޓު ހަމަވެގެން ދޫކޮށްލީ 1780.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެމް.ޑީ ހަމަ އެއާއެކު ވިދާޅުވި 1529 މީހުންނަށް އަލުން ވަޒީފާދީފީމޭ. ދެން އެހެން ވިދާޅުވެފައި ތި ވިދާޅުވީ ވަޒީފާ
ދެއްވީ ޕްރޮޖެކްޓުތައް އަލުން، ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ހިނގާނެ ޚަރަދުތަކާއި އެ ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން ބަލައި އަލުން ފެށި
ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށޭ މުވައްޒަފުން ނެގީ. މި ބުނީ ކޮންޓްރެކްޓު މުވައްޒަފުންގެ ވާހަކަ. އެހެންތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
48

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އާދެ! މި 1529 މުވައްޒަފުންގެ ތެރޭގައި ހަމައެކަނި ހިމެނެނީކީ ޕްރޮޖެކްޓް ސްޓާފުންނެއް ނޫނޭ. އޭގައި އެބަ
އޮޕަރޭޝަންސަށް ބޭނުންވާ، ޑެއިލީ އޮޕަރޭޝަންސަށް ބޭނުންވާ ސްޓާފުން ވެސް މީގެ ތެރޭގައި ހިމެނިގެންދާނެ.
ޖުމުލަކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮޖެކްޓަށް ކިތައް ސްޓާފުންތޯ ނަގާފައި، އެ އަޅުގަނޑުމެން ޑޭޓާ ބަލައިލަންޖެހޭނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިހާރު އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު އަހާލަންވެގެން މި އުޅުނީ. އެ މަޢުލޫމާތުތައް އަޅުގަނޑުމެންނާ
ހިއްސާކޮށްލައްވަދެއްވައްޗޭ. އެ ނެގި 1500 މުވައްޒަފުންގެ ތެރޭގައި ޕްރޮޖެކްޓަށް ނަގާފައި ތިބީ ކިހާވަރެއްތޯ،
ދާއިމީކޮށް ނަގާފައި ތިބީ ކިހާވަރެއްތޯ އިނގޭތޯ. ދެން ވިދާޅުވެއްޖެ އޮނިގަނޑަކަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ނުގަންނަވަމޭ.
މިހާރު ވެސް ސްޓޭޝަންތަކުގައި މުވައްޒަފުން ނަގަމުން ތި ގެންދަވަނީ ކުރީގައި ކުންފުނިން، މި ކުރީގެ ސަރުކާރުގެ
ކުންފުނިން ނުވަތަ އޭގެ ކުރިން ބޯޑުން ފާސްކޮށްފައި އޮތް އޮނިގަނޑަކަށޭ. އެހެންތޯ ވިދާޅުވީ؟ އެހެންވީމާ،
އޮނިގަނޑާ ޚިލާފަކަށް އެއްވެސް ރަށަކަށް ދާއިމީ މުވައްޒަފުން ނަގާފައެއް ނުހުންނާނެ ދެއްތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރީގެ އޮނިގަނޑުން ހަމަ މުވައްޒަފުން ނަގަމުން މި ގެންދިޔައީ. އެ އޮނިގަނޑުގައި ހަމަ ބައިވަރު ޖާގަތަކަށް
މުވައްޒަފުން ނުނަގާ ވެސް އެބަހުރި. ދެން ހަމަ ހައިލައިޓްކޮށްލަން ބޭނުންވޭ އަލަށް މި މެނޭޖުމަންޓު ހަވާލުވިއިރު
ވަރަށް ގިނަ މަޝްރޫޢުތަކެއް ނިމި، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ވަރަށް ގިނަ މަޝްރޫޢުތަކެއް ނިމި މި ކުންފުންޏާ
ހަވާލުކޮށްފައި ހުރީ. އެހެންވީމާ، އެއަށް ވެސް މުވައްޒަފުން ނުނަގާ ހުރި ތަންތަނަށް މި 1529 މުވައްޒަފުންގެ
ތެރޭގައި މުވައްޒަފުން ނެގިފައި ހުންނާނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ރަނގަޅު. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ދެން ތި ބޭފުޅުން ލިޔުމުން އަންގާލަދެއްވަން އެ 1500 މުވައްޒަފުންގެ
ތެރޭގައި ދާއިމީ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ތިބީ ކިހާ ބައެއްތޯ، ޕްރޮޖެކްޓު މުވައްޒިފުންގެ ގޮތުގައި ތިބީ ކިހާ ބައެއްތޯ.
ދެންމެގައި އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އިތުރުފުޅެއްހެން. އަދި އެއްފަހަރު ބައްލަވަ އިލައްވާފައި އަންގާލަދެއްވިއްޔާ
ވަރަށް ރަނގަޅު. އެއީ ވިދާޅުވި އޮނިގަނޑާ ޚިލާފަކަށް. އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑު ދާއިރާގައި ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ
ހުރިހާ ރަށެއްގައި ފެނަކައިގެ ބްރާޗުގައި މުވައްޒަފުން ތިބެންޖެހޭ އަދަދު، އެކި މަޤާމުތަކުގައި ތިބެންޖެހޭ އަދަދު އެ
49

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އޮނިގަނޑު، ތި ބޭފުޅުން ފާސްކޮށްފައި އޮތް އޮނިގަނޑު އަޅުގަނޑު އަތުގައި އެބަހުރި އިނގޭތޯ. އެކަމަކު އެ
އޮނިގަނޑާ ޚިލާފަށް މިދިޔަ އިންތިޚާބުގެ ތެރޭގައި ނ އަތޮޅު ހެނބަދޫއަށް މުވައްޒަފުން ނަގާފައި އެބަހުރި. އަދިވެސް
ނ އަތޮޅު ކެނދިކުޅުދޫއަށް މުވައްޒަފުން ނަގާފައި އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައި ހުރި މަޢުލޫމާތު
ގޯހީތޯ ނޫނީ ތި ބޭފުޅުން ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކުރައްވާ މަޢުލޫމާތު ގޯހީތޯ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޔަގީންކޮށްލަންޖެހޭނެހެން.
އެހެންވީމަ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ގިނައިން ހަމަ އަޅުގަނޑަށް ވެސް ފެނުނު މަންޒަރެއް، ޚާއްޞަ ކޮށް ފެނަކައިގައި ކޮންމެ ތަނެއްގައި ވެސް
ގެންގުޅޭ ސްޓްރަކްޗަރތަކާ އެއްޗެހި އަމިއްލައަށް ހަދައިގެން، އެކި މީސްމީހުންނަށް ފޮނުވާފައި ވެސް އެބަހުރޭ.
އަޅުގަނޑު އަތަށް ވެސް އައި އޭގެ ސްޓްރަކްޗަރއެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަތުގައި އޮތީ ފެނަކައިން ތައްގަނޑުޖަހާފައި އޮތް ސްޓްރަކްޗަރއެއް.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފެނަކައިން އާދެ! ތައްގަނޑު ވެސް ހަމަ ޖެހިދާނެ. އެއީ ބްރާންޗުތަކުގައި ވެސް ހުންނާނެ ތައްގަނޑާއި އެއްޗެހި.
އެހެންވީމާ، ޖަހާފައި ވެސް އެބަހުރި އެހެން ހަދާފައި ހަމަ. އަނެއް އެޗް.އާރު ނަމުގައި. ..
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، މިހެން ހަދަމާ ހިނގާ. ތި ބޭފުޅުން މިހާރު ތި ގެންގުޅުއްވާ އޮނިގަނޑު ތިބި އަދަދާއި އަޅުގަނޑަށް
ލިބިފައި އޮތް އޮނިގަނޑުގައި ތި ހުރި އަދަދުތަކާ ބަލައިލާނީ. އެހެންވީމާ، ފޮނުވާލަދެއްވަންވީނުންތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޔާ. އަޅުގަނޑުމެން ޝެއަރކޮށްލަދޭނަން.
50

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، ކެނދިކުޅުދޫ އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރި ދެ ރަށް ފޮނުވާލަދެއްވާ. ދެން އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ ރަށެއްގެ
ވާހަކަތާ އަޅުގަނޑަށް މިހާ ޔަގީންކަމާ އެއްކޮށް ދެއްކޭނީ. މިހާރު ކެނދިކުޅުދޫއަށް އެޑްމިން މުވައްޒަފުން ނެގިއިރުގައި
އެޑްމިން މުވައްޒަފެއްގެ ޖާގައެއް ކެނދިކުޅުދޫ އޮނިގަނޑެއްގައެއް ނޯންނާނެ. ހެނބަދޫއަށް މަސައްކަތު މީހުން
ނެގިއިރުގައި އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން 2 ނުވަތަ 3 މަސައްކަތު މީހުން ނަންގަވަ އިފި. އޮނިގަނޑެއްގައި
މަސައްކަތު މީހުންގެ ޖާގައެއް ނޯންނާނެ. އެހެންވީމާ، އެ މަޢުލޫމާތުތައް މިކޮޅަށް ފޮނުވައިލަދެއްވާ. އޭރުން
އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތުގައި ހުރި މަޢުލޫމާތާއި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިފައި ހުރި ޝަކުވާއާއި ތި
ބޭފުޅުން ތި ދައްކަވާ ވާހަކަތަކާ ދިމާވޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަންޖެހޭނީ އިނގޭތޯ. ދެން ދެވަނަ ކަމަކަށް
ވިދާޅުވެއްޖެ ދާއިމީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަތްކެއް ނުކުރަމޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި. މަސައްކަތުގެ އަޚުލާޤީ
ސަބަބަކާ ހުރެއޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަލެކްޓްކުރެވިފައި އެބަހުރި، އަޅުގަނޑު އަތުގައި ކަލެކްޓްކުރެވިފައި އެބަހުރި
ގާތްގަނޑަކަށް ފަންސާހަކަށް ތި ބޭފުޅުން މިދިޔަ 3 މަހެއްހާ ދުވަސް ތެރޭގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައި ތިބި
ފަންސާހަކަށް މީހުންގެ، ފެނަކައިން ވަކިކުރި މީހުންގެ ޗުޓި. އެ ހުރިހާ ޗެޓިއްގައި ގާތްގަނޑަކަށް އެވްރެޖުކޮށް 90،
އޯވަރ 90% ޗުޓި ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތީ އެންމެ ސަބަބެއް. އަދި އެ ސަބަބު
އުފަންކުރައްވާފައި އޮތީ ގާނޫނުގެ އެންމެ މާއްދާއެއްގެ ދަށުން އިނގޭތޯ. މިހާރު ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނުގައި 3
މާއްދާއެއް އެބައޮތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭ. ދެން އޭގެ ތެރޭގައި އިންޒާރެއް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭ 1
މާއްދާ އޮންނަނީ. އެ މާއްދާގައި އެ ފުރުޞަތުދީފައި އަދި އެ އިންޒާރަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ސަބަބު
ވާންޖެހޭނެ ކަމަށް އެ 3 ސަބަބުން ސަބަބަކަށް. 3 ސަބަބެއް ބަޔާންކުރައްވާފައި އޮވޭ. އެ 3 ސަބަބުންކުރެ
ސަބަބަކަށް ފެތެންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެކަމަކު މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ އަޚުލާޤީ، މަސައްކަތުގެ އަޚުލާޤީ މައްސަލަތަކެއްގައި
ވަކިކުރާ މާއްދާއެއްގެ ދަށަކުންނެއް ނޫން ވަކިކުރައްވާފައި ހުރީކީއެއް. ގިނަ މުވައްޒަފުން ވަކިކުރައްވާފައި ހުރީ
ކުންފުންޏަށް އިއާދަނުކުރެވޭނެ ގެއްލުމެއް އެ މުވައްޒަފުގެ ފަރާތުން ލިބިދާނެ ކަމަށް ޓަކައި ވަކިކުރާ މާއްދާ،
ހަނދާންވާ ގޮތުން 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަކިކުރައްވާފައި ހުރީ. އެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި އެބަ ބުނޭ އެއީ
އިއާދަނުކުރެވޭނެ ގެއްލުމެއް ކަމަށް ވަނީ މުވައްޒަފެއް ގެ ފުރާނައަށް ގެއްލުންދޭން އޭނަ އިންޒާރުދިނުން، ތަނުގެ
ތަކެއްޗަށް ގެއްލުންދޭން ނުވަތަ ތަނުގެ އޮޕަރޭޝަން ހުއްޓުވާލަން އިންޒާރުދިނުން މިކަހަލަ އެއީ އި އާދަނުކުރެވޭނެ
ބޮޑެތި ގެއްލުންތަކެއްގެ ވާހަކަ އިނގޭތޯ. އެކަމަކު ތި ބޭފުޅުން ވަކިކުރި ހުރިހާ ޗެޓިއްގައި އޮތީ އެއް ސަބަބެއް. އެއީ
ކީއްވެގެންތޯ؟
51

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަމަ ތި ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އެގޮތަށް ވަކިކޮށްފައި އެހެރީ ހަމަ އިއާދަނުކުރެވޭ ގެއްލުމެއް ނޫނީ
އެގޮތަށް ހަމަ ފާހަގަވެފައި ހުރީމަ. އެއްވެސް ގޮތަކަށް ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ނޫނިއްޔާ އެ މުވައްޒަފެއްގެ ފަރާތުން
ކުންފުނީގެ އޮޕަރޭޝަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ޓަކަ އި ހަމަ ދަތިވާނެތީވެ ނޫނިއްޔާމު އެގޮތަށް ހުރަސްއެޅިދާނެތީވެ
ވަކިކޮށްފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެފަދަ އިންޒާރުތައް ހަމަ މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން ލިބިގެން އެ 50 މީހުން ވެސް ވަކިކޮށްފަ ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެބަހުރި ލިބިފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެއް ސަބަބަކާ ހުރެ ދެއްތޯ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޔެސް، ޔެސް އެބަހުރި. ދެން ކުރިން ތި ފާހަގަކުރެއްވި ވަޒީފާއަށް މީހުން ނެގުމުގައި، އޮނިގަނޑުން ބޭރުން އެއްވެސް
ގޮތަކަށް ވަޒީފާއަކަށް. ދެން ހެނބަދޫ ކޭސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުޑަކޮށް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކެނދިކުޅުދޫ ވެސް.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހެނބަދޫގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮޖެކްޓަކަށް ނަގާފައި ތި ބޭނެ އެތާ ލޭބަރ ކެޓަގަރީގެ މީހުން.
52

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެއީ ކޮން ޕްރޮޖެކްޓަކަށްތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެކޮޅުގައި ދާ ޑެގްރޫމް އެކްސްޓެންޝަން ޕްރޮޖެކްޓަކަށް ނަގާފައި މިހާރު ތިބޭނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހެނބަދޫއަކަށް އެއްވެސް..
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ޕްރޮޖެކްޓް މިހާރު އޮތީ ޕްލޭންކުރެވިފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެކަމަކު ދެންމެގައި ކުރީގަ އި ތި ބޭފުޅުން ވާހަކަދެއްކިއިރު ވިދާޅުވީ ކުރީ ސަރުކާރު ން ނުފަށާ ޕްރޮޖެކްޓަށް
މުވައްޒަފުން ނަގާފައޭ. ތި ބޭފުޅުން ވެސް އެހެންނޫންތޯ ތި ހައްދަވަނީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ހިއުމަން ރިސޯސް އޮފިސަރ ޙުސައިން ޙަސަން ފުޅު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނޫން، ނޫން. އެ ޕްރޮޖެކްޓަކީ އެއްވެސް ގޮތަކަށް ނުފަށާ ޕްރޮޖެކްޓެއް ނޫން. ޕްރޮޖެކްޓަކީ ޕްލޭންކުރެވިގެން، އެއަށް
ޕްލޭންކުރެވިގެން...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ތި ބޭފުޅުން މީގެ ކުރިން ފާހަގަކުރެއްވީ ނަރުދަމާ އަޅާ ނުނިމޭ ރަށްރަށަށް އެބަ ތިއްބޭ ނަރުދަމާގެ ކަންތައްތައް
ބަލަހައްޓަން މުވައްޒަފުން ނަގާފަ. ތި ބޭފުޅުން ޕްރޮޖެކްޓެއް ޕްލޭންކުރާ ހިސާބުން މުވައްޒަފުން ނެގި ވާހަކަ ތި
ވިދާޅުވީ.
53

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ޕްރޮޖެކްޓެއް ފެށުމުގެ ކުރިން ކޮންމެ ގޮތެއް ވި ޔަސް ޕްރޮޖެކްޓަށް މީހުން ނެގުމާއި، މީހުން ނަގަންޖެހޭނެ.
ޕްރޮޖެކްޓެއް، މިއީ ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރޮޖެކްޓެއް ފެށުމުގެ ކުރިން ޕްރޮޖެކްޓެއް ނަގާ؛ ޑެގްރޫމް އެކްސްޓެންޝަން
އިނގޭތޯ. ޑެގްރޫމް އެކްސްޓެންޝަން އެއީ އާ އިންޖީނެއް ބަ ހައްޓަންވެގެން ޑެގްރޫމް އެކްސްޓެންޝަން. އަޅުގަނޑުމެން
ޑީޓެއިލް ފޯރުކޮށްދޭނަން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ދެންމެ މި ފާހަގަކުރީ ޑެގްރޫމް އެކްސްޓެންޝަނެއް އޮތީމަ
އަޅުގަނޑުމެން ޑެގްރޫމް އެކްސްޓެންޝަނަށް ނަގާނީ މުވައްޒަފުން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެކަމަކު މުޢާޒް އެއްގޮތަކަށް ވެސް ތި ބޭފުޅާއާ ޖަދަލުކުރާކަށް ނޫނޭ. އަޅާފައި ހުރި އާ އިންޖީނުގެއެކޭ. އިންޖީނު
ބަހައްޓާނެ ޖާގަ އެބަހުއްޓޭ ހެނބަދޫގައި.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ ނުނަގާނެ ޑެގްރޫމް އެކްސްޓެންޝަނަކަށް އިނގޭތޯ. ޑެގްރޫމް އެކްސްޓެންޝަން...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވެގެންނޫންތޯ މި ސުވާލު އުފެދުނީ. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލު މި އުފެދުނީ އިނގޭތޯ. 4 އިންޖީނު
ބަހައްޓާ ގޮތަށް ހަދާފައި ހުރި އިންޖީނުގެއެއް...
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮން ރަށެއްގައިތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނ.އަތޮޅު ހެނބަދޫ. އިއްޔެގައި...
54

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން ތަފުސީލު ފޯރުކޮށްދީފާނަން ކޮމިޓީއަށް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނ ޑުމެން ހަމަ ލިޔުމުން ތަފުސީލު
ފޯރުކޮށްދޭނަން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނ.އަތޮޅު ހެނބަދޫއަށް 250ގެ ޖަނަރޭޓަރެއް އެރުވީ އިއްޔެ ނޫން އިހަށް ދުވަހު. އެ ޖަނަރޭޓަރު ބަހައްޓާނެ ބެޑު
އިންޖީނުގޭގައި އެބަހުރި. އަދި އަޅާ ނިންމިތާ 2 އަހަރުނުވާ އިންޖީނުގެއެއް އެއީ. ދެން އެތަނަށް އިތުރު ބެޑެއް
އިތުރުކުރަންވެގެން ތި ބޭފުޅުން މުވައްޒަފުން ނަގަން. އެ އްވެސް ވަރަކަށް ތި ބޭފުޅުން ދައްކަވާފައި ވެސް ހުރި
ވާހަކައެއް ނޫން. އަދި ކުރަން ވެސް ޖެހޭ ކަމެއް ނޫން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން ލިޔުމުން ކޮ މިޓީއަށް މި ތަފުސީލުތައް ހާމަކޮށްލައިދޭނަން. ދެން އެކަމަކު ހަމަ އަޅުގަނޑު
ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތި ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް ކުރީގައި މިސާލަކަށް، ބައެއް ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް
ނަގާފައި، އޮޕަރޭޝަންސްއަށް ނަގާފައި ހުރި މުވައްޒަފުންގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ. އެއީ މިސާލަކަށް،
ފެން ޕްލާންޓެއް ފަށާއިރު އިނގޭތޯ، ފެން ޕްލާންޓެއް ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ މަސައްކަތް ، ކޮންސްޓްރަކްޝަންގެ މަސައްކަތް
ފަށާއިރުގައި އެތަނަށް އޮޕަރޭޝަންސްއަށް މުވައްޒަފުން ނަގާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. އެކަމާ ވަރަށް
ތަފާތުވާނެ ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރޮޖެކްޓެއް ޕްލޭންކޮށްގެން މުވައް ޒަފުން ނެގުމާ. މިހާރު ފެން ޕްލާންޓެއް ފަށާއިރުގައި
މުވައްޒަފުން ނަގާފައި އޮތް ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދެއްކީ އިނގޭތޯ. ފާހަގަކޮށްލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން ވާހަކަދެއްކިވަރަކަ ށް ވާނީ ދިގު. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ އެ ވާހަކަ މި ދަންނަވަނީ. ތި ބޭފުޅުން
ޕްރޮޖެކްޓެއް ޕްލޭންކޮށްލާ ހިސާބުން މުވައް ޒަފުން ނަގާ ވާހަކަ ތި ވިދާޅުވަނީ. އެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ ޢަމަލީ އެއްވެސް
މަސައްކަތެއް ، މިހާރު ޕްރޮޖެކްޓެއް ޕްލޭންކޮށްފައި މުވައް ޒަފުން ނަގާ ހިސާބެއް އަންނާނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް
އެހާވަރު އެނގޭ. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އަމިއްލަ ޕްރޮޖެކް ޓުތަކާ އެއްޗެހި ވެސް ހިންގަން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން
ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ކުރެހުން ކުރަހަން ފަށާ ހިސާބަކުންނެއް އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރެކްޓް މުވައްޒަފުންނެއް ނުނަގަން.
55

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
އަޅުގަނޑުމެން އެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ ޢަމަލީ މަސައްކަތާ ހިސާބުންނޭ އެ މުވައް ޒަފުން ނަގަނީ. އެކަމަކު އެހެނެއް ނޫނޭ މި
ކޭސްގައި ހިނގާފައި މި އޮތީކީއެއް. ތި ވިދާޅުވަނީ އިންޖީނުގޭގައި އިތުރު އިންޖީނެއް ބަހައްޓަންވެގެން ބެޑެއް
އިތުރުކުރަންވެގެން މުވައް ޒަފުން ނަގަން ނިންމާފައޭ. އެކަމަކު ނަގާފައި ތިބީ ދާއިމީ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި
މަސައްކަތު މީހުންގެ ގޮތުގައޭ ނަގާފައި ތިބީ. އަނެއްކާ އި ންޖީނުގޭގައި ބެޑެއް އަޅާކަށެއް އަންހެން ބޭފުޅުންނެއް
ވަޒީފާއަކަށް ނުނަގާނެ ކޮންކްރީޓް މަސައްކަތްކުރާކަށް ދެއްތޯ. އަންހެން ބޭފުޅުން ވަޒީފާއަށް ނަންގަވާފައި ތިބި ވާހަކަ
މި ދަންނަވަނީ. އެހެންވީމާ، ތި ދެއްކެވި ވާހަކައާއި ކަން ހިނގާފައި އޮތްގޮތާ އި ދިމާނުވާތީ އަދި އެއްފަހަރު އެ
ކަންކަން ސާފުކޮށްލައިދޭށޭ އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ އިނގޭތޯ. ދެން މި ވިދާޅުވިހެން، ކުރިން ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑު
ނިންމައިލަމުން ދެން އެންމެފަހު ވާހަކައަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން އޮތް ވާހަކައަކީ ތި ބޭފުޅުން އެބަ ވިދާޅުވޭ
ކުރީގައި ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑެތި ޚަރަދުތައް ވަރަށް ބައިވަރު މުވައްޒަފުން ނަގައިގެންނޭ އެކަން ކުރަމުން ގެންދެވީ.
ދެން އަނެއްކާ މިއަދު ދެންމެގައި ވާހަކަދައްކަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ އިތުރު މުވައްޒަފުން ނަގާ ވާހަކަ. އެއީ ކުރީގައި
ސަރުކާރުން މުވައްޒަފުން ނަ ގާފައި ތިބި ސްޓޭޝަންތައް ހިންގޭވަރަށްވުރެ މަދުން ނަގާފައި ތިބީތޯ ނޫނީ މިހާރު
ސްޓޭޝަންތަކުގެ މަސަ އްކަތްތައް ކުއްލި އަކަށް 5 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި އިތުރުވީތޯ؟ ކިހިނެއްތޯ އެ ވީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ބައެއް މަސައްކަތްތައް އިތުރުވެގެން ވެސް އެބަދޭ. ފެން ޕްލާންޓުތައް އަލުން ހުޅުވޭ މިންވަރަކަށް، ނަރުދަމާގެ
ކަންތައްތައް އަލުން އަންނަ ރަށްރަށުގައި ހަމަ މުވައްޒަފުން އިތުރުވެގެންދާނެ. ދެން ޖުމުލަކޮށް އަޅުގަނޑުމެން
ރެކްރޫޓްކުރި އަދަދު އިތުރެއްނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ކުންފުންޏަކީ ހިނގަހިނގާ ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު
އޮޕަރޭޝަނެއް ހިންގާ ކުންފުންޏެއްވީމަ މުވައްޒަފުން އިތުރުވެގެންދާނެ، މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓްކުރާނެ އަދި ކުރިއަށް
އޮތްތަނުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ރެކްރޫޓްކުރަންޖެހޭނެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަ ނީ. އެއްގޮތަކަށް ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ކަމެއްގެ ތެރޭގައެއް ކުންފުންޏަކަށް ރެކްރޫޓެއް ނުކުރާނަމޭ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު. އެކަން
އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވީ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އަޅުގަނޑު އެމް.ޑީ ވަރަށް ބޮޑަށް ސުވާލުއުފެދޭ ކުރީ ސަރުކާރުން ފާހަގަކުރެއްވި ފެށިއިރުގައި ވެސް 4000،
8000 މީހުން ނެގިއޭ. ވަރަށް ބައިވަރު މީހުން އެބައޮތޭ. ދެން އެކަމަކު މިހާރު މިހިސާބަށް އައިއްސަ ވަރަށް ފަހުން
56

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ވިދާޅުވި އަނެއްކާ ވެސް މި އިންތިޚާބުގެ ތެރޭގައި 1500 މީހުން ނެގިއޭ. މިހާރު ތި ވިދާޅުވަނީ އަނެއްކާ ވެސް އެ
ކުންފުންޏަކީ ބޮޑު ކުންފުންޏެކޭ ހިނގަހިނގާފައި އޮތް. ވަރަށް ބައިވަރު މީހުން ނަގަންޖެހެއޭ. މި ދައްކާ ވާހަކައެއް
އަޅުގަނޑަކަށް ސާފެއްނުވޭ. މުޅިން ޖުމުލަ ސާފެއްނުވޭ. ދެންމެ މެންބަރު ވެސް އެ ފާހަގަކުރެއްވީ މިހާރު
އަޅުގަނޑުމެން ތަކުރާރުކޮށް ތިތަންތާ ކެޕޭސިޓީ ކިހާވަރެއްތޯ މުވައްޒަފުން ބޭނުން ވާނީ އިންޖީނުގެތަކަށް؟ ކިތައް
އިންޖީނުގެތޯ ހުރީ؟ ހަމަ އިންޖީނުގެއާ ބެހޭ ގޮތުން ސްޕެސިފިކް ސުވާލެ އް ހަމަ ކުރާއިރަށް، މެންބަރު ކުރާއިރަށް އެބަ
ފާހަގަކުރައްވާ ނޫނޭ އެތާނގައި އެބައުޅެއޭ އަދި ފެން ޕްލާންޓް ހިންގާ ބައެއް ވެސް ނުވަތަ އެހެން އައިސް ޕްލާންޓް
ހިންގާ ބައެއް ވެސް. މިހާރު ސްޕެސިފިކްކޮށް ތި ބޭފުޅުން މި މަޖިލީހަށް، އަޅުގަނޑަށް އެދެން ދެން މުގައްރިރު
މިހާރު ކިތައް އިންޖީނުގެކަން މި މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑު ބޭނުން މިފަހަރު. ކިތައް އިންޖީނުގެތޯ އިނީ؟ އިންޖީނުގޭގައި
އޮޕަރޭޓްކުރަން ކިތައް މީހުންތޯ ތިބީ؟ ވަކިވަކި އިންޖީނުގެތައް އެބަހުރި. މިތާ ފާހަގަކޮށްފި އިންޖީނުގެ އަދަދު.
އިންޖީނުގެ އަދަދަކީ ކޮބައިތޯ؟ އަދި އެ އިންޖީނުގެތަކުގެ ހިންގަން، އޮޕަރޭޓްކުރަން ތިބި މީހުންގެ އަދަދަކީ ކޮބައިތޯ؟
ފެން ޕްލާންޓުތައް ހިންގަން، އައިސް ޕްލާންޓުތައް ހިންގަން ތިބި ބަޔަކީ ކޮބައިތޯ؟ އިންހައުސްކޮށް އޮޕަރޭޝަނުގައި
ތިބި މުވައްޒަފުންގެ އަދަދަކީ ކޮބައިތޯ؟ ފުލް ލިސްޓު، މުވައްޒަފުންގެ ލިސްޓު އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ ވާހަކަ ދަންނަވަން.
އެހެންނޫނިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންކަކަށް މި ކޮމިޓީއެއް ކުރިއަކަށް ނުގެންދެވޭނެ. ހަމަ އިތުރު ބޭކާރު ވާހަކަދައްކާކަން
އަޅުގަނޑަށް އެބަ ފާހަގަކުރެވޭ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދެން ނިންމައިލުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން 1529
މީހުން ރެކްރޫޓްކުރި ވާހަކަ މި ދަންނަވަނީ. ދެން 1780 މީހުން އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވެގެން ދޫކޮށްލީ.
ދެން މިހާރު، ރަނގަޅު ވާހަކައެއް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ ބައެއް ތަންތަނުގައި ބައެއް ދިމަދިމާތަކުގައި
މުވައްޒަފުން އިތުރުވެފައި ހުރިކަން. އެކަމަކު ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން އިނގޭނީ ޙަޤީޤަތު ގައި މި
އެސެސްމަންޓް ނިމިގެން އެނގޭނީ ކޮން އިންޖީނުގެއެ އްގައި ކިހާވަރަކަށްތޯ މީހުން ތިބޭނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން
ވަރަށް ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައި ގާތްގަނޑަކަށް ދޮޅުމަސް ނޫނީ 2 މަސް ތެރޭގައި، އެންމެ ގިނަވެގެން 2 މަސް ތެރޭގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޕީ.ސީ.ބީއަށް ފޮނުވޭ މިންވަރަށް މި ކަންތައް ނިންމައިލެވޭނެ ސްޓްރަކް ޗަރ ހެދުމުގެ މަސައް ކަތް.
ނިންމައިލެވުނީމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭނެ ކެނދިކުޅުދޫގައި އިންޖީނުގޭގައި ތިބެންޖެހޭނީ ކިތައް މުވައް ޒަފުންކަން.
57

ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 23 އެޕްރީލް 2024
ދެން ކެނދިކުޅުދޫގެ އިންޖީނުގޭގެ އޮޕަރޭޝަންސް އިތުރުވާ މިންވަރަކަށް ކިތައް މުވައް ޒަފުންކަން އިތުރުކުރެވޭނީ އެ
ލެވެލަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޕީ.ސީ.ބީއާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަސައްކަތްކުރެވޭނެ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތިއީ މިހާރު އަލަށް ތި ބޭފުޅުން މަސައްކަތްކުރައްވާ ސްޓްރަކްޗަރތާ ދެއްތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި އެދެނީ މިހާރު
ހިނގަމުން މި އަންނަނަ ސްޓްރަކްޗަރގައި މުވައްޒަފުން، އެކި ރަށްރަށަށް ވަކިވަކިން މުވައްޒަފުން ނަގަން
ކަނޑައަޅާފައި އިން އަދަދާއި، މިހާރު މުވައް ޒަފުން ތިބި އަދަދާއި އޭގެތެރޭގައި ދާއިމީ މުވައްޒަފުންނަށް ނަންގަވާފައި
ތިބި މުވައްޒަފުން މަޢުލޫމާތު އެއީ ހޯދާފައި ތި ބޭފުޅުންނަށް
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޢާޒް މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފޯރުކޮށްދެވޭނެ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހުރިހާ އެ ސްޓޭޝަންތަކުގެ އެ މަޢުލޫމާތު ހޯދޭނެ ދެއްތޯ. އެހެންވީމާ، އެ މަޢުލޫމާތުތައް އަޅުގަނޑުމެން އިދާރީމޭޒުން
ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތުތައް ހައިލައިޓްކޮށްފައި ތި ބޭފުޅުންނަށް ލިޔުމެއް އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ފޮނުވައިލާނަން އިނގޭތޯ.
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ވަޑައިގެންދެއްވީތީ.
____
58